ILIE ILAŞCU A FOST ELIBERAT

Deţinutul politic al regimului dela Tiraspol, Ilie Ilaşcu, a fost eliberat - relatează BBC. Preşedintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, precizează că liderul transnistrean Igor Smirnov l-a graţiat pe Ilie Ilaşcu ca răspuns la cererea sa înaintată cu ocazia Sărbătorilor de Paşte.

Ilie Ilaşcu se află într'o stare de sănătate bună. În zilele următoare ar urma să fie soluţionată şi situaţia celorlalţi deţinuţi din grupul Ilaşcu. În primul interviu acordat televiziunii naţionale din Chişinău, Ilaşcu a afirmat că nu va părăsi Chişinăul până când şi ceilalţi camarazi ai lui vor fi eliberaţi.

Liderul autoproclamatei republici nistrene Igor Smirnov a cerut ca Republica Moldova să-şi recunoască responsabilitatea pentru conflictul care a dus la separarea Transnistriei. Vladimir Voronin a spus că nu s'a pus problema unei recunoaşteri a independenţei Transnistriei în schimbul eliberării lui Ilie Ilaşcu.

Ilie Ilaşcu, propus pentru Premiul Nobel pentru pace, este membru al Senatului României şi membru în Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. El a fost reţinut de autorităţile dela Tiraspol în urma conflictului armat dintre Republica Moldova şi secesioniştii regimului dela Tiraspol.

Procesul *"grupului Ilaşcu"* a fost regizat, pentru a se încerca să se legitimeze *"republica socialistă nistreană"*, în scopul obţinerii statutului de teritoriu autonom.

În 10 Decembrie 1993, autorităţile dela Tiraspol au condamnat la moarte pe Ilie Ilaşcu, iar ceilalţi camarazi ai lui au primit ani grei de închisoare.

În această aşa zisă *"Republică Moldovenească Nistreană"* grupul lui Ilaşcu a stat închis, până acum, pentru *"crima"* de a fi luptat pentru apărarea independenţiei şi unităţii statului lor suveran.

-Citiţi interviul lui Ilie Ilaşcu, la pagina 19-

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual:
40$ / 60 DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 27 Nr. 292 - MAI 2001 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, Ş.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZELANDĂ

CHINURILE FACERII

Eugen BÂRSAN

În loc ca chinurile facerii (reformei, restructurării şi devenirii ideatice româneşti) s'o ia spre mai bine, după ultimele alegeri câştigate de PDSR, sunt prea multe semne că oameni compromişi, cercetaţi şi urmăriţi penal, s'au întors şi se întorc la posturi importante. Ca şi cum ei ar fi curaţi, noi sau recondiţionaţi. Iar readucerea lor în funcţii este un grav afront adus speranţelor şi aşteptărilor politicii arzătoare de reală şi fundamentală schimbare. Contrar acesteia, se face o politică purtată pe axa că merge oricum. Şi poporul, luat de fraier, înghite găluşcă după găluşcă.

PDSR a devenit *"gaura neagră"* în care se scurge mijirea democraţiei româneşti. Dar în această gaură e şi cuibul ideii că moştenirea comunistă trebue să dăinuiască. Dacă nu veşnic, măcar cât vor trăi pedeseriştii şi peremiştii. În o asemenea privinţă, ei ştiu să se adapteze vremurilor noi, practicând paradoxul de menţinere a moşteniri comuniste prin vorbe goale de anticomunism sau ultranaţionalism.

Cu aceste două *"isme"* şi cu promisiunea unei politici de *"salvare naţională"*, s'a incendiat şi captivat electoratul român, care prin votul lui n'a făcut nimic altceva decât să perpetueze poziţiile privilegiate ale nomenclaturiştilor. Şi cu asta să agraveze reluarea firului istoric de dinaintea căderii ţării în mâinile comuniştilor, când politica se făcea pe conceptul că Naţiunea e ţara, poporul, limba, tradiţiile şi apărarea graniţelor sau împlinirea lor.

Că, în locul unor politicieni ceruţi de fostul cvartet sacru (mai sus numit), s'a revenit la cadriştii de dinainte de revoluţie, este pacostea naţiunii. Pentrucă ei reprezintă principii şi practici de guvernare nărăvite în anti-istorie, în rele şi în învârteli de tot felul. Dar când toate acestea sunt cunoscute şi, cu toate acestea, nu se vede o mişcare de conştientizare în contra lor, aceasta e altă pacoste.

Cu aceşti cadrişti, ţara s'a întors la 1990 sau chiar la 1946. Un an care ne face să ne gândim că

Continuare în pagina 3

10 MAI
ZI DE BIRUINŢĂ ROMÂNEASCĂ

Ion HALMAGHI

În procesul devenirii istorice al naţiunii române, pe linia destinului său, ziua de 10 Mai reprezintă o zi plină de semnificaţii, încărcată de simboluri spirituale şi rodnicie, care au apărut îngemănate de puterile naţiunii pentru a-i asigura identitatea specifică, vigoarea existenţială şi comunitatea de luptă pentru împlinirea idealurilor sale.

Dezlegarea superbă a acestor puteri ale naţiunii o găsim în explicaţiile fundamentale date de marele sociolog român Traian Brăileanu pentru generaţiile mai tinere dintre cele două războaie mondiale. Acolo a explicat conceptul de naţiune, care e o comunitate morală şi felul ei de a tinde spre perfecţiune, ţintind la idealurile sale istorice. *"Perfectă este pentru noi comunitatea care, atacată fiind de altă comunitate, în orice domeniu şi cu orice mijloace ar fi, îşi dovedeşte superioritatea, adică rezistă şi îşi păstrează independenţa, autonomia."* Pe de altă parte adaugă: *"Dar ştim că puterea unei comunităţi în luptă (naţiunea) cu altele depinde în primul rând de solidaritatea ei internă. Aceasta este condiţia fundamentală. Oricare ar fi duşmanul, cu orice mijloace ar ataca, problema fundamentală este de a înlătura în interiorul comunităţii orice elemente de conflict. Ceea ce înseamnă de a crea condiţiile morale pentru cooperarea indivizilor în vederea luptei cu duşmanii. Existând condiţiile morale urmează necesitatea organizării tehnice, naţionale, deci organizarea puterilor sociale relevante pentru lupta ce începe. Constatăm că puterea morală e prima condiţie."*

Prin aceasta putem înţelege, referindu-ne la 10 Mai, că această zi reprezintă un act de conştiinţă naţională şi de creaţie fundamentală a neamului românesc. Pentrucă prin actele acestea istorice s'a articulat mai pregnant identitatea şi existenţa noastră istorică, în fluxul continuu al timpului istoric şi psihologic românesc şi şi-a asigurat procesul de continuitate existenţială.

Faptic: după detronarea lui Cuza în 1876, situaţia Ţărilor Româneşti era foarte tulbure şi existenţa naţională era ameninţată de tot felul de conflicte ale marilor puteri în contextul geografic şi istoric al Ţărilor Româneşti. Elita naţională conducătoare a avut inspiraţia unei ieşiri din impas, prin invitarea unui principe străin, care nu era amestecat în treburile şi certurile boierimii interne şi care putea asigura o linişte interioară a vieţii naţionale.

Prin invitarea şi aducerea prinţului Carol, această clasă conducătoare a făcut un lucru salvator şi a spălat oarecum păcatul de a-l fi înlăturat pe Cuza care fusese un domnitor harnic, demn şi care a avut realizări majore, dar nu putea opri certurile interne. Sugestiei şi inspiraţiei clasei conducătoare i s'au alăturat spontan, cu intuiţie şi un deosebit simţ istoric celelalte puteri ale comunităţii naţionale, fără rezerve şi îndoieli: ţărănimea, burghezia existentă, pătura intelectuală şi ecleziastică a ţării. Şi îndată ce prinţul Carol a acceptat propunerea lui Brătianu de a veni în România, s'a făcut un plebiscit prin care a fost proclamat principe al României cu o *"majoritate covârşitoare"*. Ţara era unită sufleteşte în faţa crizei serioase în care se găsea. Carol trece prin multe greutăţi până ajunge în ţară, dar soseşte la Bucureşti în ziua de 10 MAI 1866. Depune jurământul spunând: *"Din clipa în care am călcat pe teritoriul României am devenit Român"*.

Imperiile vecine încep să se agite şi să apară tot felul de ciocniri pentru realizarea idealurilor lor contradictorii şi deosebite. Rusia urmărea visul ei de a lichida Imperiul Otoman şi de a pune mâna pe Orient. Turcii continuau să umilească pe Români şi pe principele lor, încât era urgentă nevoie de o independenţă naţională. Această necesitate a dus la o apropiere de Rusia. Ocazia s'a ivit curând. În anii 1875-1877 apar răscoale împotriva Turcilor în Bosnia, Macedonia, Bulgaria, Serbia şi Muntenegru. Acestea au fost înnăbuşite de Turci, iar Ruşii au găsit un prilej ca să intervină. În acest sens au cerut trecere liberă prin România. Se acordă această trecere în tratativele duse de Brătianu cu ţarul Rusiei la Livadia, în schimbul garantării integrităţii teritoriale, pe care Ruşii nu au respectat-o niciodată. Turcii încep acte de ostilitate faţă de Români şi bombardează cetăţile de pe malul Dunării, în special Calafatul. În această situaţie, parlamentul român votează la 9 Mai 1877 independenţa României. Armata Română intră în Bulgaria şi atacă fortăreţe ale Imperiului Otoman, ca cetatea Plevnei, şi de fapt intră în război la cererea Ruşilor,

Continuare în pag. 4

editorial

DUPĂ UN SFERT DE VEAC

S'au scurs atâția ani de apariție regulată a publicației "Cuvântul Românesc" în *"Țara din afară"*, în Exilul românesc. Am pornit atunci la drum ca să nu ne pierdem printre valurile vieții și ale istoriei, fără o așezare temeinică de luptă națională.

Pe vremea aceea, toate publicațiile de partid își încetaseră apariția apărând în schimb câteva publicații, pe care însă le socoteam efemere și - afaceri personale ale unora. Nu aveau o respirație națională și limpede, o viziune românească. Erau pornite pe bază de câștig material, deci esența lor era pe altă direcție. Singura publicație de viziune românească era atunci *DRUM*, condus, după moartea lui Vasile Posteucă, de Ion Halmaghi, dar, aceasta era o revistă îndreptată mai mult spre valorile de cultură, literatură și filosofie, deci nu se adresa marei mase.

Ziarul *"Cuvântul Românesc"* s'a născut într'un moment de criză prin care trecea Exilul românesc, în special cel din America de Nord. Trebuia umplut un gol lărgit de acțiunea conspirativă a infiltrațiilor lui Ceaușescu și de dispariția unei prese românești, care până atunci făcea față situației. Ziarul *"Cuvântul Românesc"* a fost conceput ca un instrument de luptă împotriva comuniștilor din țară, care operau un genocid național. Structura etnică era supusă loviturilor de dezagregare, cultura închegată pe temeiul valorilor românești era invadată cu falsificarea și amenințată cu desființarea completă, încât nu mai reprezenta chipul de a fi neamului. Sufletul național era siluit și desconsiderat în valoarea lui profundă. Viitorul întreg al neamului era grav amenințat. Noi nu puteam rămâne indiferenți, căci pierdeam însuși sensul real al existenței exilului.

Așa s'a născut ziarul nostru. El nu apărea ca expresie a nici unei grupări politice: ideologia de bază era națională, adică se referea la, și dezbătea toate problemele în funcție de valoarea lor unificatoare în cuprinsul ideii de națiune, de cultură națională, de credință creștină, căci așa a apărut neamul românesc în istorie, ca o formă închegată etnică, cu o spiritualitate creștină și cu un ideal de viață, fundat pe *"omenia"* caracteristică poporului român.

"Părinții" ziarului au fost oameni de profesii diferite: ingineri, doctori, farmaciști, avocați, profesori, funcționari, diplolmați, preoți sau tehnicieni, majoritatea lor nefiind ceea ce se cheamă ziariști de profesie. Lucrul care ne-a unit a fost dorința de a spune adevărul, de a face ceva pentru frații din țară și cei risipiți în exil. Este un adevărat paradox cum această publicație de o înaltă ținută profesională a putut fi realizată în majoritate de neprofesioniști.

Ziarul *"Cuvântul Românesc"* nu s'a bazat pe tradiționalele reclame ce ar fi adus un venit bun, deoarece ar fi ocupat prea mult din spațiul atât de necesar ideilor, ci pe munca voluntară, de dedicație a unui grup de entuziaști, care și-au jertfit un sfert de veac din viață pentru beneficiul fraților lor.

Ziaristica pe care am făcut-o de-a lungul anilor a avut ca principiu fundamental orientarea în problematica adevărat românească și pedagogia necesară pentru menținerea și întărirea conștiinței naționale.

Această tribună a apărat întotdeauna ideea românească și cultura națională. Nu am atacat prin ziarul nostru alte credințe, ideologii și orientări, dacă erau și ele legate de cultura românească și de viitorul ei, înspre bine. Întodeauna am crezut în diversiunea de păreri, orientări și credințe.

Caracteristica fundamentală a acestui ziar național este că a reprezentat o pagină de istorie, o ridicare involburată a unui exil românesc, care s'a caracterizat prin dârzenie, seriozitate, și imposibil de a fi supus vreunei concesiuni, cu toate prigonirile infiltraților comuniști, care creșteau în număr, în fiecare an, și aduceau noi și noi amenințări. În această situație delicată, noi am rămas pe poziție, căci nu puteam renunța la orientarea noastră net anti-comunistă, refuzând orice fel de co-existențialism și ducând o campanie de luptă anti-comunmistă.

La aniversarea unui sfert de veac, trimitem mesajul nostru fraților din țara de baștină, că nu ne vom abate dela linia directoare pe care ne-am plasat dela început, lupta împotriva comuniștilor de ieri, sau neocomuniștilor de azi, luptă care legitimizează existența noastră și în viitor. Nu vom face nici un târg cu foștii comuniști și agenții lor.

În acest spirit de luptă, cu credința în Dumnezeu, vom merge mai departe, fără ezitări, căci avem certitudinea dreptății cauzei noastre.

Vom continua să fim străjeri la postul nostru de veghe, așa cum am fost și până acum. Vom vorbi răspicat ori de câte ori este nevoie să ne spunem cuvântul, cu efortul de a fi nepărtinitori și fără prejudecăți. Vrem să fim realiști, să înfățișăm stările de lucruri așa cum sunt ele acum, și nu așa cum le-am dori noi.

La sfârșitul unui sfert de veac de existență, adresăm cele mai vii aprecieri și mulțumiri tuturor acelora care ne-au ajutat și au fost alături de noi. Fără ajutorul Dvs. și inima Dvs., pe care ni le-ați oferit cu prisos, nu era posibilă apariția cu regularitate a acestei publicații.

George BĂLAȘU

PDSR ÎȘI SUBORDONEAZĂ JUSTIȚIA

Aurel BĂDĂIAN

Dela cabinetul ministrului Justiției, Rodica Stănoiu, a fost transmis la sfârșitul lunii Martie un document oficial în care se sugerează instanțelor judecătorești să dea soluții în favoarea chiriașilor. Pentru ca sugestia să fie luată în serios de judecători, în textul semnat de Doamna Stănoiu este cuprinsă și o amenințare fără dubii și anume că magistrații vor verifica modul în care este respectată de către instanțe această dispoziție. Gestul ministrului justiției de a trata instanțele ca pe feuda sa personală a dus la o declarație a Președintelui Ion Ilici Iliescu, în care șeful de stat neconstituțional la cel de-al treilea mandat consideră că recomandarea Doamnei Rodica Stănoiu este spiritul legii restituirii caselor.

Fără îndoială declarația Domnului Iliescu este o inepție la fel ca și decizia Doamnei Stănoiu. Două gesturi care ne demonstrează încă o dată că PDSR-ul nu dă doi bani pe statul de drept și pe o justiție independentă.

De altfel, concomitent cu amestecul grosolan în hotărîrile judecătorești, a fost dat publicității un alt document care demonstrează că PDSR nu vrea doar să influențeze actul de justiție, ci dorește să facă propria politică de cadre în sistemul judecătoresc. Este vorba de decizia ca un prefect, evident înregimentat în PDSR, să propună ministrului Justiției, tot membru PDSR, numirea unei anumite persoane la conducerea unei judecătorii, evident tot membru sau măcar simpatizant al partidului de guvernământ.

Dorind să-și subordoneze tot ce mișcă în România, PDSR tratează democrația incipientă din țara noastră nu ca lucru necesar, ci ca adversarul său.

În loc să pună în mișcare reforma economică, PDSR-ul și Ion Ilici Iliescu își bat joc de cei care i-au votat, punând în mod evident deasupra intereselor acestora pe cele personale, acționând în mod premeditat pentru instaurarea unei dictaturi mascate.

ATENTAT LA LIBERA INFORMARE

Alexandru TOMESCU

Una din cele mai antidemocratice legi folosite de dictatura comunistă a fost cea referitoare la informație. Îmi amintesc câte necazuri a adus ștampila *"secret de serviciu"* în rândul salariaților întreprinderilor, dela curier și până la director. Așa cum a fost întocmită și aplicată, în nici un fel nu proteja conținutul informației. Ea era o metodă nedreaptă, umilitoare chiar, generatoare de privilegii și tăinuitoare de fraude și abuzuri.

Dar iată că acum, după mai bine de un deceniu de relativă democrație, Parlamentul PDSR-ist al României a adoptat *"Legea secretului de stat și a secretului de serviciu"* care, cel puțin la prima vedere, este tot atât de ambiguă și tendențioasă ca cea a regimului comunist predecembrist.

Luând în considerație scena politică a Europei de Est și implicit și a României în perspectiva integrării europene și euroatlantice, o lege a informației este o necesitate. Actuala *"forță conducătoare"* a speculat această conjunctură creind o lege a cenzurii. În fapt, Uniunea Europeană a cerut României o lege a accesului la informație, de care depinde și rezolvarea problemei vizelor, aceasta însemnând cu totul altceva.

Ca și alte legi adoptate de actualul Parlament, ea are deficiențe de fond și formă, și se pare că este marcată de culpa duplicității.

Limitele de categorisire a informației sunt foarte largi, aceasta permițând să încadrezi în aceeași grupă, informații ce provin din surse diferite dar care pot avea efecte sau urmări care se neagă reciproc. Ele pot fi interpretate de aplicant la bunul său plac. Legea este excesivă, generatoare de confuzii, lăsând locul pentru abuzuri împotriva libertății de exprimare și a dreptului la informație. Ca exemplu, în ea se prevede că protecția informațiilor secrete este o obligație a tuturor celor care intră în posesia informației care constituie secret de stat, *"indiferent de împrejurarea în care aceasta a avut loc"*. Acest mod de redactare dă naștere la arbitrar: cineva îți poate lăsa un document conținând secret de stat în mașina ta și ești pasibil de câțiva ani de închisoare, devenind *"dușman al poporului"*. Fără voința noastră, asemenea lege ne făcea să ne amintim de anii '50, când Canalul a devenit locul de exterminare a intelectualității românești. Percheziția care înscena vinovăția persoanei ce urma să fie ridicată spre zorii zilei, se baza pe o asemenea legislație. După o noapte de tortură și amenințări ți se aduceau ca false probe cărți, acte de care nu auziseși până atunci.

Secretul de serviciu este lăsat la discreția conducătorului unității economice. Legea spune că informațiile vor fi clasificate de director *"în baza normelor prevăzute prin hotărâre de guvern"*. Ca un praf în ochii cititorului se menționează că *"este interzisă stabilirea ca secrete de serviciu a informațiilor destinate să asigure informarea cetățenilor asupra treburilor publice"*. Mai este un mic pas până la înființarea BDS-ului, adică a biroului de date secrete controlat de securiști. Se întronează iar umilirea, discriminarea, o formă modernă a lor fiind actuala pedeserizare.

Un aspect îngrijorător are articolul care de fapt legiferează turnătoria: *"Persoana care ia cunoștință de încălcări ale prvederilor legii în cadrul unității unde își desfășoară activitatea este obligată să informeze, de îndată, pe conducătorul acesteia"*.

Chiar dacă puterea actuală vrea să ne izoleze de trecut, nu putem uita că vechea lege a născut o armată de informatori și a distrus prietenii de o viață. După evenimentele din 1989 s'au afișat la unele întreprinderi listele cu informatori. Cum imi spunea un vecin, în biroul lui din doisprezece salariați, doi au fost implicați în această odioasă activitate.

Una din consecințele cele mai grave ale aplicării acestei legi este cenzurarea presei. Prin profesia sa, ziaristul trebue să aibă acces la informație pe calea cea mai directă. Formulări ca *"divulgarea, difuzarea, publicarea fără drept a secretelor de stat se pedepsește cu închisoare dela trei la 11 ani și interzicerea unor drepturi"* se adresează tendențios, sub o formă mascată, tocmai la activitatea publicistică.

Legea este în contradicție cu Constituția, violându-i integritatea. Guvernul care stabilește și încadrează informațiile poate chiar restrânge drepturile constituționale.

Parlamentul, prin structura lui majoritară, este în fapt imaginea politică a PDSR-ului care treptat devine partidul-stat.

Sperăm, totuși, că legea nu va fi aplicată în această formă, fapt care ar constitui o altă mare lovitură dată de *"aleșii poporului"* fragedei democrații românești.

V'AȚI PLĂTIT ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC" ?

AVIZ IMPORTANT

Persoanele care doresc să plătească abonamentul la ziarul "Cuvântul Românesc" în lei, pot depune banii în valută națională la contul Fundației Culturale "Cuvântul Românesc": 2511.1 - 10297.1 / Rol B.C.R., Fil. Sect. 6, București, anunțând în același timp și secretariatul fundației la adresa:

Oficiul Poștal nr.23. C.P. Nr.9, Sector 6, București

CĂTRE CORESPONDENȚI

Rugăm pe toți corespondenții noștri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului. Redacția ziarului nu asigură publicarea articolelor nesosite la sediu până la această dată.

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOȘTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că Redacția acestui ziar nu împărtășește întotdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

SITUAŢIA DIN ROMÂNIA

Mihaela MOISIN

Nimic nou în România. Au trecut cele 100 de zile dela ungerea pentru a treia oară, neconstituţional, a lui Ion Iliescu în postul de preşedinte al României şi a PDSR la conducerea Guvernului.

Ca să abată atenţia populaţiei dela nerealizările sale, guvernul pedeserist, se apără prin atac, publicând Cartea albă a preluării guvernului Năstase. Păcat că în 1996 Premierul Victor Ciorbea nu a publicat Cartea neagră a preluării guvernului său dela fosta-actuală echipă la conducerea ţării! Dacă ar fi făcut-o, altfel ar fi fost privite moştenirile (citeşte datoriile) lăsate de conducerea lui Iliescu Convenţiei Democratice şi altfel s'ar fi înţeles probabil imposibilitatea guvernului de a îmbunătăţi situaţia economică a României. Acum, toată vina nerealizărilor actualului guvern este aruncată'n spatele fostului guvern.

Situaţia României, azi? Nevizitată de nici un conducător occidental, fără vreo invitaţie lansată noului Preşedinte Ion Iliescu sau Premierului Adrian Năstase în vreo ţară occidentală, viaţa merge înainte, cu înclinări către Rusia, China etc. Chiar şi către Irac! Nimic bun dinspre Uniunea Europeană, dela FMI sau Banca Mondială. Nimeni nu are vreun pic de încredere în guvernul de azi.

Actuala conducere ignorează complet toate avertizările Occidentului în privinţa ajutoarelor condiţionate. Ea ignorează şi starea tot mai proastă a populaţiei şi dezastrul economic spre care se îndreaptă cu paşi iuţi România. Şi tot mai mulţi sunt cei nemulţumiţi, cei înşelaţi. Pensionarii, muncitorii şi, curând, probabil şi ţăranii. Toţi cei care au vrut să-i mai dea o şansă lui Ion Iliescu, care minte frumos, dar care, probabil, *că a învăţat câte ceva în tre timp din vechile greşeli*... deocamdată tac ruşinaţi.

Ceva merge însă strună în România: aparatul de represiune, poliţia politică, ce îşi reintră în mână, încet, dar cu forţă. Fosta Securitate este prezentă peste tot, urechile ei se lungesc din nou, iar legea secretului de stat şi de serviciu se reîntronează ca în vremea *"epocii de aur"*. Presa, o să fie şi ea pusă la locul ei, adică acolo unde era înainte de 1996, sau înainte de 1990.

Din legea lui Ticu a rămas doar numele, iar Comitetul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS) a devenit un instrument de confuzie, de dezinformare. *"Modul în care s'au publicat listele candidaţilor la alegerile din Noembrie 2000 a făcut ca mulţi foşti deţinuţi politici să fie găsiţi colaboratori, în timp ce un partid ca PRM a fost găsit aproape curat"*, a declarat Ana Blandiana în cadrul unei dezbateri publice rferitoare la CNSAS. Iar Ticu Dumitrescu, amar, declară că în momentul de faţă membrii colegiului CNSAS *"sunt portavocea SRI, întrucât aceştia dau publicităţii numai dosarele pe care le primesc dela SRI"*.

În ce priveşte dosarele actualilor conducători ai ţării, sunt sau dispărute, sau albe, imaculate. Iar când vreun dosar apare la iveală, dintr'o greşeală de neiertat, din vina presei etc., ca în cazul lui Radu Timofte, directorul SRI, acest dosar este considerat a fi *"fabricat"*, pentru discreditarea celui în cauză... în acest caz SRI face anchete, investigaţii, dar nu pentru a se afla adevărul, ci pentru a afla cine sunt responsabili de *"fabricarea"* dosarului în respectiv. Se întreabă SRI, cine a putut acuza pe Radu Timofte de a fi fost colaborator al KGB? Timofte ştie, dar nu spune...

Ion Stan, şeful comisiei parlamentare a SRI, şi deputat PDSR, care şi el ştie cine sunt *"vinovaţii"*, dar nu spune, a declarat sec: *"Dosarul Timofte este închis"*. Şi, invocând legea secretului de stat, închis va rămâne pentru următorii patru ani, dacă între timp nu se va volatiliza! Tot Ion Stan a declarat că ancheta SRI ar fi depistat şi alte dosare *"fabricate"* unor *"personalităţi din administraţia locală"*, fără însă a dezvălui câte sau ale cui sunt aceste dosare.

Imunitatea parlamentară a şters toate procesele ce erau pe rol în urmă cu mai puţin de un an, Ion Iliescu şi Vadim Tudor zburdă ca doi mieluşei, albi şi nepătaţi, pe câmpiile vaste ale ţării. Care anchetă a albumului tipărit la Paris, sau a afişelor electorale? Care legături cu Adrian Costea? Iar şeful Comisiei Anticorupţie cere azil în Franţa. De frica cui, oare?

Afacerile dubioase ale nomenclaturiştilor, aşa cum le scoteau la iveală şi ni le prezentau permanent anchetele ziarului *"Ziua"* nu ne mai bucură ochii. Locul lor a fost luat de tot mai multe crime pasionale, jafuri, tâlhării, sinucideri.

Opoziţia? Care opoziţie? S'a supărat PNL, o să se supere şi PD... Va rămâne doar PRM, care pentru ochii lumii îl atacă pe Ion Iliescu, dar în realitate, este de acord cu toate legile, ordonanţele propuse de guvern. Şi maşina de vot funcţionează mai bine ca oricând.

Totul a intrat în *"normalul"* de acum 10 ani şi mai bine...

CHINURILE FACERII

Urmare din pag.1

ctitorii statului comunist ţin cu dinţii la ce-au construit şi ridicat peste cenuşa făcută. Un lucru pe care îl confirmă în fapt şi Preşedintele Iliescu care a declarat fără sfială că pretenţia de *"Sfântă proprietate privată"* nu este decât *"un moft"*. Deci, fie că părul îi este comunist ori pedeserist, Iliescu e tot Iliescu. În fapt, el este o expresie a realităţii că deşi gardul ţării e vopsit pe dinafară în culorile libertăţii redobândite şi ale pluralismului, cine conduce dinăuntru are epoleţi roşii ca sângele din vene. De aceea are loc râsul/plânsul de pe problema chinurile facerii.

Devenirea este în fond un lucru care s'ar putea numi *"minunea românească"*. Minunea unui sever examen politic, care trebue să elimine pe cei nărăviţi la rele şi învârteli de tot felul. Pe politicianul cu sorginte în p.c.r.

Dar, din păcate, în loc de devenire, asistăm la reconstituirea simţământului de *"normalitate"* al politicianismului născut în p.c.r. şi format pe structurile şi apucăturile respectivului partid. Iar pentru multă lume, o asemenea asistare scade centrii vitali ai devenirii. Ceea ce este de-a dreptul şocant. Căci încrederea se impune cu dificultate şi se pierde cu uşurinţă.

Oare câţi înţeleg devenirea? Câţi luptă pentru realizarea ei? Câţi înţeleg că orice schimbare presupune mai întâi transformări profunde de gândire. Care trebue să ducă la schimbarea mentalităţilor, ca de aici să se ajungă la schimbarea nechemaţilor care au monopolizat fotoliile cele mai înalte ale ţării. Numai aşa se poate face *"facere"*.

Fără de *"facere"*, de *"devenire"*, ţara rămâne în pedeserizare sau la cine mai ştie ce, din familie, până când încă mai ţine perioada de îngheţare a minţilor. Şi în acest timp trăim în bizarul că proştii care şi-au distrus în 1989-1990 cametele de partid, acum regretă că au făcut-o.

Iar dacă aici s'a ajuns, de ce să ne mai mirăm că chinurile facerii au devenit un fel de perpetuă anormalitate în tembelism, în superficial, în spirit de gaşcă, în dispreţul pentru interesul public şi în încurajarea lichelismului şi a tuturor pornirilor imorale, cu accentuarea ideii că factorul politic este deasupra legii. În fapt, încălcările de lege chiar de către cei puşi să le respecte sunt tot mai multe şi mai grave.

Chinurile facerii se zbat deci într'o închizătură care trebue deschisă. Numai că într'o asemenea privinţă, trebue să se întâmple ceva, care să ducă la obraz politic.

Eugen BARSAN

PRACTICA FAŢADEI

"...avem avantajul că avem mai multă pricepere (decât Comisia Europeană -n.n.) la prognoze".
NICOLAE VĂCĂROIU

Mihai CREANGĂ

Un obicei prost, deprins pe vremea comunismului şi care a devenit, cu timpul, o gravă maladie a sistemului, contribuind la prăbuşirea lui, constă în raportarea unor rezultate false, mult mai bune decât în realitate. Apărea astfel o *"realitate"* fabricată, iluzorie, a cărei *"viaţă"* curgea în statisticile măsluite, în rapoartele la felurite congrese şi conferinţe naţionale ale PCR, în presă şi la expoziţii ale *"victoriilor socialismului"*, dar care nu avea nimic comun cu adevărata realitate, searbădă şi plină de lipsuri materiale, neoferind nici o satisfacţie şi contrastând izbitor cu *"realitatea"* fabricată. Izvorînd din practica rusească a comunismului, care a ridicat potemkiniadele de pe vremea ţarinei Ecaterina cea Mare la rangul de politică de stat, practica faţadei arătoase, mascând neputinţele şi mizeria sistemului, s'a generalizat în toate ţările comuniste, atingând apogeul în comunismul asiatic. Faptul că Românii au adoptat tocmai această formă delirantă a practicii faţadei a ţinut pe de o parte de grandomania şi incultura Ceauşeştilor, iar pe de altă parte de caracterul nostru naţional, ce ne împinge să credem că putem accepta *"pe faţă"* nălucirile dacă ne putem permite să le ironizăm *"prin spate"*. Proastă socoteală: am participat astfel, în diferite grade - se înţelege, la consolidarea, la betonarea nălucilor în viaţa de toate zilele şi ne-am obişnuit cu dublul limbaj, până când acesta ne-a cucerit nu a doua ci prima natură a fiecăruia. Fireşte, existau bancurile, exista Bulă, exista nea Nicu (?!)... Nu era o glumă curentă să spui că recoltarea grâului s'a încheiat ieri în ziare, astăzi la radio şi mâine se va termina şi la televizor?

Revenind la anii de după prăbuşirea comunismului, trebue spus că, încet-încet, practica faţadei n'a mai avut câmp larg de manifestare, iar în ultimii ani, mai ales din 1997 încoace, raportările false au încetat cu totul, deşi chiar şi un prim-ministru ţărănist (vorba vine, era Radu Vasile!) a încercat unele presiuni asupra statisticienilor. De ce se mai încearcă aşa ceva? Pentrucă unii dintre politicienii noştri de vază au lucrat chiar în domeniul sintezelor economice şi planificărilor socialiste (exemplu ilustru: Nicolae Văcăroiu provine din fostul Comitet de Stat al Planificării, un cesepist convins!), iar practica faţadei le-a *"intrat în sânge"*. Apoi, dintr'un motiv practic: pe de o parte - îţi tămâiezi alegătorii, iar pe de altă parte - duci de nas organismele financiare internaţionale, lăudându-te cu rezultate mai bune decât în realitate. Fireşte, tot o socoteală proastă: chiar şi cei mai tolomaci alegători tot vor vrea, până la urmă, fapte şi nu vorbe (cifre), iar experţii marii finanţe mondiale cunosc situaţia României mai exact decât îşi închipuie guvernanţii noştri.

Am făcut acest apel la memoria timpului recent pentrucă două evenimente s'au produs de curând, aparent fără legătură între ele. Mai întâi, Premierul Adrian Năstase i-a demis pe preşedintele şi pe vicepreşedintele Institutului Naţional de Statistică şi Studii Economice, Victor Dinculescu şi, respectiv, Constantin Chircă. În locul lor l-a numit pe un *"politic"*, fost secretar de stat în noul Minister al Dezvoltării şi Prognozei (nu al... Planificării, cum credeam noi!), Aurel Cămară. Acesta, abia instalat, a şi anunţat cu disponibilizarea a vreo 200 de salariaţi. Cu sabia lui Damocles deasupra capului, Românul devine mai... maleabil. Şi dacă e statistician va demonstra - vorba lui Mircea Crişan - că dacă unul a mâncat doi pui şi altul nici unul, fiecare a mâncat câte un pui!

Al doilea fapt: comisarul european responsabil cu integrarea, Günther Verheugen, venit la Bucureşti şi participând la o şedinţă de Guvern, l-a iritat pe Adrian Năstase, citând anumiţi indicatori (ai inflaţiei, mai mari, şi ai creşterii economice, mai mici) care nu se potriveau cu prognozele optimiste ale Executivului.

Dacă nu vedeţi legătura între cele două evenimente, ea există totuşi...Şi din fericire, cel puţin deocamdată, Năstase nu-l poate schimba pe Verheugen. Şi nici nu poate trimite pe capul Bruxelles-ului omnipotentul şi foarte ascultătorul său Corp de Control.

PLĂNUIŢI DE ACUM
VACANŢA ANULUI 2001!

Aranjaţi să fiţi la
CÂMPUL ROMÂNESC
- Hamilton, Ontario, Canada -

La săptămâna
TABEREI DE VARĂ

ASOCIAŢIA CULTURALĂ ROMÂNĂ
DIN HAMILTON
Vă invită să petreceţi anul acesta vacanţa de vară la

CÂMPUL ROMÂNESC
22 IULIE - 29 IULIE
Petreceţi o săptămână de zile într'o atmosferă românească
- Aduceţi cu Dvs. corturi sau treilere pentru dormit -

Pentru informaţii scrieţi la adresa
Asociaţia Culturală Română
P.O.Box 78010, Westcliffe Postal Outlet
Hamilton Ontario, Canada, L9C 7N5

Interviu cu Lia Roberts, candidata cu cele mai mari şanse de a ocupa postul de ambasador american la Bucureşti

Întrebare: - Stimată Doamnă Roberts, recent aţi fost nominalizată pentru postul de ambasador al Statelor Unite la Bucureşti, alături de fostul ambasador american în România în perioada anilor '80, David Funderburk şi un alt personaj, urmând ca în curând Administraţia dela Washington să hotărască persoana care va îndeplini această misiune. V'aş ruga, pentru început, să ne faceţi o scurtă trecere în revistă a activităţii Dvs. dela plecarea din România, unde v'aţi născut, până la această nominalizare, Dvs. fiind, dacă nu mă înşel, prima persoană originară din România candidată pentru un post de ambasador american...

Răspuns: - Încep prin a vă preciza că din surse demne de încredere am aflat că Dl. David Funderburk nu mai este pe lista pentru postul de ambasador pentru România, ci pe o altă listă şi anume cea pentru *"ambassador-at-large"* pentru organizaţia *Freedom for Religious Movement*. Cine mai este sau cine mai sunt pe listă, nu cunosc. Desigur că este unicat în istoria Statelor Unite ale Americii ca un cetăţean american de origine română să fie în poziţia de a fi propus pentru postul de ambasador al Statelor Unite în România. *"Drumul"* pe care l-am parcurs ca să ajung până aici se desfăşoară pe o perioadă de aproape 22 de ani.

Încă din vara anului 1979, când am venit în Statele Unite prin căsătorie, mi-am oferit timpul şi am lucrat ca voluntar la campania electorală a congresmanului Symms, care candida pentru Senat. Cu această ocazie am învăţat şi descoperit ce înseamnă procesul politic democratic. După ce candidatul meu a câştigat alegerile, am continuat să fiu activă în politică, astfel că în 1982, când mi s'a acordat cetăţenia americană, m'am înscris în Partidul Republican şi mi-am continuat activitatea. În campania de realegere a senatorului Symms, în 1986, am fost numită organizatoarea campaniei sale pentru oraşul în care locuiam peste vară, în statul Idaho. A câştigat din nou, iar eu mi-am continuat activitatea, devenind secretara şi casiera clubului femeilor republicane din oraş. De aici încolo, am progresat dela o funcţie la alta, am ajutat o mulţime de candidaţi în cursele lor electorale fie cu fonduri, fie prin a-mi dona timpul, dar de cele mai multe ori ambele!, încât în 1995 am devenit organizatorul campaniei electorale a aceluia care urma să devină congresmanul Jim Gibbons. În acelaşi an şi în paralel am fost numită ca organizatoare a tuturor voluntarilor în cadrul campaniei prezidenţiale a senatorului Dole. Cred că este timpul să menţionez că în tot ce am făcut, în oricare din aceste capacităţi şi ceea ce urma să fac în continuare a fost şi este ca voluntar, adică de bună voie şi nesilită de nimeni şi fără nici un fel de remuneraţie, dimpotrivă, am contribuit material cu sume substanţiale. Acest proces politic nu ar fi posibil fără participarea noastră, a fiecăruia, fie materială, fie în contribuţie de timp.

În anii care au urmat, am continuat să fiu organizatorul campaniilor congresmanului Gibbons, dar am participat în mod foarte activ şi la campaniile electorale ale altor candidaţi, cum ar fi cea a guvernatorului Statului Nevada, a senatorului Ensign, a altor congresmani şi a altor candidaţi. Unul din modurile cele mai efective a fost acela de a strânge fonduri pentru Partidul Republican şi candidaţii săi în general şi pentru cei menţionaţi mai sus în special, încât în ultimii 5 ani am strâns donaţii în valoare de mult peste 1 milion de dolari. Am un rol foarte activ în cadrul partidului.

Am îndeplinit funcţia de vicepreşedintă a Partidului Republican al statului Nevada, după care am fost numită de către guvernatorul Statului nostru ca şef al campaniei electorale a tichetului Bush/Cheney. În această capacitate principală misiunea a fost aceea de a reprezenta pe candidatul la preşedinţia Statelor Unite, George W. Bush, la diverse forumuri şi de a vorbi în numele său, explicând platforma politică pe care o susţinea dânsul în calitate de candidat...

Am avut ocazia să l cunosc, să vorbesc cu dânsul şi să petrec câteva ore în compania domniei sale când a fost în vizită de campanie în Nevada, anul trecut pe 1 Iunie. În paralel cu toate aceste activităţi am fost aleasă şi realeasă în funcţia de preşedintă a femeilor republicane din Las Vegas, şi totodată ca prim-vice preşedintă a femeilor republicane din Nevada. Acum candidez pentru funcţia de preşedintă, neavând nici un oponent. Datorită muncii mele neprecupeţite în cadrul partidului am fost aleasă ca delegat la Congresul republican din 1996 şi din nou din 2000.

În tot acest răstimp am fost foarte activă şi în comunitate pe plan social, fiind aleasă ca directoare a diverse baluri ale unor instituţii de caritate şi de artă (Teatrul de Operă din Nevada, Compania americană de dans, Balul Internaţional, (strângând fonduri şi pentru acestea. În toţi aceşti 22 ani câţi am trăit în Nevada am ajuns să cunosc foarte multă lume şi să-mi fac o mulţime de conecţii de business şi politice.

În anul 1997 am fost recomandată pentru poziţia de Consul Onorific al României şi numită în Februarie 1998. După ce s'au terminat alegerile prezidenţiale în iarna lui 2000 presiunile din partea unui variat şi larg segment dintre partenerii mei de politică, au susţinut foarte mult ca să devin următorul ambasador al Statelor Unite în ţara în care m'am născut, România, şi pe care o cunosc atât de bine, tot atât de bine ca şi Statele Unite, petrecându-mi circa jumătate din viaţa adultă în fiecare din ele, şi având pregătirea politică şi cunoştinţe de economie necesare unui asemenea post.

Întrebare: - Practic, când urmează ca Administraţia americană să hotărască desemnarea persoanei pentru postul dela Bucureşti ?

Răspuns: - În ceea ce priveşte timpul când se va face această determinare şi se va alege persoana care va fi nominalizată de către preşedinte şi prezentată Congresului spre aprobare, nu se ştie, poate să se petreacă în timp ce vorbim, sau poate să dureze încă luni de zile.

Întrebare: - Care credeţi că sunt argumentele Dvs. pentru ocuparea acestui post?

Răspuns: - Răspunsul la această întrebare este foarte complex şi de aceea cred că este cel mai bine pentru Dvs. să aveţi în faţă scrisoarea pe care am scris-o preşedintelui şi care cuprinde atuurile mele pentru acest post, şi care a însoţit recomandările pe care le-am primit în număr impresionant dela nenumăraţi demnitari.

Întrebare: - Sunteţi o persoană implicată în politica americană. Lucraţi în calitate de consilier politic pentru congresmanul Jim Gibbons, v'aţi ocupat de campania lui George Bush jr. pentru Nevada, cunoaşteţi într'un cuvânt politica Republicanilor. Credeţi că percepţia Republicanilor faţă de România este alta decât cea a democraţilor, care au guvernat în ultimii 8 ani?

Răspuns: - Există un proverb românesc: *"Ziua bună se cunoaşte de dimineaţă"*. Cred că Administraţia Bush a dat din capul locului, încă din campania electorală, toate semnalele în ceea ce priveşte direcţia spre care se orientează în general în politica externă, iar România nu va face excepţie dela acest lucru. Vă asigur că Preşedintele George W. Bush va studia situaţia României în cazul ei specific şi individual fără a scăpa din vedere contextul general geo-politic şi economic din acea parte de lume.

Întrebare: - Dacă aţi fi desemnată ambasador la Bucuresti, care ar fi primul gest pe care îl veţi face odată reintoarsă în România?

Răspuns: - Aş chema-o pe mama la telefon să-i spun că sunt în Bucureşti şi vin să o văd!

Interviu realizat de
Andrei Bădin

APANAJUL PROFESIEI

Viorel PALTIN

Unul dintre criteriile pe care le avem în vedere, când este vorba să ne alegem o profesie este, fără îndoială, al perspectivei pe care ne-o deschide o meserie sau alta de a câştiga bani, aşa încât să ne putem asigura un trai îndestulat pentru noi înşine şi, eventual, pentru familia noastră. Acest criteriu de alegere a profesiei este absolut legitim. Sunt, cum se ştie, profesii mai bănoase - cum se zice - şi altele care abia îţi asigură un nivel de subzistenţă - aşa, ca să nu mori de foame... Şi n'ar fi deloc normal să fie aşa. Se presupune că orice meserie acoperă o nevoie socială, aşa încât echitabil ar fi ca fiecare individ care prestează o muncă utilă, cinstită, să primească dela societate cel puţin o compensaţie suficientă pentru a-şi putea oferi un trai decent.

Există câteva profesii către care unii s'au îndreptat nu din vocaţie, nu pentrucă ar fi manifestat încă de mici sau din clasele primare înclinaţiile şi talentele necesare practicării cu succes a meseriei respective, ci sconţând exclusiv pe avantajele materiale pe care acestea le pot aduce sub raportul venitului individual. În special sub forma unor câştiguri extra-salariale care, potrivit legilor în vigoare (care nu se aplică deloc cu... rigoare) sunt ilicite. Dar, vorba cunoscutului adagiu ...*"Quod licet Jovis non licet bovis"*... adică *"ce îi este permis zeului Jupiter nu-i permis boului"*.

După cum bine ştim, foarte mulţi amploaiaţi în special în funcţii de stat, îşi completează copios veniturile din salarii cu sume uneori destul de substanţiale dela cetăţeni care le oferă mită, uneori pentru a obţine drepturi absolut legitime, ori pentru a dobândi avantaje în dauna altora care ar fi îndreptăţiţi, sau pentru a închide ochii asupra unor infracţiuni care i-ar trimite pe subiecţii respectivi după gratii.

În această categorie de funcţionari care interpretează legile la... fluierul piciorului, după bunul plac, se înscriu - au ştiut-o mereu toţi, dela mic la mare şi continuă să fie pentru toată lumea de notorietate unanimă - mulţi lucrători din serviciile Ministerului de Interne - în special cei care intră, prin natura funcţiei în contact şi conflict de interese - stat-cetăţean - cu publicul. În România, mulţi poliţişti, bine sau prost plătiţi - nu ştiu... - se pretează la câteva zeci de mii de lei şi nu fac greţuri nici la sume mai mari, în funcţie de posibilităţile infractorului şi de gravitatea infracţiunii. Lucrul a fost recunoscut oficial şi cu prilejul masivei îndepărtări din funcţii a factorilor de conducere din poliţia de frontieră, pe motiv de corupţie. Era de fapt un lucru arhicunoscut că atât vameşii cât şi grănicerii luau *"şpagă"* la graniţă, spre a facilita trecerea peste frontieră a unor mărfuri, care, potrivit legii, ar fi fost subiect de taxe vamale... Întrebarea care se pune este: de ce s'au luat măsuri doar acum şi dacă acţiunile hotărîte de curbare a corupţiei vor continua la toate nivelurile şi în toate instituţiile de stat?

În ciuda atâtor măsuri de mărire a veniturilor şi avantajelor oferite de societate magistraţilor, potrivit unor analize efectuate de foruri internaţionale, luarea de mari sume de bani sub formă de mită de oamenii din sfera justiţiei este în România o practică curentă. În ţara noastră, dreptatea după lege continuă să umble cu capul spart.

De altfel, flagelul corupţiei este atât de răspândit la noi, încât a luat proporţiile unui adevărat *"sport"* naţional. Ceea ce uimeşte cel mai mult este că de multe ori, chiar atunci când infracţiunea luării de mită este perfect documentată, se iau măsuri de genul *"schimbării din funcţie"*, deşi acei oameni ai legii care se comportă ca nişte borfaşi ordinari ar trebui pedepsiţi exemplar cu închisoare şi la pedepse mult mai mari decât... ignoranţii de rând.

10 MAI

Urmare din pagina 1

care n'au putut face faţă singuri şi au cerut urgent ajutorul României. Deci, ziua de 10 Mai a devenit iniţial *o dublă aniversare*: înscăunarea dinastiei regale şi proclamarea independenţei naţionale.

Prin pacea dela Berlin din 13 Iunie 1878, Europa a recunoscut independenţa naţională a României, iar principele Carol a fost proclamat rege la 14 Martie 1881 şi încoronat la 10 Mai 1881. Puternic şi viteaz în războiul cu Turcii, în domnia lui lungă de 48 de ani, Carol a instaurat o epocă de stabilitate, pace şi o *"vreme de propăşire pentru cultură şi literatură"*, epoca în care s'a construit România modernă a civilizaţiei europene.

10 Mai a fost ziua unei mari biruinţe naţionale, căci a fost creaţia întregului popor românesc adunat sub steagul ţării, care indica un viitor plin de măreţie şi care s'a realizat prin Marea Unire din 1918. Acesta a însemnat unul din punctele de sprijin ale veşniciei istorice ale Românilor.

Ziua de 10 Mai trebue să fie eternă şi nu va fi niciodată ştearsă din calendarele Ţării Româneşti.

Ion HALMAGHI

"SPECTRUL FOSTEI SECURITĂŢI BÂNTUIE ÎN ROMÂNIA"

Ileana NICA

Ziarul *"Le Monde"* a publicat următorul articol pe care îl reproducem în întregime mai jos:

Spectrul Securităţii - poliţia politică a dictaturii comuniste - bântuie încă prin România. Principalele ziare ale ţării se fac ecoul unei dezbateri ce-i divizează pe Români dela căderea lui Nicolae Ceauşescu, petrecută în urmă cu 11 ani.

Protagoniştii acestui veritabil război mediatic sunt premierul social-democrat (din cadrul Partidului Democraţiei Sociale din România - PDSR), Adrian Năstase, instalat în funcţie de trei luni, şi majoritatea intelectualilor. Mărul discordiei este reprezentat de accesul Românilor la propriile lor dosare întocmite de Securitate, păstrate în arhivele celei mai atroce poliţii politice din ţările Europei de Est.

Instituţia însărcinată cu aflarea adevărului - *Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii* (CNSAS) - şi-a atras critici extrem de severe din partea premierului. *"Nu am crezut niciodată în această instituţie, şi nici în rolul pe care îl poate juca ea. Are nevoie de sute de angajaţi pentru <a linge> dosare ani la rând. Cred că trebue să ne folosim resursele pentru viitorul nostru şi nu pentru a spăla rufele murdare. A privi în propriul nostru trecut, este ceva contraproductiv"*, a spus Dl. Năstase.

Presa i-a reproşat primului-ministru faptul că are în anturajul său persoane ce au făcut parte din sferele înalte ale fostei Securităţi.

Continuare în pag. 5

BAZELE COLABORĂRII CU SECURITATEA

ŞANTAJUL ŞI TORTURA

Col.(r) Marin PÂRVULESCU

Pentru cunoscătorii de limbă română, noţiunea de *"colaboratori"* indică persoane dispuse să se implice în activităţi iniţiate şi realizate de către alţii. Fără a li se acorda merite egale cu ale acestora din urmă, colaboratorii, ar fi de aşteptat să se bucure măcar de aceeaşi onorabilitate sau după caz, de aceeaşi răspundere cu cei în slujba cărora se află. În privinţa celor care au colaborat cu ofiţerii de Securitate lucrurile ar trebui să stea în acelaşi mod. Numai că, iată, într'o apariţie televizată, însuşi preşedintele Comisiei de Cercetare a Dosarelor Securităţii, a ţinut să precizeze recent, că ***lucrătorii de Securitate au avut, în regimul comunist, un statut de ofiţeri cu atribuţiuni profesionale clare şi ca atare, nu fac obiectul unei identificări şi nominalizări în scopul incriminării activităţii lor,*** în modul în care trebuesc identificaţi şi supuşi oprobriului public colaboratorii lor. Întrebarea logică ar fi aceea de a se şti de ce colaboratorii unor oameni onorabili, aşa cum se pretinde a fi ofiţerii de Securitate, nu au acelaşi statut? ***Cum se poate explica faptul că atâta timp cât celor care iniţiază şi desfăşoară o anumită activitate, cum ar fi aceea a represiunii populaţiei, nu li se poate reproşa nimic, şi doar cei care colaborează cu ei trebuesc puşi la stâlpul infamiei?***

Câteva exemple reale din puzderia de *"colaboratori"* ai Securităţii vor fi relevante în privinţa ***raporturilor dintre aceştia şi cei în slujba cărora se susţine ce s'ar fi pus de bună voie.***

* * *

La 5 Mai 1953 uşa celulei în care se afla cel care ar putea fi numit, prin rolul ce-i fusese rezervat de către conducerea superioară de partid, cel mai celebru colaborator al Securităţii, se deschide, însuşi comandantul penitenciarului îi pune deţinutului ochelarii de tablă, îl urcă într'o maşină, traversează oraşul, îl împinge într'o clădire şi în cele din urmă într'o încăpere unde îl aşează pe un scaun şi-i scoate ochelarii. La un birou imens vede un general sovietic, ras în cap, iar în fotoliul dela colţul biroului, pe propriul său anchetator, col. Şoltuţ.

- Domnule Zilber, i se adresează generalul deţinutului, te-am chemat să ne vorbeşti despre complotul din strada Arhitect Drăgoescu.

- N'am auzit despre această stradă.

- Este strada unde locueşte Octavian Neamţu.

- Am fost odată la masă la dânsul dar nu am ştiut că strada se numeşte Arhitect Drăgoescu şi nu-mi amintesc de nici un complot.

- Vom găsi mijloace să-ţi aminteşti, a încheiat generalul.

Herbert (Belu) Zilber, autorul unei lucrări memorialistice relevante (*"Monarhia de drept dialectic"*, ed. Humanitas, 1991), din care am extras datele referitoare la caz, s'a născut la Tg. Frumos la începutul secolului, licenţiat în matematici la Grenoble, a devenit, cheltuindu-şi averea şi anii tinereţii, agent loial al Moscovei în România şi va deveni în preajma lui 23 August 1944, cel mai apropiat colaborator şi prieten al liderului comunist Lucreţiu Pătrăşcanu. În Februarie 1948 va fi, însă, arestat ca urmare a intrării în disgraţie a prietenului său mai sus amintit şi nu va bănui atunci că va rămâne în închisorile comuniste timp de 16 ani. Dintre aceştia, timp de şase ani va fi ţinut în rezervă, modelat şi dresat prin tortură şi promisiuni de clemenţă, pentru a juca cât mai natural rolul de denunţător al crimelor imputate lui Pătrăşcanu, dar şi propriul său rol de complice al acestuia.

La data discuţiei pe care am redat-o mai sus, se afla deja de cinci ani în detenţie, perioadă în care cunoscuse toate supliciile şi ororile proprii închisorilor comuniste, inclusiv bătaia la tălpile deja însângerate. Generalul ras în cap la care fusese dus pentru a se sublinia importanţa cazului în care va fi implicat, nu era general rus, ci însuşi ministrul de Interne român Alexandru Drăghici. Deţinutul nu ştia însă că în timpul peregrinărilor sale prin penitenciare, Armata Română adoptase uniforma Armatei Roşii.

Cunoscător al proceselor înscenate şi cu dovezi măsluite dela Moscova anilor 1936-1938 şi îngrozit de perspectiva unor noi suferinţe prin care trecuseră de fapt *"clasicii"* ai comunismului sovietic ca Zinoviev şi Buharin sau generali ca Tuhacevski, Belu Zilber a înţeles ce vrea partidul dela el. Readus în celula în care i s'au pus la dispoziţie cele necesare pentru a scrie, a redactat în detaliu scenariul unui complot antistatal, cu arme trimise de către Americani, via Belgrad şi depozitate la ambasadele occidentale, cu adunări conspirative în casa lui Octavian Neamţu, cu tentative de otrăvire a membrilor CC al partidului, sau cu răspândirea ciumei în cartierele muncitoreşti cu microbi primiţi dela serviciile secrete britanice. Participanţi la conspiraţie - comunişti intraţi în dizgraţie, un general american şi bineînţeles Lureţiu Pătrăşcanu. Pentru contribuţia sa, Tito primea Banatul.

Încântaţi iniţial, anchetatorii Şoltuţ şi Moraru, l-au dus după câteva zile la o confruntare cu unul dintre *"participanţi"* la conspiraţie, Radu Niculescu-Buzeşti, fratele ministrului de Externe cu acelaşi nume. Acesta însă a negat vehement participarea la o astfel de conspiraţie prezentând propria sa variantă de *"complot"* pe care o imaginase la cererea anchetatorilor, pentru a preveni la rândul său suferinţele pe care deja le îndura dela data condamnării la zece ani pentru spionaj. Anchetatorii au acceptat însă libretul propus de către acesta, cerându-i lui Belu Zilber să recunoască participarea la el. Argumentul lui Şoltuţ, la refuzul acestuia, s'a dovedit însă convingător:

- Ce sens are să negi? Ai recunoscut deja atâtea crime! Dacă te încăpăţânezi, până mâine poţi fi cenuşe. Dând dovadă de sinceritate, îţi uşurezi soarta.

Peste 60 de alţi *"martori ai acuzării"* aşteptau în închisori, descompuşi de detenţie şi bătăi, să fie machiaţi şi să intre în rol într'un proces care însă, din raţiuni de partid, nu a mai avut loc. Aceasta nu a schimbat cu nimic lucrurile, Pătrăşcanu a fost totuşi executat, iar *la dosarele potenţialilor martori au rămas până în zilele noastre "dovezile colaborării" lor cu Securitatea, ceea ce nu li se poate ierta.*

Eliberat din închisoare după 1964, colaboratorului Belu Zilber i se face însfârşit o primă şi meritată favoare de către Securitate: i se promite că nu va fi implicat într'un proces penal pentru declaraţiile mincinoase pe care le-a dat în legătură cu complotul iniţiat de către Pătrăşcanu şi prin care a indus Securitatea în eroare. De aceeaşi clemenţă din partea Securităţii vor beneficia şi alţi colaboratori de elită care, din acelaşi motiv ca şi Belu Zilber, au dat declaraţii tot atât de false inducând şi ei pe anchetatori în eroare. Este vorba printre alţii de Octavian Neamţu, Elena Pătrăşcanu, Lena Constante, Mocsony-Stârcea, Harry Brauner.

* * *

Într'o zi din vara anului 1952, la domiciliul meu de tânăr ofiţer din Garnizoana Rădăuţi (cameră mobilată, cu intrare separată), m'a vizitat un coleg de unitate dar şi de şcoală militară, care tocmai se înapoiase dintr'o permisie din Sudul ţării. Amândoi făceam parte dintr'un val de militari transferaţi din unităţile din Vestul şi Sud-Vestul ţării, în care se presupunea un conflict posibil, pus la cale de Tito, ceea ce făcea indezirabilă prezenţa acolo a ofiţerilor pe care nu se putea conta. Colegul şi de fapt prietenul meu, locotenentul Popescu Ştelian mi-a relevat starea nemulţumitoare a ţăranilor din zona din care tocmai se întorsese, în legătură cu colectivizarea, la care i-am replicat că nu au de ales, ceea ce de fapt eram convins. În continuare mi-a făcut destăinuirea că înainte de a pleca în permisie, fusese chemat la biroul de contrainformaţii, care i-a ridicat carnetul de partid după ce i-a amintit că tatăl său, învăţător şi ofiţer de rezervă concentrat, fusese comandantul unui lagăr de prizonieri sovietici.

A doua zi, plotonierul companiei al cărei comandant era colegul meu, m'a căutat şi mi-a făcut cunoscut, cu discreţie, faptul că în timpul dimineţii comandantul său, lt. Popescu, scrisese mai multe foi pe care, înainte de a pleca din cancelarie, le pusese în buzunarul mantiei pe care o avea pe cuier. Subofiţerul citise filele şi constatase că era vorba de o notă informativă în care erau relatate toate convorbirile pe care le avusese în ziua precedentă cu alţi ofiţeri. Referitor la mine, subofiţerul mi-a redat exact discuţia pe care am avut-o, astfel că nu era nici o îndoială în privinţa calităţii de informator a colegului meu. După întâmplări din anii precedenţi, care au avut doar urmări mai puţin dramatice, devenisem suficeint de prudent pentru a nu face afirmaţii care să mă poată incrimina politic, astfel că din acest punct de vedere nu aveam nici un fel de îngrijorări. Provenit însă din ultima promoţie de ofiţeri activi *"monarhişti"* (Iulie 1947), mai eram încă marcat mental de principiile incomplet tocite, ale onoarei şi demnităţii militare. Ulterior însă aveam să meditez asupra unui aspect căruia, în indignarea mea, nu-i dădusem atenţie. ***Colegul meu nu modificase nici formulările şi nici sensul spuselor mele, astfel încât nota informativă nu era propriu-zis, un denunţ.*** Şantajat şi ameninţat probabil cu o iminentă dare afară din armată, a accepatat să relateze discuţiile cu alţi ofiţeri fără a le măslui. Această presupunere avea să-mi fie confirmată într'o întâlnire ocazională dintre noi abia după 1965. În prezent, undeva în arhivele Regulamentului 12 Grăniceri, compartimentul de contrainformaţii, ***nota informativă mai poate fi încă folosită pentru compromiterea lui.***

* * *

Către sfârşitul anilor '60 toţi ofiţerii din zona Banat-Transilvania au fost adunaţi într'o imensă sală din Oradea, unde aveau să afle că vor asista la un proces. În faţa completului de judecată format din ofiţeri de justiţie dela Tribunalul Teritorial, au fost aduşi deja în haine vărgate şi tunşi în cap, un număr de 6-7 tineri ofiţeri de construcţii. Aceştia erau acuzaţi că într'o Duminică dimineaţa aflându-se la o bere, comentaseră o hotărâre de partid care tocmai apăruse în presă şi care reducea costurile în construcţii, cerând în acelaşi timp, creşterea calităţii. În acest context, s'a exprimat părerea că nu se pot face construcţii mai bune cu bani mai puţini. Numai că aceasta însemna, în interpretare politico-ideologică, punerea la îndoială a justeţei politicii partidului. Prin consecinţă era vorba de ***"un act de propagandă antisocialistă care aducea prejudicii grave poporului român, partidului şi conducătorilor săi".*** Respectivii se constituiseră astfel de fapt, într'un ***"grup antistatal şi contrarevoluţionar".*** Denunţul fusese făcut de către un locotenent politic care fusese prezent şi care depusese şi ca martor în proces. Ofiţerii nu negaseră că ar fi exprimat părerea respectivă şi păreau că nu sunt prea convinşi de gravitatea faptei. Sentinţa a venit ca un trăznet, inclusiv pentru întreaga asistenţă care fusese, nu întâmplător înghesuită în sala de judecată: pentru un locotenent major arhitect, (ca cel mai mare în grad), 25 (douăzeci şi cinci) de ani închisoare. Ceilalţi ofiţeri, ingineri constructori, câte 15-20 de ani. Vieţi distruse, familii disperate.

Cei care vor răsfoi acum dosarul cauzei, aflat undeva în arhivele Justiţiei sau Securităţii, ***vor avea în vedere,*** conform legii în vigoare dar şi confuziei generalizate în privinţa responsabilităţilor pentru represiunea comunistă, doar ***demascarea şi supunerea oprobriului public a locotentului politic cu pregătire de nivel elementar, obsedat de spiritul de vigilenţă faţă de uneltirile elementelor burgheze.*** Se va ignora faptul că prestaţia lui nu ar fi însemnat nimic. ***A fost nevoie de nişte anchetatori care au transformat, printr'un rechizitoriu absurd, o discuţie banală într'o conspiraţie antistatală. A mai fost nevoie şi de câţiva judecători care, pe o astfel de bază, au pronunţat pedepse aberante.*** În privinţa stabilirii identităţii acestora şi eventual a solicitării acum a unor justificări pentru faptele săvârşite cu o criminală rea credinţă, nu se va întreprinde nimic. ***Ar mai fi de stabilit identitatea iniţiatorilor scenariului, pentrucă de fapt de un scenariu de instaurare a fricii printre ofiţerii adunaţi acolo, a fost vorba. De creerea unei atmosfere de teamă şi teroare datorită căreia, despre partid şi despre conducătorii acestuia să nu se discute decât laudativ.*** Preţul unor astfel de scopuri: irosirea de vieţi şi distrugerea de idealuri.

Între timp, într'un context instituţionalizat şi cu cheltuieli substanţiale, se continuă căutarea colaboratorilor demni de dispreţ, a unor pretins onorabile organisme ale regimului comunist, cărora nu li se va reproşa nimic.

"SPECTRUL FOSTEI SECURITĂŢI BÂNTUIE ÎN ROMÂNIA"

Urmare din pag.5

Adrian Năstase, care doreşte să treacă drept un prim-ministru prooccidental şi modernist, a surprins prin limbajul său. Un cotidian s'a întrebat, de exemplu, de ce Dl. Năstase, cu manierele sale elegante a ajuns să folosească un limbaj mai grosier. Dacă cei ce studiază arhivele sunt trataţi ca nişte persoane ce *"ling dosare"*, înseamnă că studierea trecutului este considerată un fel de perversiune obscenă.

Un dublu limbaj

După revenirea fostului nomenclaturist Ion Iliescu în fruntea României, în luna Decembrie a anului trecut, şi numirea lui Adrian Năstase în funcţia de premier, ambii s'au grăbit să dea asigurări că vor continua să acţioneze în aşa fel, încât ţara să facă progrese în drumul ei spre aderarea la Uniunea Europeană (UE). Între timp, Preşedintele Ion Iliescu l-a numit la conducerea Serviciului Român de Informaţii pe Radu Timofte, care a fost suspectat de opoziţie că ar fi lucrat odinioară pentru KGB.

În ceea ce-l priveşte pe Adrian Năstase, acesta l-a numit în fruntea Comisiei Comune Permanente a Camerei Deputaţilor şi Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra serviciilor de informaţii externe pe Ristea Priboi, despre care se presupune că ar fi avut un rang înalt în fosta Securitate. Presa îi acuză, pe ambii, de un dublu limbaj.

Potrivit presei, România, ultima ţară care s'a hotărît să ridice vălul ce-acoperă fosta Securitate, riscă să devină atipică dacă nu merge până la capăt în această direcţie. Mai ales acum când Bulgaria a publicat chiar pe internet listele informatorilor. Bulgaria nu numai că şi-a trăit momentul de adevăr, dar este pe cale să-i înlăture din serviciile ei de informaţii pe toţi ofiţerii ce au avut legături cu omologii lor sovietici. Avansul luat de Bulgaria faţă de România în cursa integrării europene, este adesea menţionat cu amărăciune la Bucureşti.

Conflictul dintre primul-ministru şi intelectuali evidenţiază şi enorma fractură ce desparte puterea de societatea civilă. Presa românească le aminteşte guvernanţilor că cei ce nu au învăţat nimic din trecutul lor, sunt condamnaţi să îl trăiască din nou.

Pentru conformitate,

Ileana NICA

La 100 de zile dela guvernare

BĂTUTA PE LOC

Andrei BĂDIN

Regimul Iliescu-Năstase a împlinit recent 100 de zile de guvernare. 100 zile încunate de imaginile de groază transmise din Bucureşti de către televiziunile occidentale, cu oamenii primarului Traian Băsescu ucigând nemilos orice câine. Imagini ale barbarismului la început de mileniu trei.

La împlinirea celor 100 de zile de guvernare, Premierul Adrian Năstase a acordat un interviu apărut cam peste tot în presa românească, inclusiv în ziarele care până mai ieri îşi făcuseră un titlu de glorie din a demasca comunismul pedeserist. *"Soarta"* însă pe care acest interviu a avut-o, reflectă perfect condiţia de astăzi a presei de pe malurile Dâmboviţei şi, anume, poziţia sa foarte binevoitoare faţă de Puterea pedeseristă.

Interviul la care ne refeream a fost pur şi simplu creat de Biroul de Presă al Guvernului şi fusese promis agenţiei Rompres. Însă el a fost publicat până la urmă de agenţia Mediafax, ceea ce a provocat supărarea celor care primiseră iniţial promisiunea difuzării interviului. Oricum, este foarte grav pentru libertatea de expresie în România ca un interviu, întrebări şi răspunsuri, să fie fabricat şi apoi difuzat mass-mediei.

În interviul amintit, Năstase s'a umflat în pene, încercând să inoculeze impresia că guvernarea pedeseristă de până acum a fost un succes. El vorbea chiar de marele succes al marii privatizări, deşi se ştie că acest lucru există poate numai în hârtiile dela Palatul Victoria, căci ceva concret în această privinţă nu s'a întâmplat. În fapt, guvernul condus de Adrian Năstase a bătut pasul pe loc, nefăcând nimic concret. A adoptat legi care s'au dovedit a fi prost realizate, ca apoi să fie anulate, a dat hotărîri de guvern care au fost publicate în Monitorul Oficial în cu totul altă formă, pentru a aduce beneficii importatorilor din agricultură.

A făcut în schimb pedeserizarea tuturor sectoarelor de activitate, acţiune încununată de succes zilele trecute prin pedeserizarea sănătăţii, toţi directorii de clinici având nevoie or de recomandarea PDSR, ori să fie membri ai partidului lui Năstase şi Ristea Priboi.

Reînvierea Securităţii, principalul punct din programul PDSR

Numirea securiştilor în funcţii cheie caracterizează programul regimului Iliescu-Năstase. Opinia publică românească asistă însă parcă neputincioasă la restaurarea din ce în mai agresivă a structurilor comuniste şi securistice. La toate nivelurile Puterii nou instalate la sfârşitul lui Decembrie 2000, se poate observa o revenire în forţă a cadrelor de bază ale Securităţii şi subdiviziunilor ei. Concomitent se poate observa şi o intensă activitate mediatică în acest sens. Zilele trecute, postul de televiziune Tele 7 ABC a inaugurat o nouă emisiune realizată de un personaj cunoscut, numit Mihai Pelin, biograful oficial al Serviciului Român de Informaţii, înainte de 1989, *"omul de casă"* al lui Iosif Constantin Drăgan. Emisiunea inaugurală a avut drept scop tragerea de urechi a analiştilor şi opiniei publice care se *"bagă"* în treburile secrete ale serviciilor secrete. Cu puncte de vedere demne de *"România Mare"* şi moştenitorii Securităţii, Mihai Pelin şi invitaţii săi l-au tras puternic de urechi pe Gabriel Andreescu, spunându-i să-şi aducă aminte că înainte de 1989 avea *"legături"* cu o ambasadă, bineînţeles occidentală. Nu a lipsit din emisiune nici sinistrul personaj numit Ristea Priboi, teroristul din fruntea diviziei *"Eterul"* a Securităţii, de unde punea la cale atentate împotriva redactorilor postului de radio american cu sediul în Grădina Englezească din München. Priboi a fost tămâiat nevoie mare de activişti securişti chemaţi la Tele 7 ABC, să susţină mediatic revenirea securiştilor. Per total, emisiunea dela Tele 7 ABC a avut darul de a confirma ceea ce se întâmplă în ultimul timp în administraţia dela Bucureşti: reconstrucţia Securităţii.

Persoane bănuite de relaţii cu KGB-ul în posturi cheie

În paralel, am putut citi un îngrozitor şi diversionist interviu publicat de *"Adevărul"* cu colonelul Ilie Merce, locotenentul securist al lui Vadim, care nici mai mult nici mai puţin a spus că Securitatea nu a existat decât în închipuirea noastră. Şi ca diversiunea să fie împlinită Merce, actualmente parlamentar, o ruşine! - a mai afirmat că, de fapt, *"Europa Liberă"* a lucrat pentru regimul comunist. Rememorând aceste două luări de poziţie trebue să constatăm că securiştii au un mare tupeu, o lipsă de respect simptomatică faţă de societatea românească, un dispreţ faţă de democraţie şi principiile ei.

Ofensiva Securităţii este vizibilă la toate nivelurile: dela directorul SRI, Radu Timofte, colaborator al KGB la Gheorghe Fulga, directorul SIE, fost activist al Uniunii Tineretului Comunist. Şi exemplele pot continua până la Dinu Săraru, sinistra figură a culturii comuniste, uns director la Teatrul Naţional, acolo de unde - să ne reamintim - a fost alungat marele regizor Andrei Şerban. Timofte a fost şi *"scăpat"* de acuzaţiile de colaborare cu KGB-ul de comisia parlamentară de supraveghere a activităţii Serviciului Român de Informaţii (S.R.I), care a anunţat după lungi audieri că nu se confirmă nimic. Dar ceea ce nu se *"confirmă"*, se confirmă prin informaţii care vin tocmai dela fostul director al S.R.I. Virgil Măgureanu. După ce i-a luat apărarea la audierile amintite lui Timofte, Măgureanu a spus că, de fapt, documentele care îl incriminează pe actualul director al S.R.I. provin tocmai din Serviciul Român de Informaţii şi că cei care le-au trimis unora sau altora au făcut un *"gest politic"*. La rândul său, Radu Timofte a ordonat o anchetă în cadrul S.R.I. pentru a afla cine l-a *"turnat"*. Or, este destul de clar că dacă documentele au ajuns undeva, ele au existat. Şi dacă au existat în arhiva S.R.I., atunci acest lucru nu face decât să confirme acuzaţiile împotriva lui Timofte.

Oricum, dacă este să analizăm opiniile exprimate de Radu Timofte înainte de a ajunge şeful serviciului intern de informaţii, reiese foarte clar că acesta poate fi catalogat ca un antioccidental convins. Dela apărarea regimului Miloşevici şi până la tunetele şi fulgerele împotriva Occidentului, cam aceasta este scara tonului politic folosit de actualul şef al S.R.I. Un ton care spune multe despre *"pretinii"* politici ai acestuia şi de altfel şi despre orientarea actualului regim dela Bucureşti.

Un alt agent reactivat bănuit de legături cu KGB-ul este generalul Dan Gheorghe, fost şef al unităţii de informaţii a Ministerului de Interne. Despre Dan Gheorghe, recent, revista *"Academia Caţavencu"* a publicat un material în care acesta este incriminat pentru asasinarea unui alt ofiţer al Securităţii, acţiune pusă la cale de KGB. Dan Gheorghe a fost reactivat la îndemnurile lui Ilici Iliescu şi Adrian Năstase şi el deţine în prezent funcţia de consilier al directorului S.R.I, Radu Timofte.

Securitatea a pus mâna şi pe privatizare

Structurile Securităţii reactivate de regimul Iliescu-Năstase au pus mâna şi pe structurile economice care se ocupă de privatizare. De altfel îndemnul a fost făcut public de către Premierul Adrian Năstase care a spus că privatizările nu trebuesc făcute oricum şi de oricine, ele trebuesc *"controlate"*. Şi şeful noului Minister care se ocupă de privatizare, Ovidiu Muşetescu, a declarat într'o emisiune televizată că aceasta nu trebue să se facă după ureche şi investitorii doritori trebue puricaţi la sânge, ca nu cumva printre ei *"să se afle vreun terorist cecen"*. Şi, ca atare, dacă a fost ordin de *"sus"* s'a trecut la numirea unor foşti securişti în funcţii cheie în domeniul privatizării.

Ovidiu Muşetescu, şeful Autorităţii pentru Privatizare, argumenta în declaraţia citată de noi că implicarea serviciilor secrete în procesul de privatizare este *"un semnal negativ pentru şmecheri, în timp ce investitorii adevăraţi nu au de ce să se teamă"*.

La sfârşitul lui Februarie, guvernul Năstase l-a numit în funcţia de secretar general la Privatizare pe Victor Marcu, fost adjunct al SRI până în 1995, când a fost nevoit să demisioneze, după scandalul *"Terasa Anda"*, când o echipă de filaj a SRI a fost deconspirată în timp ce urmărea doi ziarişti care se ocupau de aşa-numitul caz Iliescu-KGB. Înainte de '89, Victor Marcu s'a ocupat, ca ofiţer al DIE, de supravegherea emigraţiei ostile regimului comunist, iar la începutul anilor '80, de supravegherea redactorilor dela Radio Europa Liberă. Prezenţa generalului Marcu la vârful Autorităţii pentru Privatizare a fost justificată de primul ministru prin necesitatea verificării bonităţii investitorilor. Generalul Marcu nu este însă o excepţie, fiindcă tot recent, generalul de brigadă Decebal Ilina, fostul şef al contraspionajului militar, a fost numit secretar de stat la Ministerul Industriilor, iar fostul şef al SRI Galaţi a devenit membru al Consiliului de Administraţie al SIDEX Galaţi, ca reprezentant al SIF Muntenia. Scopul însă nu-i nici pe departe ca aceşti securişti să verifice pe cei care doresc să investească în România. Foarte clară în această privinţă a fost părerea jurnalistului Cornel Ivanciuc, analist în domeniul informaţiilor, care într'un interviu acordat postului de radio "Europa Liberă" a spus: *"Un singur fost ofiţer SRI sau de Securitate nu poate bloca procesul de privatizare, însă poate avantaja pe un tronson oarecare anumite personaje care sunt din galaxia lor"*.

În acest răstimp în care foştii securişti acced în poziţii cheie asistăm şi la o apropiere discretă dar totuşi fermă a administraţiei dela Bucureşti faţă de Peking şi Moscova. Cât de cât fără o mediatizare deosebită, în ultimele două luni la Bucureşti au sosit două delegaţii de frunte a Partidului Comunist Chinez. Prima la invitaţia PDSR având ca scop *"strângerea"* legăturilor dintre cele două partide. A doua, la invitaţia Guvernului pentru organizarea unui aşa-numit Forum de afaceri româno-chinez, care a inclus o vizită de documentare la IAR Ghimbav, fabrica de elicoptere care se preconiza a fi modernizată în colaborare cu Americanii.

Relaţii privilegiate cu Moscova, Peking şi Havana

Delegaţia guvernamentală chineză prezentă în România a fost condusă de un vice-premier, ceea ce arată destul de clar nivelul înalt al acesteia şi misiunea oficială importantă primită de CC al PCC dela Peking. În fapt, relaţiile între PDSR şi Partidul Comunist Chinez nu sunt de ieri, de azi. Actualul Premier Adrian Năstase a fost de mai multe ori la Peking, ultima dată acum un an şi jumătate, vizită organizată de Ristea Priboi, care a declarat atunci rituos că Parlamentul European trebue să nu se bage în acţiunile Rusiei în Cecenia.

Trimişii lui Putin vin des la Bucureşti

Relevantă, semnificativă chiar, este şi vizita la Bucureşti a Preşedintelui Camerei Superioare a Dumei dela Moscova. Acesta a venit cu un *"mesaj personal"* pentru Ion Ilici Iliescu dela Vladimir Putin şi s'a bucurat de primiri importante la toate nivelele Guvernului şi Parlamentului. La unison, oficialii români au declarat că trebue să colaborăm bine şi din plin de acum înainte cu Rusia, punându-se imediat la cale şi o comisie economică care să ajute la *"apropierea"* dorită în acest sens. Se ştie că după alegerile dela sfârşitul anului trecut ambasadorul rus la Bucureşti a fost primit de mai multe ori la Palatul Cotroceni. De altfel, regimul dela Bucureşti a renunţat, prin declaraţii, la cererea ca din tratatul cu Rusia să fie scoasă pretenţia Kremlinului ca România să nu facă parte dintr'o alianţă ostilă Moscovei, aşa cum, de fapt, Premierul Năstase şi Preşedintele Ilici Iliescu au vrut să facă în 1991, când au pus la cale trădătorul tratat cu Uniunea Sovietică, devenit caduc numai datorită desfiinţării ca stat al marelui vecin dela Răsărit. În urma întrevederii dela Palatul Cotroceni cu şeful Camerei Superioare a Dumei ruseşti, Ion Iliescu a declarat că intrarea României în Uniunea Europeană nu contravine intereselor Rusiei.

Aşa cum se observă, actualul preşedinte uită ca din senin de integrarea României în NATO, ceea ce alimentează suspiciunile că viitorul Tratat cu Rusia va stipula clar acest lucru. Se pare că negocierile sunt destul de avansate. În acest sens, Vladimir Putin anunţându-şi intenţia de a veni la Bucureşti, în mod special pentru parafarea acestui document care nu va face decât ca România să se reîntoarcă în sfera de influenţă rusească.

Tot zilele trecute a sosit la Bucureşti şi liderul comunist din Basarabia, Vladimir Voronin, care i-a adus un mesaj special lui Ilici Iliescu din partea lui Vladimir Putin.

Astfel, imaginea discretei apropieri de Peking şi Moscova capătă o importanţă deosebită, dacă amintim că la sfârşitul lunii Februarie Prmeierul francez Lionel Jospin şi-a anulat vizita oficială la Bucureşti. Ar fi fost prima vizită a unui înalt demnitar occidental la Bucureşti. Fără îndoială că sensul diplomatic al acestei *"amânări"* este evident. Iar Puterea dela Bucureşti ar trebui să-şi pună serioase semne de întrebare în privinţa lipsei de interes a Occidentului faţă de noua administraţie dela Bucureşti. Aşa cum nici un demnitar occidental nu a venit la Bucureşti, nici Preşedintele Ilici Iliescu nu a primit vreo invitaţie de a vizita Vestul. Doar Premierul Năstase a făcut o vizită la Strasbourg şi Bruxelles, care a avut numai scopul de a se prezenta în faţa oficialilor europeni. În rest nimic... Iar aceste semnale diplomatice sunt de o gravitate extremă, ţinând cont de perspectiva ca România să fie izolată.

În timp de Chinezii vin la Bucureşti, premierul francez îşi anulează vizita

Cert este că, discret, foarte discret, România face paşi spre zona gri, cu ocheade vesele către Peking şi Moscova.

Continuare în pag. 7

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL
CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor se pot face după cum urmează:
Din Canada şi U.S.A. se pot trimite *"Cecuri Personale"*.
Din Europa numai *"Mandat Poştal"*. Nu trimiteţi *"Euro Cec"*
Alte continente - *"Cec Internaţional"*

Adresa ziarului este:
CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010, Westcliffe Postal Outlet, Hamilton Ont. Canada L9C 7N5

Costul abonamentului este 40.00 de dolari pentru un an

VALERIAN STAN: "PRIN PROTESTUL MEU, VREAU SĂ ATRAG ATENŢIA ASUPRA SITUAŢIEI DIN ŢARĂ, UNDE CORUPŢIA A DEVENIT UN FENOMEN ÎNGRIJORĂTOR"

Declaraţia fostului şef al Departamentului de Control al Guvernului, Valerian Stan (în prezent vicepreşedinte al APADOR - Comitetul Helsinki) în sensul renunţării la cetăţenia română a şocat opinia publică. Dl. Stan s'a făcut cunoscut ca un om curajos, cu o coloană vertebrală dreaptă, credincios principiilor eticii, nedispus la compromisuri. Recent, un alt şef al DCG, Ovidiu Grecea, şi-a dat demisia înainte de a avea soarta lui Valerian Stan. Este limpede că nici Puterea anterioară, nici cea actuală nu au avut în vedere aflarea adevărului în materie de administraţie publică.

- L-am întrebat pe Dl. Stan ce l-a determinat să facă gravul gest de a renunţa la cetăţenia română?

- Aşa e, e o decizie extremă, cum extremă este şi situaţia din ţară. În ultimii 10 ani am fost victima unei serii de acte injuste din partea autorităţilor. În toamna 1990 am fost scos din Armată la ordinul generalui Stănculescu pentrucă făceam parte din CADA. Noi, ofiţerii tineri, nu făceam decât să milităm pentru depolitizarea Armatei şi aflarea adevărului despre implicarea unor generali în represiunea manifestanţilor din Decembrie '89. Timpul a confirmat că noi ceream lucruri de bun-simţ, obligatorii pentru evoluţia Armatei Române, inclusiv în sensul integrării în NATO. În 1999, CSJ a pronunţat condamnări severe împotriva generalilor Chiţac şi Stănculescu. Evident, sancţiunea mea a rămas în vigoare. Am fost, ulterior, numit şef al DCG în guvernarea Ciorbea. Nu mi-am făcut decât datoria. În final am fost îndepărtat şi de acolo pentrucă verificări dispuse de mine au scos în evidenţă abuzuri comise de demnitari aparţinând chiar partidelor aflate la guvernare. Dl. Ciorbea a decis îndepărtarea mea, numai că, la puţine luni, a făcut public regretul de a fi luat acea decizie considerând-o *"una dintre cele mai mari erori"*, eroare săvârşită sub presiunea Partidului Democrat şi *"a unei înalte instituţii de stat"*. Ar mai fi vorba de procesele în serie intentate de unii demnitari. Doi ani m'am judecat cu Stere Gulea, care s'a considerat calomniat fiindcă am vorbit în presă despre ce nu a făcut, la TVR, pentru a recupera prejudicii de milioane de dolari. Am adus dovezi şi şi-a retras plângerea. A urmat procesul intentat de Victor Babiuc, fost Ministru al Apărării, despre ale cărui afaceri, în timpul ministeriatului, am scris: implicarea în afaceri alături de persoane cu reputaţie defavorizatoare cum ar fi Cataramă, George Constantin Păunescu, Dinulescu, George Danielescu. De altfel, în urma unor dezvăluiri din presă şi a ceea ce am scris eu, Dl. Babiuc avea să se retragă din afacerile în care fusese implicat. Avusesem în vedere şi faptul că d-sa îşi folosise poziţia de ministru în guvernele Ciorbea şi Radu Vasile pentru a obţine, nelegal, pentru firma sa ROM CONTROL, un sediu din patrimoniul guvernului. Procesul cu el este în curs. Mai figurez într'o cauză iniţiată de Traian Băsescu, fostul Ministru al Transporturilor, personaj care vă este foarte bine cunoscut. Despre el am spus public că şi-a folosit poziţia pentru a obţine beneficii pentru afacerile sale private. Acum mai bine de un an, în presă a apărut o decaraţie a lui - evident, pusă între ghilimele - în care recunoaşte că ar fi luat bani destinaţi interesului public pentru afacerile sale. Se pare că a fost o neatenţie a jurnalistului, care a consemnat acea declaraţie numai în sensul că banii proveneau dela PHARE. În realitate, s'a dovedit că nu dela PHARE proveneau acei bani ci dela BIRD, câteva milioane de dolari, aduşi în urma unui acord cu statul român pentru dezvoltarea sectorului privat. Din acele fonduri, firma soţiei D-lui Băsescu a beneficiat de câteva sute de mii de dolari. Sigur, ştim că legea română nu le interzice demnitarilor să aibă şi afaceri private. Pentrucă înşişi demnitarii şi politicienii de după '89 au avut grijă să nu fie introdusă o asemenea limitare. Nicăieri în lumea normală un demnitar nu ia bani din fondurile destinate interesului public pentru afacerile sale, chiar şi dela o bancă privată, fiindcă se consideră că se va folosi de poziţia sa pentru a face trafic de influenţă în favoarea acelei bănci. Sunt în curs şi cu acest proces pe care, în prima instanţă, l-am pierdut. Iată deci o serie de decizii ale statului român care m'au afectat material şi moral în mod injust. Prin protestul meu vreau, de asemeni, să atrag atenţia asupra situaţiei din România unde corupţia a devenit un fenomen îngrijorător nu numai pentru ţară ci şi pentru organizaţiile internaţionale, atât de îngrijorător încât despre el vorbesc în termeni lipsiţi de orice valute diplomatice, organisme specializate ca *Transparency International, Uniunea Europeană, Banca Mondială*. Mai nou a tras un serios semnal de alarmă secretarul general al NATO, care le-a spus responsabililor guvernamentali dela Bucureşti că una dintre principalele probleme pe care România trebue să le rezolve ca să intre în NATO este cea a corupţiei.

- Cum s'a făcut demiterea Dvs?

- După ce premierul şi guvernul, la presiunea celor amintiţi, au decis îndepărtarea, Dl. Remus Opriş, pe atunci secretar general al Executivului, a dispus ca imediat să-mi fie luate actele, legitimaţia şi să părăsesc clădirea guvernului. Inelegant şi necolegial: făcea ca şi mine, parte din CDR, militasem pentru aceleaşi idei.

- Cum de au acceptat celelalte partide din coaliţie acele presiuni?

- PD este specialist în şantaje, nu e un secret pentru nimeni. Azi, când există o imagine mai amplă, asupra celor petrecute, nu exclud că, la acel şantaj, s'a ajuns şi din cauza unor conivenţe, înţelegeri reciproce, pentrucă şi unii şi alţii aveau interes ca unele lucruri să nu se afle de presă, să nu fie controlate de organismele îndreptăţite. Au fost implicaţi în povestea caselor de protocol demnitari din toate partidele dar nu numai cei din PD s'au simţit lezaţi. Lucru foarte important, mai erau câteva zile până când comisia de control pe care o trimisesem la Constanţa pentru investigarea dosarelor PETROKLAV urma să-şi prezinte raportul.Am văzut ulterior documentul, îl incrimina, evident, pe Traian Băsescu. Prejudiciul estimat în dosar era de ordinul a sute de milioane de dolari. Din date confirmate ulterior a reieşit că PD a insistat pe lângă Preşedintele Constantinescu, pe lângă Premierul Ciorbea mai ales din cauza dosarului flotei. Toate acestea, plus altele, au dus la situaţia în care Banca Mondială, într'un studiu recent, vorbeşte în termeni foarte duri despre România, despre dimensiunile corupţiei, declinul moral al societăţii, despre îmbogăţirea peste măsură a anumitor categorii în defavoarea altora, deja sărăcită. În tot acest timp, prin tribunale sunt târîţi ziariştii!

- Care dintre instituţiile statului este, în opinia Dvs., cea mai vinovată de starea de lucruri din România?

- Cred că Justiţia. Ar fi putut să se bată pentru statutul de independenţă reală, de suveranitate în decizii, ar fi putut sancţiona multe dintre relele pe care clasa politică le face. Presa a scris mult despre decizii judecătoreşti cu puternică tentă politică. Uitaţi-vă la dispoziţiile pe care le execută, în poziţie de drepţi, Joiţă Tănase, procurorul general. îi scoate din culpă pe Hrebenciuc, pe Mihăilescu, a anulat sentinţa în cazurile Chiţac şi Stănculescu şi este pe punctul de a cere anularea sentinţei în cazul Miron Cozma. Poate cineva să creadă că acelea sunt convingerile intime ale D-lui Joiţă Tănase? Nici vorbă!

- Decizia Dv.este irevocabilă? Veţi deveni apatrid?

- Renunţarea la cetăţenie este un lucru prea serios ca să mă joc cu el. Voi merge până la capăt. Cât priveşte statutul de apatrid, legea română conţine prevederea că acel ce solicită renunţarea să aibă promisiuni din partea altui stat că i se va da cetăţenia aceluia. După părerea mea e o condiţie nefirească. Dar e legală! Aştept răspunsul guvernului. Nu m'am gândit la alt stat. Dar, dacă mi se va răspunde în sensul că va trebui să am altă cetăţenie, va trebui să mă gândesc. Evident că prefer să rămân în ţară, să-mi văd de familie, de ceea ce am de făcut aici. Nu ştiu dacă între condiţia de apatrid şi munca mea la comitetul Helsinki să existe vreo incompatibilitate.

A consemnat

Al. MIHALCEA

BĂTUTA PE LOC

Urmare din pag. 6

Iar dacă mai amintim şi *"excursia"* parlamentarilor români la Bagdad, tabloul capătă şi o altă consistenţă. De altfel, PDSR-ul nici măcar nu a catadicsit să-i sancţioneze pe reprezentanţii săi plecaţi în Irak împreună cu oamenii lui Vadim.

Pe acest fond, România va avea probabil frontiera cu Rusia o dată cu alegerilor dela Chişinău de rusofoni. Concomitent cu înăsprirea tonului occidental dela Belgrad, se poate spune că, fără prea mare bătaie de cap, crearea unei axe Moscova-Chişinău-Bucureşti-Belgrad, este în curs de a se realiza. Efectele acestui lucru pentru România vor fi devastatoare atât pe termen mediu cât şi lung...

Gunther Verheugen avertizează regimul Iliescu-Năstase

La sfârşitul lunii Aprilie, Comisarul European pentru Extindere U.E., Gunther Verheugen, a fost la Bucureşti, unde a acordat cartonaşul galben regimului Iliescu-Năstase. În primul rând pentrucă Günther Verheugen a spus cu claritate care sunt problemele Românei din perspectiva integrării, chiar dacă lucrurile au fost formulate cu politeţea şi cu precauţiile de rigoare, iar în al doilea rând pentrucă membrii parlamentului dela Bucureşti au formulat ei înşişi propria concepţie despre relaţia dintre România şi Europa, chiar dacă, iarăşi, au spus *"lucrurile în surdină"*, *caracterizează* postul de radio *german "Deutsche Welle"* întâlnirea dintre Verheugen şi parlamentarii români. Comisarul european a dat de înţeles că, în ciuda unor progrese, (pe care de altminteri le-a menţionat cu generozitate) ar exista motive de îndoială, din moment ce nu există încă rezultate vizibile în privinţa reformelor anunţate.

Menţionarea în termeni pozitivi a administraţiei Isărescu nu a fost, probabil, pe placul guvernului, dar mesajul a fost acela că România are nevoie mai întâi de toate de continui'ate. în privinţa administraţiei, lucrurile au fost spuse şi mai apăsat. Uniunea Europeană este dispusă să ofere României fonduri nerambursabile consistente, (este vorba de 360 de milioane de euro anual), dar, există mari dubii, că administraţia românească este capabilă să cheltuiască cum trebue aceşti bani. E o chestiune de mare responsabilitate, a spus Günther Verheugen, fiind vorba de mari sume de bani. Aşadar el a sugerat guvernului să grăbească reforma administraţiei şi mai ales să aleagă calea unor reforme ample şi nu a unor reaşezări de suprafaţă.

Comisarul european a mai avertizat că tot sprijinul politic al Europei depinde de reforma administraţiei. În fine, Günther Verheugen a abordat şi subiectul cel mai delicat al momentului din perspectiva României, şi anume independenţa Justiţiei, fără să facă însă nici o trimitere explicită la destituirile masive din Justiţie şi la presiunile pe faţă asupra instanţelor de judecată.

Nimic pozitiv în România

Semne proaste pentru regimul Iliescu-Năstase vin cam de peste tot. Bugetul aprobat, în ciuda nerespectării legii, nu reprezintă decât o abordare nerealistă asupra dezvoltarii României. De fapt, Uniunea Europeană a şi menţionat că prevede o inflaţie de circa 38 la sută, în timp ce guvernul Năstase spune că va obţine 24 la sută.

Multe exemple pot fi date şi în alte categorii ale bugetului. Oricum, cât de curând regimul Iliescu-Năstase trebue să răspundă celor cărora le-a promis mâncare multă şi ieftină, creşterea salariilor şi aşa mai departe. Bazaţi pe fondul statisticii din Februarie, se relevă că nivelul de cumpărare al populaţiei a scăzut cu circa 5 la sută.

Andrei Bădin

Serviciul secret al Ministerului a devenit stat în stat

Ana BADEA

Serviciul secret al Ministerului de Interne, UM 0962, a devenit oficial cea mai puternică structură informativă din România. Pe lângă accesul la toate datele, informaţiile şi documentele poliţiei, legate de aspecte economice, de cazier, de evidenţă şi altele, UM 0962 a căpătat puteri sporite prin care devine, de drept, cel mai tare serviciu de informaţii din România.

Ordonanţa de urgenţă nr.29 din 26 Februarie 2001 pentru completarea Legii nr.40/1990 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului de Interne reglementează o chestiune foarte importantă legată de folosirea agenţilor acoperiţi de către UM 0962, structura informativă a Ministerului de Interne.

Ordonanţa are un articol unic pe care îl reproducem întocmai: *"Legea nr.40/1990 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului de Interne, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.146 din 18 Decembrie 1990, cu modificările şi completările ulterioare, se completează după cum urmează:*

1. După litera b) a punctului 1 al articolului 17 se introduce litera b') cu următorul cuprins: "organizează şi desfăşoară, prin structuri de informaţii specializate, activitatea de obţinere, prelucrare, verificare, stocare şi valorificare a informaţiilor care vizează: siguranţa naţională, misiunile, patrimoniul şi personalul ministerului; apărarea secretului de stat şi de serviciu; prevenirea şi descoperirea infracţiunilor; identificarea factorilor de risc şi a ameninţărilor la adresa ordinii publice; respectarea regimului juridic al operaţiunilor de comerţ exterior cu produse strategice;"

2. După articolul 21 se introduce articolul 21' cu următorul cuprins: "Art. 21' - 1) Pentru îndeplinirea atribuţiilor prevăzute la art.17 lit. b') Ministerul de Interne este autorizat să deţină şi să utilizeze mijloace tehnice specifice pentru obţinerea, prelucrarea, verificarea, stocarea şi valorificarea de informaţii şi să desfăşoare activităţi de culegere de informaţii, deschis sau acoperit. 2) Unele categorii de tehnică şi bunuri specifice se achiziţionează de către structurile de informaţii specializate, pe bază de contract cu parteneri interni sau externi. 3) Folosirea unor persoane fizice sau juridice sub acoperire se va face în condiţiile aprobate prin ordin al ministrului de Interne. 4) Ministerul de Interne are dreptul de a solicita şi de a obţine dela autorităţi publice, persoane fizice sau juridice, informaţii, date şi documente necesare în vederea îndeplinirii atribuţiilor stabilite prin lege."

Potrivit organigramei UM 0962, care este secretă, unitatea de informaţii a MI are în compunere: Diviziunea de Informaţii, Diviziunea de Protecţie Internă, Diviziunea de Investigaţii Economice Strategice, Diviziunea de Operaţii Speciale, sectorul de Verificări şi Cercetări. Oricare din aceste structuri va putea folosi atât agenţi acoperiţi cât şi societăţi comerciale sub acoperire, care să atragă spre cooperare şi exploatare informativă firme ce desfăşoară operaţiuni de contrabandă sau care sunt implicate în crima organizată.

ION ILIESCU ÎN FAŢA ISTORIEI

George GEORGESCU

În dorinţa de a se prezenta în faţa opiniei publice ca un preşedinte conciliant şi democrat, care a fost însufleţit de cele mai bune intenţii şi a realizat numai fapte bune în timpul celor trei mandate, Ion Iliescu şi-a clădit argumentaţia pe eşafodajul unor sofisme menite a induce în eroare, repetând cu obstinaţie până la intoxicare ficţiuni şi neadevăruri strecurate printre sloganele cu iz marxist.

Într'un interviu acordat ziarului *"Evenimentul Zilei"* la data de 22 Martie crt., preşedintele, care este la ultimul său mandat a răspuns câtorva întrebări, prilej cu care s'a lăsat furat de amintiri supraestimându-şi prestaţia la Palatul Cotroceni.

Referindu-se la perioada convulsionată a evenimentelor din Decembrie 1989, a declarat că atunci *"...preocuparea fundamentală era să nu intrăm în haos, în anarhie... Construiam noi structuri politice: democraţie, stat de drept, pluripartitism, alegeri libere"*. La întrebarea: *"Este ultimul Dvs. mandat prezidenţial, cum veţi fi perceput de generaţiile viitoare?"*, Ion Iliescu a răspuns cu nonşalanţa unuia care nu are nimic pe conştiinţă: *"Ca un om care a făcut ceva pentru ţară. Sper ca să rămână amintiri bune pe scena politică a ţării"*.

După o detaşare apreciabilă în timp, în care multe din misterele declanşării Revoluţiei au fost elucidate, putem derula filmul evenimentelor ultimului deceniu pentru o analiză succintă a prestaţiei lui Ion Iliescu în viaţa politică a României şi a identifica *"amintirile bune"* care vor rămâne în urma lui, cu menţiunea că ultimii trei ani ai săi la Cotroceni vor face obiectul unei analize speciale la încheierea mandatului.

Să începem cu momentul apariţiei sale în balconul CC, alături de câţiva dintre cei care participaseră activ la crearea stării de haos necesară preluării puterii prin forţă. Târziu, în seara zilei de 22 Decembrie 1989, Ion Iliescu a apărut în faţa camerelor TV, declarând că dictatorul care fugise *"a întinat idealurile comuniste"*. Unde fusese el până atunci? După unii analişti politici, se consultase cu cei cărora le-a raportat imediat *"cine suntem şi ce vrem"*, solicitând printr'un ofiţer intervenţia trupelor de desant ruseşti. Din momentul apariţiei sale s'a dezlănţuit un adevărat măcel în rândul participanţilor pe care îi chemase să apere instituţiile statului de aşa-zişii *"teroriştii"*. Iată cifra victimelor până în ziua de 22 Decembrie: 162 persoane civile omorâte în toată ţara, iar după preluarea puterii de către el 942 de participanţi la Revoluţie au fost ucişi, dintre care 325 de militari. În privinţa noilor structuri pe care le construiau, precum *"Statul de Drept"*, *"pluripartitismul"*, *"democraţia"* şi *"alegerile libere"*, cei care au trăit efectiv şi afectiv acele momente dramatice ale istoriei noastre moderne îşi amintesc de ordinul dat TV de a nu permite intrarea în emisie a lui Corneliu Coposu care dorea să aducă la cunoştinţă reconstituirea PNŢCD.

În zilele de 28-29 Ianuarie 1990 a fost regizată prima mineriadă îndreptată împotriva sediilor PNŢCD şi PNL, deoarece organizaseră un miting de protest faţă de hotărârea FSN de a participa la alegerile generale, încălcându-se propria lor hotărâre de a nu se transforma în partid politic. În sprijinul minerilor au fost aduse grupe de şoc dela IMGB, care au folosit alături de ortacii lui Cozma bâte şi răngi, ca elemente de intimidare împotriva partidelor abia reconstituite după decimarea lor în gulagul comunist. În urma acestui eveniment care a demonstrat că Ion Iliescu nu este pregătit să accepte pluripartitismul cu care se făleşte astăzi, el a fost obligat să facă anumite concesii, anunţând constituirea Consiliului Provizoriu de Unitate Naţională, alcătuit după principiul *"părţii leului"*, păstrând pentru FSN 50% din locuri, restul de 50% fiind oferit puzderiei de partide care au apărut după Revoluţie cu sprijin financiar dela guvern, pentru divizarea electoratului. Este cunoscut cazul unui *"partid"* alcătuit din membrii unei singure familii, care au primit subvenţii dela buget.

A doua mineriadă a fost organizată la data de 13-15 Iunie 1990, pentru a se lichida *"Fenomenul Piaţa Universităţii"* care era mediatizat pe toate canalele de televiziune din lumea întreagă. Bandele de mineri sosite au devastat locaşurile de Cultură ale Capitalei şi au molestat sute de participanţi la acel miting de protest, totalul celor ucişi de ei în Piaţa Universităţii şi în infernul dela Măgurele fiind stabilit de către anchetatori între 90-100. Pentru aceste fapte, care ne-au prezentat ca un popor de sălbatici, Preşedintele Iliescu le-a mulţumit, menţionând ajutorul tovărăşesc şi patriotic de care au dat dovadă. Acestea sunt *"faptele bune"* care vor rămâne în istorie ca un moment de referinţă al perioadei preluării puterii de către membrii eşalonului 2 al partidului comunist.

În privinţa spiritului de *"conciliere"* de care a dat dovadă Iliescu şi cei din anturajul său, sunt încă vii momentele penibile care au fost transmise în direct pe postul naţional de Televiziune în ziua de 1 Decembrie 1990 la Alba Iulia, unde se sărbătorea Ziua Naţională a României. Atunci, în lumina reflectoarelor, bande de huligani l-au huiduit pe Corneliu Coposu şi i-au blocat accesul la tribuna oficială, în

dispreţul faptului că reprezenta partidul ce realizase Marea Unire a Transilvaniei cu Ţara.

Nu este meritul lui Ion Iliescu pentru faptul că în atmosfera incandescentă a aceslor zile, s'au luat sub presiunea străzii câteva măsuri care au dus la o oarecare liberalizare a presei, dându-se prilej unor condeie de talent ce fuseseră marginalizate să se exprime în publicaţii ce au îmbogăţit peisajul jurnalistic. Au apărut însă şi scribii formaţi în spiritul *"Casei Scînteii"*, care au dezlănţuit o campanie imundă, deversând tone de calomnii împotriva personalităţilor şi partidelor din zona centru-dreapta a eşichierului politic.

S'au eliberat apoi autorizaţii de înfiinţare a unor buticuri, firme şi bănci cu capital privat şi s'au transformat unele întreprinderi de Stat în regii autonome, care au instituit un monopol al producţiei şi al preţurilor în permanentă creştere, pentru a se asigura conducerilor salarii de ordinul zecilor de milioane de lei. În acea perioadă au apărut primii milionari, apoi miliardari, în dispreţul Legii şi al bunului simţ. S'au acordat licenţe de emisie unor posturi de Radio şi Televiziune care au încăput pe mâna unor îmbogăţiţi ai tranziţiei, cu ramificaţii şi încrengături în vechile structuri ale Securităţii, întinse ca tentaculele unei caracatiţe de tip mafiot. În climatul de corupţie generală care a cuprins ţara până în sferele cele mai înalte, s'au dezvoltat extremismele, scena politica devenind o junglă în care violenţa atinsese paroxismul. Oameni de valoare care îşi manifestau dezacordul cu noul regim cripto-comunist erau calomniaţi, maltrataţi şi bătuţi pe stradă ziua în amiaza mare, aşa cum i s'a întâmplat celebrului profesor Petru Creţia, sau renumitului chirurg prof. dr. Cristea, care a fost călcat de o maşină, pentru a da numai două exemple din multele care au fost mediatizate în presa independentă. Se urzeau scenarii şi se lansau zvonuri pentru destabilizarea opoziţiei democrate şi se împroşcau cu noroi toate personalităţile necompromise ale ţării.

În privinţa *"democraţiei"* pe care o implementau, iată ce declara actualul senator PDSR Adrian Păunescu, în campania electorală din anul 1996, când participa pe listele PSM: *"Aţi reuşit să dărâmaţi în 7 ani ce a făcut un popor întreg în câteva decenii, plus speranţa de viitor"*. Aceste cuvinte erau adresate candidatului la preşedinţia ţării Ion Iliescu, în alegerile pe care le-a pierdut în faţa reprezentantului CDR, prof. Emil Constantinescu.

După câştigarea scrutinului din anul 2000, una din primele măsuri pe care le-a luat Ion Iliescu a fost înlăturarea unor magistraţi care au instrumentat Dosarele Revoluţiei şi ale Mineriadelor, dosare care afectau imaginea sa şi a unor personalităţi strâns legate de PDSR. Prima victimă a fost gen. magistrat Dan Voinea, şeful Secţiei Militare a Parchetului General, care a fost înlăturat pentru a se putea stopa acţiunile ce urmăreau aducerea în faţa Justiţiei a principalilor vinovaţi ai genocidului din Decembrie şi ai vandalismului minerilor manipulaţi de Miron Cozma. A urmat apoi îndepărtarea tinerilor procurori care anchetaseră Dosarul Adrian Costea şi al afişelor din campania electorală a anilor '96, precum şi Dosarul *"Telefonul Roşu"*. Încălcând principiul separării Puterilor în Stat, Ion Iliescu a acuzat Justiţia că a dat sentinţe politice în Dosarul Revoluţiei din Decembrie, referindu-se la condamnarea gen. Stănculescu şi Chiţac care, după opinia sa, a fost *"o mare greşeală juridică"*. În felul acesta a încercat să facă presiuni asupra Justiţiei, în vederea unui recurs în anulare, deşi dezminte ingerinţele sale în afacerile acestei instituţii.

Sigur pe el după reinstalarea în fotoliul dela Cotroceni, Ion Iliescu a revenit la stilul de conducere autoritar ce aminteşte de cel al defunctului său înaintaş, rechemând în ţară ambasadori neintegraţi politic, care aduseseră mari servicii României, după care a urmat o masivă reactivare a unor foşti ofiţeri de Securitate, printre care unii compromişi prin activităţi îndreptate împotriva Românilor incomozi din străinătate, activităţi de intimidare şi chiar lichidare fizică.

În legătură cu trecutul controversat al lui Iliescu, o întrebare care a suscitat mult interes şi a făcut chiar obiectul unui proces juridic, este următoarea: A fost sau nu Ion Iliescu racolat de KGB în perioada studiilor sale la Moscova? Iată ce declara gen. Pacepa într'un reportaj realizat în condiţii de maximă securitate de postul maghiar *"Duna TV"* în luna Martie crt. cu privire la apariţia lui Ion Iliescu în prim plan în timpul evenimentelor din Decembrie 1989: *"Acest om a fost interceptat ani de zile cu microfoanele tip <UM920A>, încă din anul 1972, datorită relaţiilor dubioase cu Moscova"*.

Pentru a-şi cosmetiza puţin imaginea cam şifonată atât în ţară cât mai ales în străinătate, întrucât în primele 4 luni ale ultimului său mandat a fost ignorat total şi nu a primit nici o invitaţie din ţări cu tradiţie democrată şi nici nu a fost vizitat de vreun conducător de stat sau prim-ministru, a întocmit un scenariu în care dorea a fi remarcat ca un preşedinte conciliant. În consecinţă, a făcut o invitaţie M.S. Regelui Mihai de a participa împreună cu el la inaugurarea unei noi săli a Muzeului de Artă al României. În prima fază s'a ales cu un refuz, deoarece Regele nu putea uita umilinţele la care fusese supus de Ion Iliescu, ce l-a întors din drum la avion ca pe un borfaş periculos, interzicându-i intrarea în ţară.

După arestarea ultimului dictator comunist din Europa, oare *"ultimul preşedinte bolşevic"*, cum a fost numit de ziarul francez *"Le Monde"* şi-o fi făcut un proces de conştiinţă cu privire la *"faptele bune"* dintre care au fost enumerate doar câteva aici? Ar putea constitui o temă de meditaţie pentru el cele 3 capete de acuzaţie ale lui Miloşevici: corupţie, abuz de putere, malversaţiuni financiare.

Oricum, la sfârşitul celui de-al 3-lea mandat prezidenţial, Ion Iliescu va trebui să prezinte bilanţul întregii sale activităţi în funcţia de preşedinte al ţării, pentru a răspunde în faţa Naţiunii în legătură cu toate evenimentele care au compromis grav imaginea României în timpul în care a avut în mână destinul poporului român. Posesorii unor energii paranormale, aşazişii *"clarvăzători"* i-au prevăzut un final dramatic, cu o ieşire din scenă lipsită de glorie. Să lăsăm evenimentele să-şi urmeze cursul lor firesc, pentru a urmări evoluţia ultimilor săi ani în viaţa publică şi locul care îi va fi rezervat de posteritate în galeria celor predestinaţi să conducă un popor ce a trecut de-a lungul istoriei prin multe momente cruciale, din care a ieşit întotdeauna la liman. Nu însă şi cei care au abuzat de răbdarea proverbială a Românului.

PDSR amână retrocedarea imobilelor naţionalizate.

Iurie BÂRCA

După ce a elaborat deja modificarea Legii de restituire a terenurilor agricole şi forestiere, Guvernul PDSR blochează aplicarea unei alte legi importante a proprietăţii, Legea 10/2001 de retrocedare a imobilelor naţionalizate. În fapt, PDSR-ul nu face decât să tragă de timp, nedorind în nici un fel ca legea de restituire a caselor furate de comunişti să intre în vigoare.

Încercând să găsească o tactică pentru amânarea legii, cabinetul condus de Adrian Năstase îşi pune în practică programul neocomunist prin neelaborarea normelor metodologice pe marginea Legii 10, fără de care actul legislativ nu poate fi aplicat. Guvernul era obligat, conform legii, ca în decurs de două săptămâni dela promulgarea legii să elaboreze normele metodologice. Dela promulgarea legii în luna Februarie au trecut două luni şi nici un semn nu vine dinspre Palatul Victoria în sensul punerii în mişcare a legii.

În acelaşi timp, Ministrul Justiţiei, Rodica Stănoiu, ordonă judecătorilor să îi ajute pe chiriaşi, ceea ce sfidează independenţa justiţiei. De fapt, chiar dacă s'a prezentat ca un *"apărător"* al proprietăţii PDSR, prin practică dovedeşte că a rămas acelaşi partid neocomunist.

PENTRU VÂNZĂRI
ŞI CUMPĂRĂRI DE CASE
Apelaţi la:

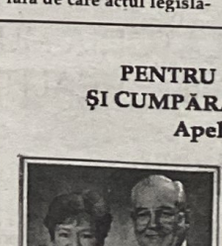

COLDWELL BANKER
ELITE REALTY
ULTIMATE SERVICE

George & Dorothy Donison
Sales Representatives

775 Upper Wentworth Street
Hamilton, Ontario, L9A 4V7

Tel: (905) 388-1110
Fax: (905) 388-1736
Email: donison @ coldwellbanker.ca

Dezvăluiri

COMISIA SENATORIALĂ PENTRU CERCETAREA EVENIMENTELOR DIN DECEMBRIE 1989

STENOGRAMA AUDIERII VICEAMIRALULUI (r) DINU ŞTEFAN, FOST ŞEF AL DIRECŢIEI DE INFORMARE A ARMATEI DIN 13. 01. 1994, ORA 9.00

Urmare din numărul trecut:

Dl. SABIN IVAN: - În acest raport erau lucruri foarte precise, concrete, nume?

Dl. DINU: - Nu era de această natură. Era un fel de avizare a României că se intenţionează de către forţe să se creeze stări de turbulenţă care să ducă la ridicarea maselor nemulţumite şi se arăta un fel de etapizare; una din etape ar fi început cu oraşele de graniţă, şi nu numai Vestul, ci de ţări de jur împrejur, că România era o insulă.

Dl. SABIN IVAN: - Era firească această evoluţie a lucrurilor. Deci Dvs. raportaţi generalităţi. Dar eu cred că un serviciu de informaţii putea să zică: *"uite acolo este cutare, se pregăteşte la graniţa Ungariei, Bulgariei"* ş.a.m.d., asta ne-ar interesa pe noi foarte mult pentrucă se vehiculează tot felul de versiuni şi noi vrem să ştim din gura Dvs. precis, care aţi avut o funcţie aşa de importantă în statul nostru. Pentru aflarea adevărului D-le amiral.

Dl. DINU: - Nu sunt de natura asta; se spunea acolo că în acele grupuri turbulente se găsesc nişte aliaţi din interior, dar în general se mergea pe ideea că însăşi populaţia se va ralia acestor grupuri.

Dl. SĂNDULESCU: - Aţi avut vreodată impresia sau aţi fost informaţi că aceste rapoarte ar fi fost aduse şi la cunoştinţa unor civili?

Dl. DINU: - Nu am avut asemenea semnale şi nu era rolul nostru să ştim unde se mai duc aceste informaţii.

Dl. GABRIELESCU: - Din datele pe care le aveaţi Dvs. atunci, cine le punea la cale?

Dl. DINU: - Păi, D-le preşedinte, noi primeam informaţii ce se discutau în cercurile militare, politice, diplomatice, la întâlniri, în orice contacte, vizite reciproce, ei împărtăşeau nişte idei. Iar câteodată această împărtăşire de idei, ataşatul nostru militar, erau şi dirijate de către şefii lor de acolo. Noi ascultam, prin reţelele radio, erau comentarii: *"Europa Liberă, Vocea Americii"*. Ai noştri le ascultau permanent, nimeni nu poate să zică, că se dedică doar curiozităţii lui, deci la noi intrau mape întregi cu stenograme, cu telexuri şi analiştii noştri, secţia a 3-a pregăteau această sinteză.

Dl. GABRIELESCU: - Am înţeles, dar eu altceva v'am întrebat. Aceste informaţii, mă rog, veneau de unde veneau şi am înţeles dela Dvs. că aţi tras concluzia că se pregăteşte ceva împotriva României, acţiuni din astea destabilizatoare. Dar cine le punea la cale, *"că se pregătesc"*, cine le pregătea?

Dl. DINU: - Asta era deja de analiză la nivelul politic cel mai înalt. Noi ştim că intram în posesia unor informaţii, care erau primite la nivelul, să spunem, al ofiţerului cu acoperire sau ataşatului militar sau preluate prin cercetarea radio şi noi sesizam fenomenul. Acuma în spatele acestui fenomen nu puteam să spun că stă o anumită personalitate politică sau o ţară anume, deşi, mergeam mai departe, pe cercetarea aceasta radio care se făcea şi pe ultra secrete, deci la nivel de unitate, şi la noi se făceau mişcări din interior. Adică un punct de comandă se întărea, că unul se schimba ş.a.m.d. Asta se petrecea şi în ţările de jur împrejurul nostru... Dar le-am socotit normale şi întotdeauna le-am prezentat ca normale. În momentul când ele deveneau periculoase sigur că atunci trebuia să ne alarmăm, să scoatem ceva la nivel de echilibru, ca să nu ne surprindă. Asta este rolul unei direcţii de cercetare, sau al unei direcţii de informaţii... Nici să nu exagerăm, să alarmăm inutil sistemul de apărare, dar nici să ne surprindă descoperiţi.

Dl. GABRIELESCU: - Totuşi la întrebare nu mi-aţi răspuns.

Dl. DINU: - Mă depăşeşte şi eu vreau să mă comport în limita adevărului.

Dl. GABRIELESCU: - Dacă aţi spus că împotriva României se pregăteau de jur împrejur asemenea evenimente, cine le pregătea? De acord, toţi împreună, sau cine?

Dl. DINU: - Nu este exclus să fi fost o înţelegere, dar nu pot eu să vă spun.

Dl SABIN IVAN: - Una e o supoziţie şi alta e o certitudine.

Dl. DINU: - Noi făceam o cercetare de domeniu strict militar, militar-politic. Deci, o foarte strânsă cercetare militară.

D.S.S. putea să ştie mai bine, că aveau strecuraţi la cele mai înalte personalităţi politice persoane. Nu ştiu ce v'au spus, dar partea noastră, noi sersizăm fenomenul şi eu nu pot să vă spun cu certitudine că în spatele acestor scenarii se află cutare stat, sau cutare guvern.

Dl. GABRIELESCU: - Dar colegul Dvs. iugoslav, nu v'a spus?

Dl. DINU: - El a făcut un turneu în concediu în Polonia, URSS, Ungaria, Bulgaria şi a colectat o serie de chestiuni. Dându-şi seama că situaţia este de natură să îngrijoreze, el a zis: *"D-le, eu pot să împărtăşesc nişte lucruri care mi-au intrat mie în ureche în acest turneu"*. Dar eu nu pot să vă spun că el a avut informaţii precise din aceste ţări.

Dl. GABRIELESCU: - Dvs., în ultima fază sau mai înainte, aţi avut informaţii despre activitatea lui Tökes Laszlo?

Dl. DINU: - Nu. Vă repet că noi nu ne ocupam de problemele interne. Am auzit ca orice om de rând. Şi cu Timişoara nu am avut informaţii, că nu ne preocupa partea asta internă.

Dl. GABRIELESCU: - Da. Mai departe. Deci Dvs. aţi informat pe ministrul Dvs., mai departe, ce a făcut el, nu ştiţi?

Dl. DINU: -Nu ştiu. Acum, dacă-mi îngăduiţi să spun ce s'a întâmplat în toate zilele evenimentelor şi cu ce s'a ocupat această direcţie, pentrucă s'a lăsat impresia, nu ştiu de cine că această direcţie deţinea primatul securităţii interne, că se suprapunea şi Securităţii şi tuturor sistemelor serviciilor de informaţii şi deci a fost la orginea necazurilor. Deci, D-le preşedinte, eu o iau din Duminică 17, pentrucă...

Dl. SABIN IVAN: - Eu v'aş ruga mai dinainte, pentrucă eu am aflat de plecarea unei delegaţii la Moscova, când a fost şi Dl. gen. Eftimescu. Ce ne puteţi spune, că era de domeniul Dvs., nu? Aşa ne-aţi spus, nu?

Dl. DINU: - Nu era de domeniul meu. Asta era o activitate pe linia Tratatului dela Moscova. Eu am participat la multe şedinţe ale Tratatului, când se punea în discuţie analiza situaţiei militare internaţionale şi prezentam informări, rapoarte. Ce s'a studiat despre NATO sau ce ştim noi despre structura NATO ş.a.m.d. Erau nişte treburi care pe mine mă angajau numai în situaţia în care şefii direcţiilor de cercetare ai statelor tratatului aveau de prezentat ceva. Restul se ţinea fără noi. Deci, Eftimescu participa aproape de fiecare dată dacă se discuta problemă de operaţii sau stare operativă a trupelor. Câteodată se discuta problema serviciilor sau căilor ferate etc. Deci acest ziarist a lansat nişte chestiuni care nu au nici o bază reală. Una: atunci a spus că eu am fost trecut la pensie de către gen. Militaru pentru ca să acopere problema terorismului în România, că la origine ar sta Direcţia de Informaţii. Era total neadevărat, deci eu eram atunci şeful Direcţiei de Contraspinaj dela S.R.I. şi nu eram în rezervă, iar gen. Militaru plecase dela conducerea Ministerului Apărării din 16 Ianuarie. Iar eu am plecat în Iunie... între 9 şi 17 Decembrie am fost în concediu. Eram la Zamora-Bujteni şi am plecat Duminică pe 17 fără să ştiu despre ce este vorba. Şi cum era regula la noi, cum ajungi acasă să anunţi, dau telefon şi dau peste col. Şarpe care-mi spune că mă caută de 2 ore *"urgent veniţi la unitate"*.

Dl. SABIN IVAN: - D-le Amiral, tot o întrebare cu luna Decembrie. Ştiţi că a fost o delegaţie cu Tratatul dela Varşovia, dacă ştiţi ceva în calitate de şeful unui Serviciu de informaţii? Ce ştiţi Dvs.?

Dl. DINU: - D-le senator, repet, direcţia de informaţii se ocupa cu informaţii strict militare sau politico-militare în folosul Armatei.

Dl. SABIN IVAN.: - Aţi ştiut de plecarea aceasta?

Dl. DINU: - Nu. Ar fi fost bine să fi fost pe vremea aceea să-mi acordaţi un asemnenea rol, m'aş fi bucurat. Deci eu am avut concediu şi am stat la munte. Pe 17, la ora 15.00 am sosit la Bucureşti. Cum am spus col. Şarpe mi-a raportat: *"Veniţi urgent la minister, îmbrăcat militar"*. Mi-a spus că situaţia la Timişoara este foarte grea, încordată, şi s'a dat semnalul de luptă parţială *"Radu cel Frumos"*. Nu a durat mult, m'a chemat ministrul Apărarii şi m'a pus în temă. Era singur, *"uite Fănică, situaţia e aşa, tov. a ordonat să trimitem acolo o grupă, eu am constituit grupa, au şi plecat în frunte cu Guşe, trebue să trimiţi şi tu un om urgent*. Am dat ordin celui dela trupe, col. Ioniţă Vasile, care era şeful grupei de cercetare la trupe, să intre în grupa gen. Guşe, în subordinea lui. Pe urmă mi-a spus că Guşe nu are informaţii proprii şi cei dela Interne nu ne dau informaţii, deci era vorba de obţinerea unor informaţii pe plan local, interne. Zice: *"Aştia ai tăi sunt pregătiţi sa facă asemenea treabă?"* Zic: *"Nu ar fi toţi"*, că abia intraseră în Octombrie, dar erau cei dela ciclul II, cum se împărţea stagiul militar, *"dar o să luăm şi din cadre, nu numai din soldaţi"*. Mi-a spus să constituim un detaşament. Am vorbit cu gen. Rus să vadă ce posibilităţi sunt de a fi trimişi la Timişoara pentru misiuni de informare. Eu am luat legătura telefonică şi am spus comandantului batalionului să se ducă la Armata a 2-a, unde era un telefon operativ, la ora 20.00 să fie acolo. Între timp au luat maşina şefului biroului cercetare în dispozitiv, col. Constantinescu Mihai, el a şi plecat, şi la ora 20.00, am vorbit cu comandantul Gherculescu, că este nevoie de un asemenea detaşament şi că, potrivit prevederilor din regulament, la semnalul acesta să fie în măsură să se îmbarce într'un avion. Nu ştiu ce fel de avion, AN 24 sau 26, nu cred că are vreo importanţă. Deci, au ajuns spre dimineaţă la Timişoara. S'au cazat la Divizia 18. De acolo, prin col. Ioniţă, care ajunsese şi el cu trenul, am luat contact cu Guşe. Nu ştiu ce alte indicaţii au primit acolo, eu nefiind acolo la faţa locului. Şi în dimineaţa zilei de 18 ei şi-au început misiunea de informare, supravegherea străzii. Neavând staţii radio, ei trebuiau să raporteze prin telefonul public. Şi cum acesta nu mai funcţiona, au început să facă treabă de curierat. Începând din 19, ce raportează tot ei, că dacă până aici mulţimea nu era organizată, şi că abia spre după-amiaza zilei de 19 a început să fie organizată, deci până atunci puteau să se amestece cu mulţimile şi să raporteze ce se pune la cale, începând din după-amiaza zilei de 19 mulţimea era organizată şi ei nu mai puteau intra în coloanele ce se mişcau.

Dl. GABRIELESCU: -Erau înarmaţi băieţii ăştia.

Dl. DINU: - Prima zi, în 18, au fost cu arme. Din a doua zi nu au mai intrat cu arme tocmai pentru pericolul care s'ar fi creat să fie descoperiţi şi linşaţi. Deci, tot armamentul l-au depus pe 18 seara cu proces-verbal la divizie şi începând din 19 au ieşit fără armament, dar nici nu mai puteau să îndeplinească misiunea de informare. În 20 după-amiaza ne-a sunat gen. Guşe: *"Aici cred că s'au petrecut lucrurile alea de care mai vorbeam noi, s'a încheiat, nu se mai poate face nimic"*. Asta pe 20 după masă. Astea sunt evenimentele care le ştiu eu, în general. Mai ştiu aşa, că aceşti oameni pe 22 s'au îmbarcat şi au plecat înapoi la Buzău. Armamentul a fost preluat după aceea cu proces-verbal. Nu a lipsit nici un cartuş, nici armament, absolut nici un material sau echipament şi nici unul din ei nu au suferit nici măcar o zgârietură. Un singur eveniment s'a întâmplat acolo, mă rog, mi s'a spus că în cadrul procesului dela Timişoara, cu Filip Teodorescu. Acesta m'a întrebat că a fost surprins dând de un militar dela Buzău într'o întreprindere. Pe urmă am înţeles că Guşe trimisese câţiva şi prin întreprinderi. Era în practica cercetării ca să pătrundă, să cunoască ce se întâmplă într'o uzină, unde e originea, în varianta oficială, că sunt nişte grupuri turbulente şi ce se întâmplă. Şi la ieşirea dintr'o întreprindere a fost surprins de cine? De securişti. Şi sub ameninţarea pistoalelor a fost dus, identificat cine e. Era al nostru, a spus cine e, s'a verificat, dar nu avea armament la el, nu avea nimic. Cu ocazia asta s'a spus că teroriştii sunt... mă rog, s'a exagerat că ei sunt ai Armatei.

Dl. SĂNDULESCU: - D.I.A. făcea şi trageri de precizie cu arme cu lunetă, de genul ăsta?

Dl. DINU: - În fiecare grupă a Armatei există un trăgător de elită. Şi în grupurile de cercetare sunt lunetişti. Dar ca să fii lunetist trebue să ai o armă cu ţeavă lungă. Ei nu puteau să folosească...

Dl. SĂNDULESCU: - Dar arme cu infraroşu existau?

Dl. DINU: - Da, există în dotarea unităţilor Armatei.

Dl. SABIN IVAN: - Şi Securitatea avea?

Dl. DINU: - Securitatea, pe unde am fost noi şi am văzut astfel de arme şi am zis că vrem şi noi ni s'a spus că a fost Postelnicu înaintea noastră şi le-a achiziţionat. Legăturile între noi nu existau.

Dl. GABRIELESCU: - Deci unitatea dela Buzău şi-a trimis acest detaşament la Timişoara la ordinul Dvs., mă rog, al ministrului, transmis de Dvs.

Dl. DINU: - Nu a fost nici un detaşament al nostru dela Sibiu.

Dl. GABRIELESCU: - Sau nu ştiţi Dvs.?

Dl. DINU: - Nu putea să trimită fără să ştiu eu.

Dl. GABRIELESCU: - Dar povestea cu avionul care a venit la Sibiu o ştiţi?

Dl. DINU: - Nu o cunosc. Am auzit că a zis Dincă, că au fost ai lui, D.I.A.

Dl. SĂNDULESCU: - E clar că a aterizat la Sibiu un ROMBAC.

Dl. DINU: - Da, dar asta nu are nici o tangenţă cu D.I.A.

Dl. GABRIELESCU: - Altă unitate decât cea dela Buzău mai aveaţi?

Dl. DINU: - Nu. Celelalte armate ale noastre au şi ei câte o companie în subordine, dar care nu sunt subordonate nouă.

Va urma

Maria Globe Tours Inc.

UNDE CĂLĂTORIA MULT VISATĂ DEVINE REALITATE

Servicii de turism

- Bilete de avion
- Vacanţe la soare
- Croaziere
- Închirieri de maşini
- Asigurări medicale pentru vizitatori
- Asigurări de călătorie
- Bilete de tren
- Rezervări de locuri la hoteluri

Servicii speciale

- Curier săptămânal spre România
- Invitaţii pentru vizitatori
- Comenzi de alimente pentru Bucureşti, distribuite la domiciliu
- Şampanie, flori şi tort pentru cei dragi la aniversări

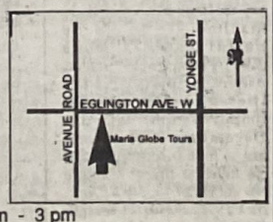

Luni - Vineri 10 am - 6 pm; Sâmbătă 10 am - 3 pm

261 EGLINGTON AVENUE WEST TORONTO ONTARIO M4R 1B1 Tel 416 481 2227 Fax 416 481 2067

mariagt@idirect.com

LUMEA NU-I CREATĂ PENTRU POPOARE LAŞE !

Valeriu ARBORE

Cum ceasul de faţă al realităţii istorice o arată, virusul comunist a produs o infecţie pe viaţă. Ca să ne exprimăm într'o formă a la Clausewitz, am spune că pata făcută în veacul trecut pe onoarea naţională pare a nu se putea (încă) şterge. Stropul de otravă introdus în organismul Neamului s'a transmis la urmaşi, paralizând şi subminând vigoarea a 2-3 generaţii. Ca să ne răfuim cu ea, trebue mai întâi să luăm act de deformaţia sufletului românesc *"dela Nistru pân' la Tisa"*, datorită prelungitelor persecuţii şi suferinţe, dispus - pentru subzistenţă materială - la mari şi noi umilinţe. Aceste carenţe ale caracterului nostru îi determină pe mulţi confraţi să lase să li se pună iarăşi zgardă şi botniţă, să-şi vândă învăţătorul pe 30 de gologani, să fugă sperios şi văicăreţ, într'o parte ori alta, după pocnetul biciului, după bucata de pâine aruncată. Ultimele *"alegeri democratice"* (ca un făcut: de dincoace şi de dincolo de Prut) sunt edificatoare în acest sens. Deşi, nu piere el, poporul, dintr'o înfrângere, două.. nouă.

Rezultatul strădaniilor unuia-altuia de a săgeta cuirasa Antihristului roşu? Modest! Nu de ele, pasămite, au nevoie bieţii oameni *"de sub vremi"*. Cu câteva excepţii, *"poporele, în toate timpurile şi peste tot, au fost ingrate"*, scria înainte de moarte Mareşalul Antonescu. Însă de mare folos practic şi spre înaltă învăţătură ne poate fi, în privinţa aceasta, excelenta lecţie a Săptămânii Mari... Ce nu se vede nu înseamnă că n'ar exista: din rădăcinile pădurii dezgheţate învie fără'de tăgadă o nouă primăvară.

Totuşi, dacă un computer ar număra frecvenţa sloganurilor articulate zilnic de Români, ar găsi în exces: *"Bine era înainte!"* cu funcţii şi culori variate, lucrând ca o orgă. Şi, ca la orgă, se *"cântă"* la această lozincă, şi subţire şi gros şi tare şi în şoaptă, şi cu mâinile şi cu picioarele... Altminteri, de când îi lumea s'a spus mereu: *"'înainte era mai bine"*. *"Stau câteodată şi-mi aduc aminte ce vremi şi ce oameni mai erau prin părţile noastre, pe când..."*, îşi începe şi Creangă povestea copilăriei sale.

Numai că, pentru majoritatea conaţionalilor, *"înainte"* nu are ca prag anul 1944 (ori 1938), ci... 1989. După ei, bine ar fi fost... în perioada dictaturii proletariatului! Unde nu-i inimă, vai de cap...

Din această categorie de nostalgici, din nefericire foarte numeroasă, fac parte, normal, veterani feroci ai propagit-ului, cărora revoluţia, sau *"revoluţia"*, ori *"contrarevoluţia"*, le-a smuls pâinea, cuţitul şi kafelnikovul. Iar înapoi, la ţară, la *"munca de jos"*, nici prin gând nu le trec să se ducă. Doară n'or fi ei fraieri, chiar acum când par a miji zorile Răsăritului... Apoi, mai plânge trecutul netrecut, bătrânicioasa viermuială fetidă a aparatului politic (inclusiv din Armată), represiv, administrativ, cultural, antedecembrist, dela centru, din teritoriu. Împreună cu cimotiile, ea se usucă astăzi de *"grija patriei şi a maselor trudi-toare"*. De asemenea, acei care furnizau *"organelor"*, *"cadre de nădejde"* (ştiu ei ce ştiu): ţărani ce se perpelesc de dorul CAP-urilor, (ex-) lucrători industriali, bocind după întreprinderile de stat ce le asigurau sinecura, intelectuali, care odinioară nu mişcau în front, în prezent propovăduitori ai *"echităţii socialiste"*.

Păcat (fiindcă e adevărat) că şi anumiţi preoţi, vlădici, nu-şi pun cenuşă pe cap (în semn de umilinţă şi pocăinţă) pentru greşeli şi laşităţi revolute; în schimb, regretă *"epoca de aur"* şi blagoslovesc osârdios puterea bezbojnică! Suferă de complexul *"binelui dimainte"* scriitori, artişti, oameni de ştiinţă (materialişti) aparţinând ambelor sexe: reducându-li-se simţitor tainul şi plăcerea onorurilor oficiale, ei cadorisesc, cu lovituri sub centură, pe cei ce pot reprezenta muguri viabili ai unui viitor încurajator pentru Naţiune. Ca să-şi arate nemulţumirea, intoleranţa şi... marea forţă de caracter. Eterni jeluitori: pensionari, persoane casnice, elemente asociale, ziarişti, tineri debusolaţi (nu generalizat), aproape toţi, după 22 Decembrie '89 trecute fix, *"experţi"* într'ale politicii. Spaţiul lor de libertate e trăncăneala: *"Ce le-o fi trebuit revoluţie anticomunistă, domnule? Nu era peatunci bine? Uite unde am ajuns!"* (Ei, apăi cum le ştiu dânşii pe toate, mai rar cineva!) Opinii? Idei? Conduite? Ele variază în raport cu dimensiunea financiar-alimentară a vieţii lor cotidiene: când au bani şi mâncare, sunt partizanii democraţiei (*"Mănâncă şi bea! Cu atâta te alegi, asta-i viaţa"!*); când flămânzesc, devin revoltaţi pe... anticomunşti (*"Din cazua lor îi nenorocită lumea...!"*).

În materie de basarabenitate, sloganul e oleacă, va-să-zică, hâît (pentru a fi şi noi în tomul recentei limbi *"moldoveneşti"*):*"era mai bine sub Ruşi!"* N'au decât să argumentezedemonstreze *"analiştii politici"* că resurecţia în forţă a comuniştilor puri şi duri de-acolo (mană cerească pentru cei de-aici!) ţine de condiţiile mizere de trai, de sărăcia, incultura majorităţii *"norodului"*, care nu doreşte unire (*"Românii nui ne dau ninica"*), ci supravieţuire cu orice preţ. Fie şi al aderării la drăguţa - împărăţie Rusia-Belarus, care deschide astfel Kremlinului poarta către Europa Centrală, via România. Şi că mare parte de vină o au autorităţile, slăbiciunile panromânismului şi faptul că, după 1990, guvernanţii din ţara-mamă n'au pus umărul bărbăteşte întru realizarea unificării (adâncă e, Doamne, şi orbirea Occidentului!).

Nimeni nu neagă adevărul acestor argumente. Însă mai există un supra-adevăr, despre care nu se zice nici pâs: precaritatea conştiinţei naţionale. Sursa de bază a promoscovismului de pe ambele maluri ale *"râului cel blestemat"* constă în acea stare de spirit marxistoidă constituită, încă din 1917, prin aportul *"neprecupeţit"* al multor agenţi bolşevici transpruteni, mai ales în rândurile muncitorilor şi studenţilor. Ca după 1944, în nomenclatura stalinistă dela noi să figureze, prin importanţa numerică, alături de Evrei, Maghiari şi Ţigani, (cu totul regretabil) şi basarabeni, nordbucovineni. Şi nu de ieri-alaltăieri, bande rusofile de peste Prut fluturând steagul *"Moldovei mari"* până la Siret; deşi nici pân'la Carpaţi n'ar strica... Totuşi, prilejuri, cum a fost 1991-1992, de realipire, vor mai fi. Numai că fericita lor valorificare e strâns legată de redeşteptarea conştiinţei naţionale şi creştine, în pofida *"integrării lor"*. Ceea ce-i posibil, îndeosebi, prin coborîrea intelectualilor luminaţi - chit că vor fi iarăşi prigoniţi - în mijlocul populaţiei româneşti, pentru a o înarma *moralicește*, a o sprijini şi orienta, la modul concret, în duhul adevăratei frăţii. Perseverenţa e mai însemnată decât succesul monentan.

În fine, nu e nici o glorie să vezi totdeauna cusururile şi erorile altora. Noi, care ne considerăm anticomunişti prin tradiţie, dar orizontalizaţi (cu excepţii) după 1964, cuvine-se azi a regăsi, drept exemplu şi stimulent celorlalţi, demnitatea, iubirea aplicată, solidaritatea cultivate cândva în puşcării. Este, probabil, principala măsură salvatoare pentru ÎNVIEREA NEAMULUI!

BARBARII ŞI VANDALII CULTURII

Radu DUNĂREANU

Deşi nu sunt la curent cu ce publică ziarele din ţară, bănuiesc totuşi că s'a scris despre extremismul musulman al Afganistanului unde, gruparea Taliban, a distrus două statui imense ale lui Buda, statui sculptate în stâncă de peste un mileniu.

Noi, cei din emisfera vestică, am protestat oarecum împotriva distrugerii unui patrimoniu cultural al întregii omeniri şi, sunt sigur, toată lumea îi blamează pe aceşti Musulmani ca fiind barbarii şi vandalii secolului acesta.

Distrugerea culturii din motive ideologice sau religioase nu e ceva nou şi nu trebue să fim ipocriţi, deoarece şi creştinismul a făcut la fel într'un moment dat al istoriei.

Se ştie că la 391, împăratul Bizantin creştin, Teodosie, a ordonat distrugerea bibliotecii din Alexandria, cu bogăţii culturale absolut de neînlocuit. Se pomeneşte însă permanent de arderea aceleiaşi biblioteci în secolul al optulea din ordinul califului Harun al Raşid (însemnând *cel înţelept!!!*). Iconoclasmul bizantin a înflorit şi a distrus obiecte nepreţuite de artă, sub împăratul Leo al treilea. Sălbăticia acestuia a fost aşa de repugnantă că până la urmă Papa Paul III l-a excomunicat. Asta nu i-a împiedicat pe Catolici să participe şi ei din plin la barbaria anticulturală, fiind primii care au întocmit o listă cu cărţi interzise, în 1543, sub Papa Paul IV, interzicând cărţi şi autori consideraţi eretici, în toate ţările creştine, plus arderea pe rug a cine ştie câţi intelectuali care ar fi dus civilizaţia noastră creştină mult mai departe.

Ca să nu mai vorbim de eradicarea completă a culturilor din actuala Americă Latină, unde Inchiziţia a dat ordin ca toate manuscrisele civilizaţiilor Maya sau Inca să fie răzuite şi peste ele să se copieze texte creştine.

Iar dacă vrem să ne ducem mai adânc în istorie, niciodată nu putem şti ce distrugeri culturale ale unor obiecte de artă de neînlocuit au avut loc din ordinul lui Moise, după ce *poporul ales* a invadat *pământul făgăduit* iar ordinul a fost să se distrugă viţelul de aur, evident o statuie de artă, să fie făcut praf şi aruncat în apă, după care Moise *a obligat fiii lui Israel să bea acea apă!*

Dar puriştii care pretind că deţin în mod exclusiv monopolul adevărului vor spune că aceste barbarii ţin de trecutul întunecat al istoriei pierdută în timp.

Nimic mai fals.

Barbarii culturii s'au manifestat liber şi fără ruşine în secolul 20, poate mai brutal decât în Evul Mediu, ţinând cont că - cel puţin Europa - a trecut prin gloria şi lumina Renaşterii.

Mai întâi a fost aşazisa revoluţie socialistă din Rusia unde distrugerile de obiecte culturale şi eliminarea intelectualilor a atins culmi nevisate de inchizitorii medievali.

În afară de biserici istorice, reale bijuterii de artă, transformate în magazii sau locuri de detenţie, a urmat eradicarea creatorilor, ucişi sumar pentrucă nu s'au înregimentat în formula realismului socialist sau forţaţi să emigreze în Vest, unde nu au mai creat nimic.

De aceea cultura rusă care a dat nume ca Dostoievski, în secolul 20 a devenit o uriaşă Sahara culturală.

Ipocriţii de azi dela UNESCO deplâng cele două statui din Afganistan, două simboluri filosofice sau religioase foarte importante, nimic de zis, dar aceiaşi ipocriţi nu au zis nimic timp de 70 de ani, când o întreagă cultură religioasă, cea creştină din Rusia, era făcută una cu pământul din ordinul unui paranoic cu care ipocriţii au dat mâna şi au semnat tratate.

Comuniştii însă nu s'au mulţumit numai cu Rusia.

Cum a reacţionat Vestul la crimele de genocid cultural din China de azi, din Cambodgia mai ales, sau din Vietnam? Se va şti vreodată câte statui sau temple de neînlocuit a distrus regimul comunist sângeros din Cambodgia?

Se discută acum, timid ca de obicei, ideea de a face distrugerile culturale crime împotriva umanităţii. Bineînţeles că bombardamentele barbare engleze în Germania, din ordinul generalului rămas în istorie ca Bomber Harry, vor fi trecute cu vederea ca şi bombardamentele americane împotriva unor biserici, intenţionat alese, deşi nu prezentau nici un fel de importanţă militară strategică.

Să revenim acum la exemplele noastre naţionale, la România.

După invazia hoardelor comuniste, la foarte puţin timp, cu complicitatea voluntară a unor pseudointelectuali ce s'au vândut imediat ocupantului, în frunte cu Sadoveanu, *ejusdem generis*, guvernul de ocupaţie a emis un decret, similar cu cel al Papei Paul IV cu 400 de ani înainte, dar mult mai detaliat şi cu urmări mult mai cumplite.

Pe baza acestui decret s'a publicat o carte cu lista cărţilor şi autorilor interzişi mergând dela stupizenie până la ridicol. Pentru ca cei tineri să aibă o idee exemplifice că Eminescu a fost parţial interzis, toată publicistica lui, bineînţeles cunoscuta *Doina*, plus jumătate din poezia *Împărat şi proletar* care a fost re-editată sub titlul...*Proletarul*. În închisoare am împărţit aceeaşi teroare cu un grup de tineri studenţi la medicină care aveau condamnări grele pentru vina de a fi citit articolele politice ale lui Eminescu.

La asta s'a adăugat activitatea febrilă proletcultistă ca odată cu confiscarea pământurilor aşa-zişilor moşieri, conacurile să fie vandalizate iar cărţile din bibliotecile personale, cărţi adunate probabil de-a lungul generaţiilor, să fie arse în faţa conacurilor. Am fost martor la asemenea scene vandalice şi am văzut mii de cărţi aruncate în beciuri, în târgul copilăriei mele, aşteptând să fie distruse sau deja distruse de mucegai şi şobolani.

După aceea a venit faimosa revoluţie culturală ceauşistă, cu miasme suspecte naţionaliste căreia i-au căzut victime chiar şi intelectuali bine intenţionaţi. Dar se uită cum au fost distruse clădiri istorice, biserici şi

Continuare în pag. 11

MUZICA-VIDEO
CARTI-ZIARE
din ROMÂNIA, la dvs. ACASĂ!
MUZICĂ peste 500 AUDIO CASETE si CD:
MUZICĂ POPULARĂ/ROMANŢE, MUZICĂ UŞOARĂ
COMICE-BASME-COLINDE, muz.CLASICĂ
CD-ROM-uri cu SUBIECTE DIN ROMÂNIA
VIDEO :+100 FILME: Nea Marin, Dacii, BD, Pacala, ORAŞE, DATINI; TEATRU: Caragiale-Birlic, Take-Yanke-Kadar etc. Revelion, Revoluţia 89
Muz./dansuri populare celebre, Divertis, Crăciun
CĂRŢI: 2000 TITLURI: ROMANE, ISTORIE, DICŢIONARE, FILOZOFIE, POLITICA, POLITISTE, DRAGOSTE, BANCURI, COPII, CĂRŢI DE BUCATE etc.
ABONAMENTE LA ZIARE-REVISTE!
COTIDIENE,SĂPTĂMÂNALE,LUNARE: "Evenimentul" "CAŢAVENCU", "SPORT", "REVISTA VIP", "Form.AS" REV.PARANORMAL,"REBUS","FEMEIA MODERNĂ" "OLIVIA","VIVA","PLAYBOY","POVESTEA MEA","BURDA"etc
Cereti formulare si liste gratis!
ARTIMMEX
import-export & distribution of publications and media
Reprezentanţi ELECTRECORD şi INTERCONT MUSIC
4 Farmington Cres.
Toronto, ON M1S 1G1 CANADA
e-mail: order@artimmex.com
INTERNET: www.artimmex.com
Tel: (416) 332 9777 - Fax : (416) 332 8777

"Am fost steno-dactilografa lui Ceauşescu"

DOAMNA NATAŞA VRANIŢKI L-A CUNOSCUT PERSONAL, ÎNCEPÂND CU ANUL 1946

AM FOST RECOMANDATĂ SĂ LUCREZ DIRECT CU CEAUŞESCU, CÂND ACESTA ERA PRIM-SECRETAR AL DOBROGEI

Nicoale RĂGAN: Stimată Doamna Vraniţki, v'aţi născut la Leningrad unde aţi făcut studiile filologice. Aţi venit în România urmând la Iaşi un curs de stenodactilografie, sunteţi poliglotă, în prezent pensionară, locuiţi în Bucureşti pe B-dul Magheru în apropierea hotelului *"Ambasador"*. Ştim că aţi lucrat cu Ceauşescu. Sunteţi amabilă să ne prezentaţi împrejurările în care l-aţi cunoscut?

Nataşa VRANIŢKI: Asta s'a întâmplat mai demult, prin 1946. Cred că abia împlinisem 22 de ani. Printr'o rudă îndepărtată, Alexandru Şteflea, pe atunci candidat pe listele aşa-zisului Bloc al Partidelor Democrate, în realitate o formaţie concepută din mai multe partide dezertoare dela principiile-iniţiale şi centrate în jurul P.C.R., am fost recomandată să lucrez direct cu Ceauşescu (cunoscând foarte bine şi limba română) pe când era prim-secretar al Dobrogei.

R: În ce calitate?

V: Ca stenodactilografă şi traducătoare.

R: Aţi lucrat multă vreme în această funcţie?

V: Foarte puţin, circa 6-7 luni, până când am fost schimbată.

R: De ce oare?

V: Era foarte bănuitor, aş putea spune până la paroxism, avea senzaţia permanentă că e vulnerabil, persecutat de forţe oculte şi trebuia să se protejeze, în special de oamenii din preajmă, indiferent cine erau ei. De altfel, ruda mea, Alex. Şteflea se pare că îi căzuse în disgraţie.

R: Şi după aceea ?

V: Am mai fost în preajma lui circa 5 săptămâni la Congresul al IX-lea când a preluat puterea, apoi în 1988 s'a mai apelat din nou la mine câteva zile cu ocazia întâlnirii cu o serie de oaspeţi străini la Bucureşti, deşi ieşisem la pensie, dar nu mi se pierduse urma.

SE CREDEA UN EXEMPLAR EXTRAORDINAR

R: După atâţia ani v'a mai recunoscut?

V: Extraordinar şi surprinzător, mă ţinea minte şi mi-a adresat într'o pauză câteva cuvinte de circumstanţă. Însă, după atâţia ani se schimbase mult. Trăsăturile lui de orgoliu pe care i le ghicisem de atunci se îngroşaseră grotesc. Credea în mod evident că este un exemplar excepţional. Trăia intensiv momentul, ferm convins că de vreme ce întâmplările se derulează astfel, era sortit să poarte pe umerii săi o mare putere şi răspundere. Ca toate personajele în această situaţie, elementul ludic îşi pusese amprenta pe sufletul său, pe deprinderi şi treptat, treptat nu-şi mai trăia viaţa ci şi-o juca. La fel făcuseră şi Benito Mussolini care se confesa că: *"Omul în afara istoriei nu înseamnă nimic"*, şi Hitler şi Stalin, pe care nu-i interesau destinele, ci o anumită finalitate care propriu zis se desprindea din ideile lor fixe. Vă daţi seama de gradul de periculozitate al acestor specimene care e enorm şi catastrofal.

R: Deci de trei ori în viaţă aţi fost foarte aproape de el şi probabil de fiecare dată l-aţi văzut în altă ipostază?

V: Aproximativ exact. În 1946, ca prim-secretar la Constanţa, avea mult de lucru şi atunci aveam şi eu şi colega mea Suzana Lavric. Stăteam multe ore împreună, şi am putut să-mi fac o impresie...

R: Era un om deosebit?

V: Dimpotrivă, era şters, avea un fizic nereprezentativ, vulgar, când vorbea se poticnea, avea un defect de exprimare destul de observabil pe care încerca să şi-l corecteze cu oarecare pedanterie. Cred că bănuia că va fi promovat foarte sus.

R: Avea probabil motive.

V: Ce motive să aibă, când doi ani mai devreme tot partidul comunist numărase abia vreo nouă sute de oameni? Dar opta să răspundă el la Comitetul central de organizaţii, lucru care s'a şi întâmplat mai târziu şi atunci a pus cu îndârjire mâna pe partid. Cine stăpânea organizaţiile, stăpânea partidul şi el învăţase din puşcării cum se ajunge la rezultate bune în manevrarea puterii. Se arătase un stalinist convins. Din câte mi-am dat seama Stalin îl fascinase complet şi constituia modelul său. Pleca frecvent în Uniune şi întreţinea nişte legături ciudate care nu plăceau multora, mai ales lui Gh. Apostol.

R: Aveţi vreo bănuială?

V: Cred că din adolescenţă fusese racolat de anumite servicii secrete.

R: Stimată doamnă Vraniţki cum era Ceauşescu pe atunci ca... om, să zicem ca simplu cetăţean?

V: În anii aceia nu-mi puneam asemenea probleme. Azi, însă, pot judeca mai temeinic lucrurile. Ceauşescu nu avea prieteni şi nu şi-a făcut nici mai târziu. Se putea asocia cu cineva de nevoie, din interes, însă dovedea o acută lipsă de disponibilitate în a se împrieteni, lucru care de fapt cei care stau multă vreme în celule îl învaţă cu prisosinţă. Dovedea paradoxal o slăbiciune de a acţiona în colectiv cu condiţia de a-şi impune punctul de vedere. Încăpăţânarea sa era notorie, oamenii erau prinşi în viziunea sa în bloc, ca un instrument, ca şi cum n'ar fi fost fiinţe reale, ci nişte piese de şah pe care eşti îndemnat să le mişti în anumit context, fără prejudecăţi.

CRED CĂ DIN ADOLESCENŢĂ FUSESE RACOLAT DE ANUMITE SERVICII SECRETE

R: Din câte înţeleg, se conducea aproximativ după principiul machiavelic că *"scopul scuză mijloacele"*.

V: Nu aproximativ, ci chiar aşa!

R: Deci, doamnă Vraniţki, ca om ieşea din comun cu vreo trăsătură?

V: Avea un mod particular de a-şi însuşi foarte exact unele dezideratе ale majorităţii pe care i le restituia sub forma propriilor sale convingeri. Prin această facilitate perfidă până la cruzime câştiga aderenţi care îl socoteau *"de-al lor"*. Era un cavaler perfect al carierismului în stil mare.

R: Alte trăsături?

V: Capacitatea de a gândi repede şi a da lovituri surprinzătoare sub centură.

R: Puteţi exemplifica?

V: În preajma algerilor, s'a anunţat că la cinema *"Majestic"* din Constanţa şi la *"Tranulis"* s'au strâns liderii locali ai opoziţiei în şedinţe. *"Vedea-i-aş pe jar"*, a urlat şi a şuşotit cu înfrigurare un ordin unui adjunct din preajmă. Mai târziu am aflat că ordonase ca trei-patru camioane cu bătăuşi adunaţi cu promisiuni din port, prin clubul *"Dezordinea"*, *"să curеţe locurile pe acolo şi să spargă adunările"*. Ceea ce s'a şi executat.

CITEA ZILNIC ZIARUL "DREPTATEA" AL P.N.Ţ.

R: Alt episod?

V: Apărea ziarul *"Dreptatea"* al P.N.Ţ şi-mi cerea zilnic să i-l procur pentru a-l citi. La fiecare lectură turba nu alta. A poruncit să se editeze urgent un alt ziar combativ care să-i compromită pe ţărănişti. Aşa a apărut *"Strâmbătatea"* care copia fidel tot ziarul, dar dădea soluţii batjocoritoare în sens diametral. Am asistat şi mi-a rămas neşters în memorie, cu toată scurgerea anilor, cum făcea Ceauşescu lectura cu glas tare a acestui ziar trucat, poticnindu-se adesea după care izbucnea satisfăcut într'un hohot de râs neomenesc, ca atunci, la proces, când a fost întrebat de ce n'a rămas în Iran. Pe urmă a făcut legătura cu Bucureştiul şi-a comunicat iniţiativa şi am aflat că în toată ţara i s'a urmat exemplul.

R: Doamnă Vraniţki, mai înainte de a avea amabilitatea să ne precizaţi câteva amintiri şi despre celelalte întâlniri cu Ceauşescu, mai recente, ce credeţi Dvs., oare oamenii fac vremurile?

V: Personajul nostru, aşa cum l-am cunoscut, era un monument de banalitate care deseori debita truisme de scamator, ceea ce mă face să cred că şi vremurile îl fac pe om.

- **Era un om şters.**
- **Înjurătura lui? Vedea-te-aş pe jar!**
- **Uneori hohotea ca un nebun, un râs straniu, nefiresc, semn al vulgarităţii şi al unei refulări pe care o ambala într'o aură eroică.**
- **Iniţiativa lui la începutul erei comuniste privind ziarele opoziţiei!**
- **Era de o viclenie feroce - avea ceva de gangster, aşa a înşelat mulţi suverani şi oameni de stat.**
- **De *"Răsărit"* avea o teamă instinctivă, tulburătoare.**

R: Este, stimată doamnă, extrem de interesant ceea ce ne dezvăluiţi, totuşi trebue să recunoaştem fără prejudecăţi că asemena manevre sunt simple practici sau lucruri de rutină la oamenii politici...

V: Simple practici? Lucruri de rutină? Ani de-a rândul am crezut şi eu aşa. După aşa-zisa revoluţie mi-am trecut toate amintirile prin sită şi am ajuns la concluzii dramatice.

R: Vă referiţi la ceva special?

V: Nu ştiu cât de special e, dar abia după ani de zile am făcut legătura între fenomene. Bunăoară, tot atunci pe când era prim-secretar la Constanţa, ne-a venit într'una din zile un lot de *"infractori"* conduşi de câţiva agenţi, în frunte cu un faimos poliţist care se lansase în acele zile, comisarul Alimănescu. Veneau din Capitală, Ceauşescu i-a primit pe toţi într'un cabinet spaţios, nu ştiu ce au discutat, dar după aceea zile întregi în pieţele oraşului (mai ales în piaţa Griviţei) zăceau oameni împuşcaţi purtând pancarte pe care scria că au încercat să spargă magazine etc. Bănuiala de atunci îmi este astăzi certitudine. Erau oameni politici şi partidele istorice de azi, la o cercetare mai atentă, ar putea stabili şi confirma acest lucru depistând măcar un singur nume din cele care figurau pe pancarte.

OPOZANŢII POLITICI AU FOST ÎMPUŞCAŢI

R: V'am ruga, stimată Doamnă Vraniţki, să ne spuneţi părerea Dvs. Era Ceauşescu un lider?

V: Dragă domnule, noţiunea de lider e discutabilă, depinde de caracter şi de contextul social. Cine lucrează ani de zile în colectivităţi poate constata că există persoane înzestrate cu facilitatea de a prelua riscând, orice iniţiative, de a-şi asuma o răspundere, bună sau rea nu contează. E o chestiune de egocentrism, de tupeu, de orgoliu şi de ambiţie - iar la cei ce nu-s socotiţi lideri, conservatoarism, zăbăvnicie, prudenţă exagerată. Diferenţieri de caracter. Din acest punct de vedere Ceauşescu a fost un lider. Fireşte, un lider politic ambiţios, dotat cu o structură sufletească de carnasier şi intuieşte repede cum să-şi înlăture adversarii punându-i în dificultate. Puterea e ceva mitologic şi masele cad sub influenţa hipnotică a puterii. Mulţimea a fost dintotdeauna fascinată de putere şi dacă la un momernt dat simte că liderul nu mai e puternic îl sfâşie. Dacii trăgeau cu arcul spre cer!

Nicolae RĂGAN

(Urmare în numărul viitor)

BARBARII ŞI VANDALII CULTURII

Urmare din pag. 10

mânăstiri, în felul lor pentru noi la fel de preţioase ca şi statuile lui Buda din Afganistan. A protestat UNESCO? Nici vorbă! Paranoicul retardat se fâţâia prin capitale europene, era primit pe covoare roşii, găzduit prin palate de unde nu s'a sfiit să fure măcar o scrumieră (de aur, bineînţeles). Mai este un detaliu semnificativ legat de barbarii secolului 20. Când hoardele ameninţau invazia Ţării de Sus, înţeleptul Ştefan cel Mare, ca să nu fie pângărită biserica de lemn a tatălui său, a mutat-o peste noapte, trasă de boi la jug, într'un loc ferit, protejat. În anii invaziei comuniste potentaţii Bisericii Române colaborau cu vandalii şi aprobau demolarea lăcaşelor istorice de cult iar azi încă stau, bine mersi, pe tronuri pluşate şi nimeni nu se străduieşte să-i arunce la lada de gunoi a istoriei.

Dacă Ştefan s'ar scula din morţi, pre mulţi ar trebui el să popească, cum a zis Lăpuşneanul.

Mă gândesc cu groază în ce celulă ar fi murit Emil Cioran sau Eugen Ionescu, dacă erau în ţară şi dacă nu deveneau glorii ale literaturii franceze. Considerând anii de temniţă ai unor valori intelectuale inestimabile ca Gyr, Noica, Crainic, Steinhardt, şi atâţia alţii, niciodată nu vom putea evalua care ar fi fost opera lor dacă traiectoria vieţii lor nu ar fi fost viciată de teroarea barbarică a comuniştilor. Ca dovadă este cazul lui Ion Omescu care, după 12 ani de temniţe româneşti ajunge scriitor francez respectat în Franţa, premiat de Academia Franceză, numele lui fiind imortalizat în Larousse.

Citesc recent, cu atenţie, ce s'a publicat sub numele lui Petre Ţuţea - am fost primul care am scris despre el, în Exil, acum 22 de ani - şi imi vine să plâng când văd câtă irosire de geniu a avut loc, cum Ţuţea a lăsat în urmă mai ales nişte interviuri ocazionale şi improvizate când, dacă nu ar fi fost în temniţe timp de 13 ani, ar fi putut să ne dăruiască o operă articulată, organizată. A avut dreptate când a exclamat că România e un teren viran!

Barbarii culturii române au distrus şansa noastră de a avea, poate, mai mulţi candidaţi la glorii internaţionale. Urmaşii acelor vandali încearcă să *asimileze nume româneşti din Exil* ca fiind valori ale culturii române. Nimic mai fals. Adevărata cultură română din Ţară a fost ucisă timp de 50 de ani şi acei barbari au fost cioclii ei.

Suntem greşiţi când credem că barbarii şi vandalii aparţin unor epoci trecute. Să ne uităm peste umăr, numai la trecutul cel mai apropiat şi vom vedea că vandalii sunt încă în spatele nostru, unii încă în viaţă în România, încasând pensii pentru contribuţia lor la distrugerea unei culturi.

Iar ipocriţii, mandarini internaţionali, sunt la fel de incompetenţi ca şi cei din sinodul dela Constantinopole care, când Turcii intrau în cetate, discutau câţi îngeri încap pe vârful unui ac!

R. DUNAREANU

CARTEA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE...

În acest an de început de mileniu trei, la cel de al 21-lea *Salon de Carte* dela Paris - Porte de Versailles, au fost prezente 1.417 edituri din 28 de ţări. Invitata de onoare a acestei ediţii a fost Germania. După inaugurarea făcută de Preşedintele Jacques Chiraç, în compania Cancelarului german Gerhard Schroder, peste 240.000 vizitatori au avut prilejul ca în zilele 16-21 Martie să participe din plin la cea mai mare sărbătoare a cărţii din Europa. În afară de standul românesc, organizat de Ministrul Culturii, anul acesta a luat parte pentru prima dată la un asemenea grandios eveniment de pe malurile Senei şi un alt stand românesc, din exil: *"Dorul"* din Danemarca. Acesta s'a bucurat de o reală simpatie a Românilor care trăiesc în capitala Franţei, şi nu numai, prezenţi în mare număr la această manifestare culturală românească de excepţie.

Gabriel Florin Matei (consilier în Ministerul Culturii - Direcţia generală de carte şi lectură publică): - Standul românesc din anul acesta ocupă 33 m.p. şi închirierea lui a fost un efort financiar pentru ministerul nostru care a plătit suma de 140.000 franci în afară de celelalte cheltuieli: transport, diurnă, cazare... Sunt prezente 26 de edituri dintre cele mai importante din România: Editura Fundaţiei Culturale Române, Editura Minerva, Editura Eminescu, Editura Dacia, însumând cca. 700 de titluri de carte. În cadrul standului am încercat să desfăşurăm nişte activităţi culturale: o expoziţie de carte bibliofilă scoasă de studenţii profesorului Mircea Dumitrescu dela Institutul de Artă Plastică din Bucureşti *"Nicolae Grigorescu"* , cu gravuri originale, care s'a bucurat de un mare succes aici la Paris; o lansare de carte a D-lui Dinu Săraru, directorul Teatrului Naţional din Bucureşti; lansarea cărţii Mioarei Cremene *"La ce foloseşte Parisul"* (...)

Geroge Astaloş: - La prezentarea cărţilor mele, şapte la număr, standul românesc era plin de lume. E adevărat că eu sunt mediatizat şi numele meu atrage public. Aceasta e o realitate. Modestia nu e decât ipocrizie instituţionalizată. Deci aceşti oameni au venit pentru mine. Desigur, se vede că standul este făcut cu economie, editorii nu sunt prezenţi... Consider însă extraordinară colecţia Eminescu.

Ana Ţuţuianu (Alianţa Civică): - Între cărţile pe care Ministerul Culturii le-a expus în spaţiul rezervat României la *Salonul de Carte* din acest an, erau câteva deosebit de interesante, după părerea mea, ca de exemplu cele care au alcătuit frumoasa colecţie dedicată lui Eminescu şi splendida carte-album despre Sever Frenţiu, regretatul artist plastic. Păcat că expunerea cărţilor fiind mai spaţiată dădea impresia de o oarecare sărăcie; şi mai păcat că literatura memoralistică referitoare la perioada totalitarism-comunistă lipsea cu desăvârşire. Domnul căruia i-am exprimat nedumerirea (Gabriel Florin Matei) mi-a răspuns că *<trecutul nu mai interesează pe nimeni>*. Trist punct de vedere al Ministerului Culturii!

Radu Negrescu-Şuţu: - Sunt un asiduu vizitator al standului românesc dela acest Târg de Carte, de după aşa-zisa *<revoluţie>*. Vizitator, admirator şi cumpărător în ceilalţi ani. Ei bine, anul acesta, prin grija tovarăşilor dela Ministerul Culturii, Domnului Răzvan Theodorescu, ajuns, nu se ştie din ce motive, servila unealtă a vânzătorilor de Ţară şi de Neam, standul a fost sub orice critică. Cărţi puţine şi nu prea interesante şi, în plus, exponate ce nu puteau fi achiziţionate. Alături, Editura *"Dorul"* a Românilor din Exil, fără subvenţii de stat, cu un stand minuscul pe măsura posibilităţilor, a oferit, pe tot parcursul acestui *"Salon"*, un extrem de interesant program, prin graţioasa participare a Doamnelor Liliana Mareş, Laetizia Cifarelli, Magda Iordănescu, Viorica Rogoz şi Olga Căpăţână, şi a Domnilor Pavel Chihaia, Sorin Nicolaescu, George Astaloş, Gheorghe Săsărman, Gabriel Pleşea, Prof. Petre Năsturel şi a maestrului Ilie Berindei.

Comparaţia este disproporţionată, însă externm de semnificativă; arta eliberată de orice constrângeri speculative rămâne artă prin valoarea mesajului şi puritatea analizei. Vremea culturii programate şi planificate este iremediabil depăşită.

Alexandru Bogdan (arheolog şi istoric): - Este regretabil faptul că în standul organizat de Ministerul Culturii nu s'a putut vedea nici una din operele istoricilor români. Întrebându-l pe Domnul Gabriel F. Matei despre această tristă constatare, mi-a răspus sec, pe un ton ce-mi amintea de *"tovarăşii culturnici"* de odinioară de parcă nimic nu s'ar fi schimbat: *"N'am adus vechituri!"* Nu e de mirare că o atmosferă ternă se instalase în acest*"colţ"* românesc puţin frecventat de vizitatori. Cu totul altfel stăteau lucrurile însă la standul *"Dorul"* , unde am remarcat o ambianţă primitoare, prielnică schimbului de idei şi lecturi.

Dan Romaşcanu (director editor, *"Dorul"* din Danemarca): - *"Dorul"* este o editură românească din exil, în Danemarca, şi avem azi marea plăcere să serbăm zece ani de existenţă a revistei cu acelaşi nume, coincidenţă fericită cu participarea noastră la acest *"Salon de carte"* dela Paris din anul 2001. Vizitatorii români au fost impresionaţi de seriozitatea cu care noi activăm în Danemarca, mai ales pe tărâmul pionieratului limbii române, în acea zonă în care până la venirea noastră nu se cunoştea care este capitala României... Am reuşit să sensibilizăm factorii şi oficialităţile daneze, să ne facem cunoscută ţara de obârşie, limba noastră latină şi iată că am ajuns la performanţa ca însuşi primarul oraşului Aalborg, în care noi activăm, ne-a acordat un ajutor băneşc substanţial ca să putem închiria acest stand şi să fim prezenţi aici. Alături de colecţia *"Dorul"* sunt expuse în stand peste 120 de titluri de carte dintre care am făcut lansarea a patru volume: *Pitar Moş* de Mater Consolata Bachmeyer (autoarea fiind ultima directoare a Institutului Sfânta Maria din Bucureşti de pe str. Pitar Moş, făcând parte din ordinul călugăresc catolic*"Maria Ward"*); *"Roman Aforistic"* de Adrian Rogoz; *"Jurnal de călătorie în China"* al lui Sorin V. Nicolaescu şi *"Biografii spirituale"* de Gabriela Bidu. Menţionez că Editura *Dorul* este prima editură românească care a reuşit să scoată carte de literatură pe C.D. (compact disc), adică pe alt suport decât hârtia.

Pavel Chihaia: - Sunt foarte fericit să particip la această aniversare a celor zece ani de existenţă a revistei *Dorul* pentrucă este una dintre publicaţiile cele mai reprezentative pentru etosul românesc, pentru specificitatea culturii şi tradiţiei noastre. În *Dorul* se află însumate studii de literatură, de istorie, de evoluţie a mentalităţilor şi se prezintă într'un aspect grafic cu totul deosebit. Este o carte de vizită a ceea ce s'a numit şi continuă să fie exilul românesc.

Petre Năsturel: - Mă înduioşează că la standul *Dorul* sunt şi publicaţii din Basarabia, mai bine zis din Moldova din afară, cum îi spun eu Moldovei de dincolo de Prut şi de dincoace de Nistru: că-i tot pământ românesc. Deci *Dorul* arată că îi este de dor fiinţei româneşti de Basarabia noastră, nu înstrăinată, ci furată, batjocorită şi luată ostatic de Sovietici, Ruşi şi alte puteri oculte care fac politică acum.

Olga Căpăţână: - Mă bucur că am posibilitatea să fiu prezentă în cadrul standului *Dorul* la acest extraordinar *"Salon de carte"* dela Paris. Noi cei din Basarabia ţinem să arătăm întregii lumi că existăm, că suntem Români, şi dorinţa noastră a fost şi este unirea cu România. Am participat la evenimentele din Transnistria şi ceea ce s'a petrecut acolo n'a fost, aşa cum adesea se spune, o luptă între malul stâng şi malul drept al Nistrului, ci a fost un adevărat război între Republica Moldova şi Rusia, fiindcă tancurile Armatei a 14-a erau acolo... În primul volum din *"Cartea memoriei celor căzuţi în luptele pentru independenţa şi integritatea Republicii Moldova "* apărută în anul 2000 la Editura Concernul *Presa* din Chişinău, am încercat să arăt adevărata faţă a războiului din Transnistria: fotografii, date biografice ale eroilor căzuţi, însemnări...

Sorin V. Nicolaescu: - Sunt prezent la standul *Dorul* cu cartea *"Jurnal de călătorie în China"* care se referă la o călătorie a mea în China în anul 1979, când în multe privinţe situaţia pe care am găsit-o acolo se asemăna cu cea din România la acea vreme... Standul *Dorul* este foarte animat, aceasta cred eu se datorează în primul rând directorului editor Dan Romaşcanu care ştie să se organizeze. Au avut loc lansări de carte, sunt prezenţi mulţi dintre autorii care publică în paginile revistei *Dorul* din Danemarca, s'au creat contacte, au loc discuţii amicale... toată lumea se simte bine. Am observat însă, şi o spun cu regret, că a scăzut interesul tinerilor români stabiliţi în Occident, pentru publicaţiile româneşti, iar cartea noastră se vinde din ce în ce mai puţin.

De menţionat că pe toată durata *"Salonului de carte"* dela Paris, în standul *Dorul* au putut fi admirate două lucrări de sculptură ale cunoscutului artist român, stabilit în Elveţia, Ilie Berindei intitulate simbolic: *"Floare a recunoştinţei şi Speranţă"*.

Dela Paris **Ilie MIHALCEA**

MEMORIILE MONICĂI LOVINESCU

Una din cele mai importante opere memorialistice ale literaturii române, datorată Monicăi Lovinescu, se continuă prin apariţia volumului doi din *La apa Vavilonului* (editura Humanitas). Am comentat, entuziast, primul volum şi nu pot decât să confirm si să întăresc cele afirmate atunci. Rememorarea nu e lineară, ea focalizându-se pe anumite repere cronologice sau pe anumite personalităţi, în jurul cărora graviteaza figurile de plan secund, şi permiţând totodată naveta între prezent şi trecut.

Autoarea folosește însemnări recuperate din jurnalul intim, confruntă adesea propriile amintiri cu notaţiile din jurnalul lui Virgil Ierunca, în dorinţa de a da o imagine cât mai fidelă şi mai autentică a evenimentelor.

Perioada cuprinsă în acest volum este aceea dintre 1960 şi 1980. Sunt anii când Monica Lovinescu realizează, la Europa liberă, emisiunea *Teze şi antiteze la Paris*, urmată curând de *Cronica pesimistului* şi de *Pagini uitate, pagini cenzurate, pagini exilate*, emisiunile lui Virgil Ierunca. Vom avea, în consecinţă, o mulţime de informaţii asupra acestor emisiuni, asupra colaborării cu Noël Bernard, directorul postului, asupra modului în care cei doi realizatori înţelegeau să se adreseze unui public din ţară avid de ştiri culturale din Occident dar şi foarte interesat să afle ce se întâmplă în mediile culturale româneşti. Regăsim figurile marcante ale exilului parizian, dar îi cunoaştem şi pe cei care, aflaţi vremelnic în capitala Franţei, veneau să-i viziteze pe Monica Lovinescu şi pe Virgil Ierunca. Discreţia celor doi a rămas proverbială, iar confesiunile pe care le face acum Doamna Lovinescu sunt, şi ele, de o exemplară urbanitate.

Sunt anii când, după aventura stângistă din Mai '68, începe erodarea marxismului şi îşi face loc, chiar şi în mediile intelectuale occidentale, până atunci opace, adevărul despre lumea comunistă, despre Gulag şi despre reprimarea disidenţilor. Aş cita, printre multe alte pasaje memorabile, emoţionanta evocare a celor şapte persoane, o mână de oameni, care au curajul să demonstreze în Piaţa Roşie, în August 1968, împotriva invadării Cehoslovaciei:

"Pavel Litvinov, (nepotul fostului Ministru de Externe sovietic), Vadim Delanay, poet (mai fusese arestat o dată), Konstantin Babitki dela Academia de Ştiinţe din Moscova, Vladimir Dremliuga, muncitor, Victor Feinberg, care lucrase şi el in uzină în timp ce studia la Facultatea de Filosofie, Larisa Bogoraz (soţia lui Iuli Daniel, care după ce el va renunţa la lupta pentru drepturile omului, la ieşirea din lagăr, se va căsători cu Anatoli Marcenko) şi Natalia Gorbanevskaia. Doar ultima nu fusese arestată, fiindcă avea un copil sugaci. Făcuse din el un contestatar în faşă. Sub el, în căruciorul cu care venise în Piaţa Roşie, ascunsese banderolele şi manifestele. Pe ele sta scris <<Pentru libertatea voastră şi a noastră>>. Frază semnificativă, unii Ruşi înţelegeau deci că un popor asupritor nu poate fi el însuşi liber şi că singurul mod de a lupta pentru această libertate constă în a lua partea victimei".

Dacă n'a fost arestată, Natalia Gorbanevskaia a ţinut să asiste la procesul celorlalţi şase disidenţi. A scris o carte despre toate aceste evenimente şi a trimis-o clandestin în Occident, unde a fost tipărită în mai multe ţări. N'a scăpat de închisoare, iar după ce şi-a ispăşit pedeapsa a fost expulzată (practică devenită curentă) în Vest. Va participa, alături de alţi opozanţi din ţările de *"democraţie populară"* ajunşi la Paris, la manifestaţiile de protest organizate de exilul românesc în faţa Ambasadei R.S.R...

Intră apoi în scenă Soljeniţîn, Nekrasov, Maximov, Bukonski. Anii '70 înseamnă, bineînţeles, şi mişcarea Paul Goma, înseamnă revolta singulară a, vai, uitatului Vasile Paraschiv, înseamnă încercările de a regrupa disidenţa românească, atâta cât era. O extraordinară galerie de personaje defilează în faţa ochilor noştri, dela Ionescu şi Eliade până la Noica, Nicolae Manolescu, Sorescu, Steinhardt, Caraion, Preda, Cella Delavrancea, Lucian Pintilie, Horia Bernea, Andrei Şerban etc., etc.

Trebue numaidecât să subliniez că, faţă de alte mărturii - subiective, pătimaşe, agresive - asupra acelei perioade, imaginea pe care o propune Monica Lovinescu e de o admirabilă serenitate. Nu-şi ascunde dezamăgirile, nu ezită să sancţioneze o serie de afirmaţii fanteziste ori de-a dreptul calomnioase, o face ferm, însă cu calm şi eleganţă. Rareori am văzut o asemenea capacitate de a ţine piept urei şi ticăloşiei.

"La apa Vavilonului - o carte pasionantă dela un capăt la celălalt, o mărturie capitală despre istoria recentă şi o confesiune de o autenticitate tulburătoare".

Al. CĂLINESCU

DOUĂ CĂRŢI BINE VENITE

Nicolae DIMA

Am hotărît să abordez două cărţi în această recenzie, pentrucă ele sunt înrudite şi atacă un subiect care ne va crea coşmaruri mult timp de acum înainte. Este vorba de fărădelegile comise de comunişti. Cele două cărţi sunt *Arhiva Durerii*, redactată la Bucureşti de Ştefan Constantinescu, Cristi Puiu şi Arina Stoenescu, şi publicată anul trecut în Suedia în limbile română şi engleză. A doua carte este ***Lexiconul Negru - Unelte ale Represiunii Comuniste***, publicată anul acesta de editura Humanitas din Bucureşti şi semnată de Doina Jela.

Arhiva Durerii este un volum mare şi impresionant, compus din lucrări analitice, mărturii dramatice şi fotografii cu valoare documentară. Volumul începe cu un studiu intitulat *Comunismul - O filosofie a Violenţei*, semnat de Lucian Boia, şi *Comunismul românesc - Forţele Represiunii*, semnat de Adrian Cioroianu.

Dacă primul studiu ne prezintă comunismul din punct de vedere filosofic şi ideologic, cel de-al doilea, mult mai amplu de altfel, prezintă evoluţia istorică a tăvălugului comunist în România dela perioada interbelică la aşa-zisa epocă de aur a lui Ceauşescu. Fotografiile însoţitoare dau şi ele textului culoarea şi gustul amar al timpului pe care mulţi Români au început să le uite, dar pe care nu ar trebui să le uite pentru ca nu cumva aceastâ experienţă tragică să se repete.

Am trăit ca elev şi student acele timpuri dela perioada lui Stalin şi Dej până la Ceauşescu. Dacă unele fotografii mai puţin cunoscute m'au intrigat, altele m'au expus parcă din nou acelei propagande hidoase pe care

Continuare în pag. 13

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Înainte și După Dictatul De la Viena

AUREL SERGIU MARINESCU

Editura Vremea

În peisajul istoriografiei românești actuale, lucrarea recent publicată a lui Aurel-Sergiu Marinescu (Român trăitor în SUA de peste 25 de ani, trecut prin închisorile regimului comunist) este o contribuție de mare valoare la cunoașterea unei problematici de o actualitate indiscutabilă.

Autorul subliniază din capul locului anormalitatea existentă azi în România în privința scrierii istoriei: deși după '89, *"există libertatea de a scrie despre subiecte care înainte era imposibil de a fi cercetate și redate în lumina adevărului"*, din nefericire, cu toată libertatea scrisului, *"interesele politice primează"*. Autorul subliniază ceea ce mulți dintre noi au spus și spun mereu, în scris și prin viu grai, și anume că *"s'a impus discreție în privința subiectelor sensibile."* Se dorește ca tăcerea să se aștearnă peste multe fapte întâmplate, neplăcute și stânjenitoare azi, atât pentru conducătorii grupului etnic minoritar ungar, cât și pentru acei Români militanți... *"a federalizării Europei"*. Această *"tăcere vinovată"* are ca rezultat faptul că generațiile noi, ca și cele viitoare, *"nu cunosc și nu vor cunoaște adevărata istorie a poporului român"* (p.10-11). Adevăr incontestabil, căci ce se poate numi ignorarea - cu prea mici excepții - a tragicului an 1940 - pierderea Basarabiei, a Nordului Bucovinei, a Nord-Vestului Transilvaniei -, din preocupările instituțiilor academice, universitare, ale presei, în general decât *"tăcere vinovată"*? Și asta într'o vreme când propaganda ungară întreține peste tot cu elan și cu sume enorme de bani, campania contra Tratatului dela Trianon, contra statelor constituite în 1918 pe ruinele monarhiei habsburgice, pentru o așa-zisă *"federalizare"* a Europei centrale și de Sud-Est, în care și-ar avea locul *"doar"* Transilvania, provincie de cultură occidentală care n'ar avea de-a face nimic cu România! Aurel-Sergiu Marinescu mărturisește: *"Noi nu putem uita în numele acelora care au pierit sau au suferit, avem obligația morală, ca foști contemporani ai acelor evenimente tragice, cât și ca supraviețuitorii lor, să ne aducem aminte și să spunem lumii tot adevărul, tot ceea ce s'a întâmplat atunci"* (p.11).

Atent observator al scenei politice românești din ultimul deceniu, autorul consideră *"anormală"* crearea și funcționarea unui partid *"nu pe baza unei ideologii, ci pe baza unui program politic și de solidaritate cu o minoritate etnică"*, așa *"a apărut un partid (UDMR) care nu era interesat decât de avantaje pentru Maghiari"* și adaugă: *"În țara mea de adopție, cu grupuri minoritare mari, nu există așa ceva"*.

Ca majoritatea Românilor de bună credință din afara granițelor țării, care, lipsiți poate de zbaterea zilnică impusă de sărăcie, percep mult mai acut și mai complex pericolele ce există la adresa României. Aurel-Sergiu Marinescu analizează atent informațiile cu privire la activitatea antiromânească și antistatală a unor grupuri extremiste maghiare și constată că, pe de o parte, *"în spatele vorbelor mieroase, UDMR pregătește ceva pe termen lung"* și, pe de altă parte, *"neputința, nepriceperea și tembelismul de pe malul Dâmboviței, unde nu se ia nici o măsură, pun grav în pericol existența de stat a României"* (p.12).

Folosind o documentare de specialitate largă, documente din arhive private aflate în străinătate (SUA, Canada, Franța, Germania etc.), memorii, acte provenind dela personalități implicate direct și indirect în evenimentele ce au premers și au succedat Dictatului dela Viena, din August 1940, pune în circuitul informațional o multitudine de fapte și date privind barbaria autorităților de ocupație ungară în partea de Nord-Vest a Transilvaniei (situații statistice pe județe, orașe, comune, sate, mărturii etc.), calvarul Românilor (majoritari chiar și în teritoriile anexate de Ungaria) a căror soartă era pecetluită: epurarea etnică totală. Întreaga documentație a cărții, analiza științifică au permis autorului să pună în evidență adevăruri cu caracter de permanență, dintre care mă voi referi la continuitatea politicii externe a Ungariei față de România: recuperarea totală sau parțială a Transilvaaniei. Obiectivul, devenit jurământ de credință după Trianon, s'a aflat în spatele oricăror acte de politică externă ale guvernului dela Budapesta în perioada dintre cele două războaie mondiale; amintesc proiectul Confederației danubiene din 1919-1920, prin care se preconiza aducerea noilor state succesoare sub ascultarea Budapestei și sub pălăria unei formațiuni statale federative în Bazinul Dunării; cererea explicită a guvernului maghiar adresată Conferinței de pace dela Paris în 1920, de a se obține autorizarea ca armata maghiară să se așeze pe *"crestele Carpaților"* pentru *"a apăra"* Europa de pericolul bolșevic; tentativa de readucere a Habsburgilor pe tronul *"Ungariei Mari"* - fantasmă îndrăgită de perdanții aristocrați unguri; constituirea de centre de formare și instruire a grupurilor paramilitare teroriste pe teritoriul ungar, care activau în Europa de Sud-Est pentru subminarea noilor state constituite pe ruinele monarhiei dualiste (vezi permanentele acte teroriste și atentate în Iugoslavia având ca țintă finală asasinarea regelui Alexandru, făuritorul Regatului sârbo-croato-sloven în 1918, și a lui Louis Barthou, Ministrul de Externe al Franței, care încerca să realizeze un pact de securitate în Europa de Răsărit), organizarea unei vaste rețele de organizații paramilitare și de spionaj în Transilvania în vederea subminării autorității statului român, deteriorării raporturilor între Românii majoritari și etnicii unguri și întreținerii spiritului de revanșă din cadrul minorității maghiare din România etc. Nu în ultimul rând, prezența masivă a etnicilor unguri în rândul Partidului Comunist din România, departe de a fi întâmplătoare, avea un rol activ în susținerea tezelor cominterniste despre așazisul caracter *"multinațional"* al României Mari, despre *"autodeterminarea"* provinciilor istorice românești, despre desfacerea în bucăți a Țării etc., etc.

Foarte corect apreciază autorul că MADOSZ-ul (Uniunea Populară Maghiară) *"a fost de mare ajutor Uniunii Sovietice în planurile ei dela începutul colonizării României"* (p.9). Sub influența *"elementelor maghiare ajunse în vârful conducerii PCR și a țării..., s'a creat Regiunea Autonomă Maghiară"*, care *"s'a transformat în stat în stat"*.

MADOSZ-ul care a numărat *600.000 de membri. Ardelenii de origine ungurească au jucat un rol crucial în întărirea comunismului în România"*. Într'adevăr, Partidul Comunist din România se compunea, în Decembrie 1945 din 228 Români, 2.490 Unguri, 195 Evrei și 8 Germani (p.535).

Autorul constată filiația între situația de atunci și cea de acum, când UDMR, blamând statul național unitar român, indivizibil și cu teritoriul inalienabil, militează pentru autonomii locale, mergând până la federalizarea României. Aurel-Sergiu Marinescu aduce nenumărate argumente în acest sens.

Cartea lui Aurel Sergiu Marineascu este la urma urmelor,, un puternic semnal de alarmă adresat nouă tuturor, dela vlădică până la opincă, să privim adevărul în față, oricât de tragic ar fi el; să iertăm - atât cât putem - dar să nu uităm; să ne apărăm drepturile pe pământul strămoșesc, să nu uităm nici o clipă că avem o datorie imensă față de urmașii noștri: să le lăsăm România întreagă, măcar atât cât am primit-o dela părinți.

Închei această scurtă prezentare cu îndemnul adresat mai ales tinerilor de a citi cartea lui Aurel-Sergiu Marinescu, *"Înainte și după Dictatul dela Viena"* și de a o recomanda și altora. *"Transilvania nu trebue uitată nici în somn"*.

Prof. univ.

Viorica MOISUC

DOUĂ CĂRȚI BINE VENITE

Urmare din pag. 12

am cunoscut-o în anii de liceu. Oricum, cele două studii introductive sunt foarte bune pentru mărturiile personale care le urmează.

La aceste mărturii s'ar putea adăuga, mii, zeci de mii, ori chiar sute de mii de alte mărturii ale destinelor distruse ori complet încovoiate de către comuniști. Între aceștia, ne aflăm și noi cei care am fost constrânși să luăm calea pribegiei. Nu ne putem plânge că am suferit de foame și de frig, ori de teroarea Securității, cum au suferit frații noștri din țară. Am suferit și noi însă, pentrucă ne-am despărțit de familii, ni s'au rupt rădăcinile, și am rămas fără țară.

Tragediile celor rămași acasă și care au fost persecutați, deportați, ori întemnițați ani și ani de zile, sunt însă zdrobitoare. Meritul cărții ***Arhiva Durerii*** constă tocmai în faptul că deschide o cale nouă; un început de înțelegere a ucigașei nopți comuniste, care a durat peste patru decenii. Înțelegând trecutul, avem o mai bună șansă să ne vindecăm rănile și să reintrăm pe calea firească a evoluției națiunii române.

•••

Cea de-a doua carte este impresionantă atât prin conținutul ei, cât mai ales prin scopul pe care și-l propune autoarea. Cu cât însă scopurile propuse sunt mai înalte, cu atât riscurile asumate sunt mai mari.

Lexiconul Negru - Unelte ale Represiunii Comuniste, și-a propus să publice lista torționarilor români care și-au măcinat victimele în subsolurile Securității și în închisori. Din acest punct de vedere, cartea Doamnei Doina Jela poate fi analizată din două unghiuri diferite. Ea este în sine o mare realizare pentrucă autoarea s'a încumetat să-și asume o asemenea sarcină și pentrucă în mare măsură a și reușit.

Cititorul poate afla astfel despre unele din cele mai sumbre caractere pe care le-a produs pământul țării noastre de baștină. Aceste nume merită într'adevăr să rămână pentru eternitate într'un lexicon negru al României.

În calitate de fost deținut politic însă, care a împlinit vârsta de 20 de ani în închisoarea Aiud și care și-a publicat deja amintirile, sunt foarte pretențios însă la tratarea acestui subiect. Pot afirma astfel că volumul D-nei Jela se bazează mult prea mult pe lucrări apărute în țară și cunoaște prea puțin cărțile publicate în exil. Mă refer între altele la cărțile lui Ion Cârje, care a trăit la New York și care a tratat pe larg universul concentrațional din România. Și există cel puțin zece alte cărți cu amintiri din închisoare publicate în Occident. De ce nu au fost consultate aceste cărți?

În ceea ce mă privește, l-am cunoscut personal pe colonelul Ștefan Coler, comandantul închisorii Aiud. Tot la Aiud l-am cunoscut pe sergentul Kilentz care, apropo, nu era locotenent. Apoi, la sosirea la Gherla, colonelul Goiciu, comandantul acelei închisori, ne-a primit pe fiecare cu câte un pumn în cap. Am făcut zeci de zile de izolare și am venit în contact zilnic cu gardienii care ne păzeau. Unii erau într'adevăr fiare. Alții... erau totuși umani. Privind în urmă dela distanța deceniilor și a colbului așezat pe colțurile tăioase ale amintirilor, îmi dau seama că mulți gardieni erau și ei victime ale unui sistem dezumanizant.

Din acest punct de vedere, cartea D-nei Jela ar trebui însoțită de un studiu care să elucideze mecanismele dezumanizării. Cine era în spatele acelor eforturi diabolice de a distruge ființa umană și neamul românesc? Cum se explică faptul că numărul minoritarilor a fost atât de ridicat între torționari, încât a depășit cu mult proporția lor la nivel național? Și de ce autoritățile din România evită de 11 ani să abordeze problema crimelor comise de Securitate și să aloce răspunderea acolo unde trebue?

Pentru ororile pe care le-au comis, numai Dumnezeu îi poate judeca pe comuniști. Noi, oamenii, avem însă datoria să le cunoaștem identitatea și să le afișăm numele pe un zid al infamiei. Și până la un punct, acest lucru l-a făcut D-na Jela în cartea ***Lexiconul Negru - Unelte ale Represiunii Comuniste***. Să sperăm însă că este doar începutul.

Nicolae DIMA

Citiți lunar "Cuvântul Românesc"!

Lumina anilor

SERGIU GROSSU LA 80 DE ANI

** Frumusețea sufletească se răspândește ca o lumină misterioasă asupra frumuseții fizice"*
Victor Hugo

Având, rarisime astăzi, opulențe cum sunt puterea morală, frumusețea spirituală, cunoașterea credinței, renunțarea creștină, stăpânirea cuvântului, faima luptătorului cu forțele Adevărului și ale Credinței, și-a asumat și a practicat un sacerdoțiu laic, căruia i-a conferit demnitatea spirituală supremă. Atributele acestui rang, nedecernat de nici o altă putere decât de cea a dragostei de Dumnezeu, au fost și au rămas munca, smerenia, răbdarea, bunătatea și cinstirea Tatălui Ceresc.

O sensibilă fire de poet, o cultivată inteligență, o noblețe intelectuală, o rafinată conștiință creștină și o aleasă natură românească, l-au energizat pe Sergiu Grossu din Cubolta Bălților basarabeni, să repare cu lumină nedreptatea, să lupte, în rânduiala neclintită a iubirii, contra satanismului de orice fel. Cu supraplinul sufletului său credincios l-a scandalizat, bineînțeles, atunci când acesta deținea supremația. La vremea sa și Eminescu remarcase: *"Toate sufletele alese sunt nerezervate și tocmai pentru oamenii comuni lipsa de rezerve a unui suflet ales este nesuferită"*. Și, sigur că da, acest spirit elevat nu putea ajunge decât în temnița unui stat anticristic. Și el, și tovarășa sa de viață, Nicole-Valery.

Ambii traversând calvarul golgotian al pârnaielor din România comunistă, n'au încetat să creadă și să fie liberi în duh și cugetare, iar mai apoi, cu ajutorul Domnului, și în lucrarea lor.

La vremea penitenței, avea deja în urmă o activitate literar-gazetărească (la Bălți editase - chiar dacă fusese doar un singur număr! - *Flori de stepă*, munca la *Basarabia* și *Transnistria* în anii Războiului al Doilea Mondial, poezii și epigrame în presa vremii), *("am fost invitat / ca reporter / de fabule și mister / să particip, discret, / la un fel de banchet / ciudat, / blestemat, / la un fel de ospăț rușinos, / mincinos, / la un fel de beție, / orgie / sau nebunie / lipsită de rost, / cum nici n'a fost / și nici n'aș vrea să fie...")* și una misionară (în cadrul mișcării ortodoxe Oastea Domnului), ambele acțiuni făcând din tânărul Sergiu Grossu unul din tinerii înfipți în coasta cetății. *("Rușine / și silă! / Mi-e milă / de tine, / cetate!")* și *... "o înțepa, irita, deranja, supăra, incomoda și provoca" ("gemeau conștiințele cumpărate / cu ieftine ranguri sau cu daruri bogate .../ cumpărate cu aurul, balaurul / și ochiul Dracului / rușinea veacului / și jugul săracului...")*. Consecințele au fost în logica regimului - izolarea după gratii.

Avem în față un destin, care a fost pe punctul de a se frânge, dar care a rămas vertical pe creastă și a răzbit printre atrocitățile criminale ale secerii și ciocanului. Pronia a dispus.

Liber de cătușe, dar încorsetat de hulpavele priviri securiste *("nenumărate miliarde bizare, / întâmpinate cu pâine și sare / de oameni-șablon, / jucării de carton, / de oameni-robot, / manechine de-un cot, / de oameni-duzină, / cu creier de tină, / de oameni-paiață / cu suflet de ghiață, / de oameni-placarde / cu inimi bastarde, / de oameni-lozinci, / caterinci / automate...")*, *"depășindu-și, prin zbor, țintuirea și mersul"*, el, pentru care *"unicul ideal era lucrarea pentru Dumnezeu"*, se ruga și scria în taină în limba franceză acele cărți, adevărate manuale de inițiere creștină și exerciții de credință care sunt ***"În așteptarea unui nou pământ"*** și ***"Omul din lăuntru"***. Din Dumnezeiască iubire pentru țara lui *("Că nimeni și nicicând nu poate fi în slujba Neamului său, dacă nu se găsește mai întâi în slujba lui Dumnezeu")* scria: *"Noi nu avem dreptul să ne întinăm măreția spiritului, să ne împuținăm omenia, să ne fărâmițăm plenitudinea și să ne izolăm de obârșiile spiritualității românești milenare. ... noi avem - cu atât mai mult - datoria slujirii Neamului (o datorie sfântă, imperativă, copleșitoare), indiferent de geometria nefavorabilă a circumstanțelor..."* Seninătatea actorului idealist este și astăzi acea risipă firească de care face uz în fiecare zi ființa sa.

A crezut atunci, mai susține și astăzi, că providența a aranjat destinul soților Grossu pe malurile Senei *("apărut / din pământ / din văzduh / un fel de duh / mă zvârli pe balcon, / fantomatic cocon, / reporter fantomatic, / cu plaivas / de extaz / și condei / în scântei...")* însufleții și însuflețitor de idealuri sfinte *("cu certitudinea că Iisus ne va ajuta să plecăm din țară, în Franța, acolo unde vom putea să ne continuăm activitatea misionară, arătând lumii libere care este soarta creștinilor din țările domniei lui Satan")*, în țara exilului, timp de 21 de ani tot potențialul energetic creativ a funcționat întru afirmarea învățăturii lui Hristos prin forța cuvântului scris (revista ***Catacombes***) și rostit (lecțiile la *Radio Lissabona* și *Europa Liberă*) *"Fiindcă* - se confesează astăzi venerabilul înțelept - *scopul azilului nostru la Paris nu era turistic. Noi nu l-am ales ca să trăim mai bine decât în România, bucurându-ne că nu mai suntem la discreția organelor de Securitate și ca s'a sfârșit cu lacrimile și suferința cauzate de presiunea polițistă a unui regim anticreștin. Conștienți, convinși chiar, că Dumnezeu ne-a permis să ajungem la Paris, în inima Europei, pentru a-l fi ambasadori și martori, ne-am luat sarcina apărării cauzei Sale în lumea liberă, vorbind și acționând în numele celor ce nu aveau legitimitatea de a opune dreptul la libertatea religioasă realității sancțiunilor excesive și a înnăbușirii scornite de ideologia comunistă a Secerii și Ciocanului"*.

Scârbavnica realitate a ocnelor i-a șubrezit sănătatea, dar i-a întărit eul nevăzut prin exemplara dramă a acumulărilor spirituale. Ajuns în gheenă, înnegurările nu l-au putut domina, căci refugiul, unicul, i-a fost izbăvitor: templul sinelui spre care ghidat a fost de chipul lui Iisus și cuvântul Ziditorului.

După atâta cerbicie și scârnă penitenciară, numai o valoare sufletească plină de curățenie putea să adune atâta duioșie și vibrantă încredere în alcătuirea lumii ca să scrie pe scânduri reci de temniță asemenea versuri: *"Glorie Omului, glorie, / făuritor de zodii și de istorie, / făuritor de civilizație și de cultură!"*

Acuzat și arestat într'un temeteu al inteligențelor și al inimilor temerare de către hidoșenia comunistă pentru credință, învinuit de clerul oficial de neoprotestantism, Sergiu Grossu a rămas tot timpul lângă Iisus și l-a urmat cu adevărul în faptă. Un testimoniu alcătuiesc toți cei 80 de ani închinați iubirii de Dumnezeu. Pentru asta a scris poezii, a scris cărți, a editat și mai editează încă reviste *(Le Devoir du Souvenir - Datoria amintirii)*, a organizat fundații la Paris *(Le Devoir du Souvenir)*, Chișinău *(Centrul Internațional de Cultură pentru copii și tineret "Sergiu Grossu")* și București *(Centrul de Cultură Creștină "Nicoleta Valeria Grossu")*.

Nu și-a dosit gândul, nu și-a aranjat fapta, ci l-a potrivit pe toate cu sfântul Legământ făcut de Tatăl Ceresc cu oamenii și păzește cu smerenie și azi această conjugare.

Demersul creștin l-a practicat neîntrerupt. Această osteneală, convertită în vocație, constituie și tălcul vieții Dumisale. N'a fost pentru el o deambulație printre parabolele biblice sau o etalare a moralei, apelând la suportul acestora. S'a abandonat, cu toată vivacitatea, muncii duhovnicești în lume, renunțând volunar, la o carieră de universitar (a refuzat colaborarea cu regimul anticristic), de scriitor propriu-zis (deși a scris și poezie, și drame, și publicistică) și de savant (nu și-a scris o teză ca să-și ia un titlu pentru sine) conștientizând că răspândirea ***cuvântului*** și a ***învățăturii*** Mântuitorului e superioară altor munci umane. Niciodată adunat devălmășiei unei vieți atee, a stăruit și în a arăta cu degetul nerușinarea strâmbătăților și a neluarii în seamă a Legii de către *omul nou* din lumea cea de jale de după cortina de fier. A simțit-o, clipă de clipă, alături pe acea ființă aleasă, care a fost soția sa, jumătatea care i-a întregit și i-a echilibrat existența.

Cu destulă limpezime, liniște și căldură trudește și azi la Cuvânt: la cel hieratic, la cel poetic și la cel omenesc, purificat în Duh și Adevăr. Cei 80 de ani ai săi și-au trăit efectiv vocabula biblică, lumina lăuntrică și au fost în putere să obiectiveze clarul gândurilor, curățenia simțirilor și lacrima durerilor acestui Român creștin din Basarabia care este Sergiu Grossu.

Fericirea și bucuria cu care îl învestește practica creștină îi prilejuiesc gânduri pe măsură. "Sfințenia prin urmare nu reprezintă o freantă intangibilă. Nu face parte din categoria himerelor, a iluziilor. Nu este imposibilă omului conștient de menirea sa și de necesitatea, de obligația îndumnezeirii sale, în baza justificării *"căci Eu sunt sfânt"*.(...)

În concluzie, sfințenia este posibilă, devine un conținut real al naturii umane, dacă omul renăscut la o viață nouă, prin lucrarea Duhului Sfânt, se face cu adevărat părtaș *firii dumnezeiești, abandonând stricăciunea care este în lume prin pofte*. Dacă își întărește inima prin voință proprie și har divin, ca să fie *"fără prihană în sfințenie"*.

Moment al bilanțului, această vârstă de patriarh, e o confirmare a unei vieți trăite după scripturi într'un contingent departe de acestea. Nu este aceasta oare expresia sfințeniei?

*Toate versurile din text sunt din poemul oral ***Banul***, Editura Eminescu.

Veronica BÂTCA

Chișinău

Andrei Șerban - izgonit a doua oară

Gabriela BIDU

Regizorul Andrei Șerban se pregătea să se întoarcă în țară, pentru a monta la Piatra Neamț *"Imblânzirea scorpiei"* de Shakespeare și *"Disputa"* de Marivaux.

"După o lungă absență de pe scena teatrală românească, m'am decis că trebue să fac un efort și să revin simbolic pe scena unde mi-am început cariera în tinerețe..." Dar iată că, în ultima clipă, a intervenit *"un puternic șantaj local, dar bine încurajat de Ministerul Culturii și (de) noul director al Teatrelor"*, ceea ce a făcut ca bugetul pentru spectacol să nu fie aprobat, ceea ce cunoscutul regizor numește *"o manipulare de cea mai joasă calitate la cel mai înalt nivel"*.

Andrei Șerban ne-a trimis o scrisoare deschisă, adresată directorului Teatrului din Piatra Neamț, aflat, se pare, și el în vizorul *"marilor schimbări"* pe care partidul de guvernământ le întreprinde în *"tot ce mișcă'n țara asta"*... Redăm mai jos textul scrisorii lui Andrei Șerban către Dan Borcia:

"Draga Dane,

Mesajul tău prin care mă anunți că după un an de tratative, timp în care ai atacat imposibilul de a încerca să mă convingi să vin la Piatra, să montez un spectacol la teatrul unde în tinerețe am debutat ca regizor, acest mesaj șocant și total absurd mă informează că proiectul e anulat. Asta se petrece după ce te-ai străduit luni și luni de zile să atragi sponsori care să susțină un proiect ce avea ca potențial cea mai înaltă calitate artistică de nivel internațional. Mi-a fost greu să mă decid să accept invitația ta. Aveam în această perioadă o colaborare cu Peter Brook pentru un <workshop> la New York și a trebuit să-l refuz ca să vin la Piatra Neamț. De asemenea, Comedia Franceză m'a invitat să montez un al doilea spectacol după triumful cu <Avarul>, a cărui regie am semnat-o anul trecut. Am reușit cu greu să-i convinc să-și schimbe programul repetițiilor pentru a putea să lucrez la Piatra! Iar pe plan personal, a trebuit să sacrific vacanța promisă copiilor mei, pe același motiv. Imi scrii: <Dă-mi voie nu să mă scuz, ci să-ți prezint situația: președintele Consiliului Județean de aici - patronul nostru, dacă vrei - ține morțiș să mă înlăture dela conducerea teatrului, în care el oricum nu a călcat (cel puțin nu de când sunt eu director). Toate astea pe fondul unor -sesizări- din partea a 5-6 delatori din interior. În urma a două reclamații semnate cu mult curaj anonim, mi-au trimis un control financiar, care, însă, nu a găsit nimic și, atunci, ca să nu mai adun încă o bilă albă prin venirea ta, au avut grijă să taie toate fondurile promise inițial pentru proiect, deși eu aveam deja cel puțin 10.000 de dolari din partea unor sponsori serioși. Ba nici chiar festivalul din Mai nu se va mai ține. În cel mai fericit caz, va fi unul național... Greșeala mea capitală e că am îndrăznit să sper, să cred că, într'un județ condus de astfel de oameni, se poate face teatru mare, teatru regizat de Andrei Șerban. Și pentru asta trebue să plătesc acum. E în logica românească a lucrurilor. Singurul lucru pe care îl regret din tot sufletul e faptul că ți-am încurcat programul, că te-am împiedicat să faci lucrurile pe care trebuia să le faci într'o lume normală, pentru niște oameni care știu să aprecieze și să se bucure de ceea ce faci. Te rog să crezi că îmi pare nespus de rău. Nici prin cap nu mi-ar fi trecut că finanțatorii teatrului vor refuza să contribuie la ameliorarea imaginii județului prin prezența ta aici (sigur, aducând cu scuze seceta financiară, buget de austeritate, handicapați etc.)! Mai cu seamă că, numai cu 2 săptămâni în urmă, consilierii județeni se arătaseră entuziasmați să sprijine spectacolul pe care urma să-l faci aici. Cam asta e situația!

Sper să NE ierți că te-am făcut și pe tine să speri că poți reveni, după atâția ani, pe scena tinereții noastre. Cât despre mine, încerc să rezist în continuare, nu de dragul unui scaun, care, oricum, îmi aduce mult ponoase, ci de dragul acelor actori din trupă (marea majoritate) care speră că vor putea să facă în continuare aici un teatru viu, un teatru din zilele noastre și nu un teatru leșinat care se face pe majoritatea celorlalte scene românești. Chiar și în varianta, foarte probabilă, că în curând nu voi mai fi directorul TT, aș dori ca prietenia reînnodată în primăvara și vara anului trecut (când ai realizat minunatul <workshop> cu actorii noștri) să nu fie știrbită și oricând vei veni în țară, singur sau cu cei doi copii ai tăi pe care i-am îndrăgit foarte mult, să ne putem vedea, distra, colabora - chiar dacă nu ca manager, măcar ca prieten>.

Răspunsul tău da, din păcate, apă la moara vechii mele convingeri, după ce am plecat dela Teatrul Național: e imposibil să ai încredere în experiența românească. E absurd ca, de fiecare dată când am revenit <acasă>, a trebuit să plec cu aceleași întrebări fără răspuns: De ce valoarea nu poate fi acceptată ori încurajată în România? De ce se fac șicane celor care încearcă să susțină calitatea? De ce lipsa de calitate nu supără pe nimeni, de ce există acest consens al tăcerii apropo de lucrurile grave care amenință cultura? De ce această însingurare penibilă a fiecăruia, de ce la oamenii de artă și în special de teatru, unde e cel mai important, nu mai există un simț al comunității? Fiecare se gândește la interesele lui și, când se întâmplă ceva neplăcut, se astupă urechile. Important e să supraviețuiesc, după mine potopul. Nimănuia nu-i pasă de nimeni și cu această tristă, măruntă, lașă, mizeră și egoistă realitate de zi cu zi,

Continuare în pag. 15

UN ISTORIC ROMÂN ANCORAT ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

- XIV -

Prof. Univ. Dr. Nicolae CIACHIR

Datorită apropierii frontului de hotarele țării noastre, România cu știrea mareșalului, tatonează terenul la Ankara, Cairo, Berna, Madrid, Lisabona și Stockholm, pentru ieșirea din război. Pamfil Șeicaru, mare ziarist și analist subtil al evenimentelor, făcea următoarea remarcă: Rușii, popor de câmpie, au teamă de munți în general și de Carpați în mod special, mai ales că ofensiva lor se reazimă pe tancuri. Un armistițiu cu România, însemna înlăturarea Carpaților, putând intra imediat în pusta Ungariei, spre Budapesta și Viena. O rezistență îndelungată a Armatei române pe aliniamentul Dorna-Întorsătura Buzăului, ar fi întârziat planurile Rușilor și ar fi complicat lucrurile: noi arme puse la punct de către Germani, încercări de înțelegere între Occidentali și Reich, etc. De aceea inițiativa lui Stalin de-a negocia un armistițiu direct cu mareșalul Antonescu, era dictată de o lucidă analiză a situației militare. Toate aceste lucruri le-a discutat Antonescu la Olănești, pe data de 7 August 1944 cu Pamfil Șeicaru.

Mareșalul era conștient că Rușii, iscălind armistițiul, nu-și vor respecta obligațiile (unde într'o zonă a țării nici un militar sovietic să nu pătrundă și nici propagandă să nu se facă, în genul celor obținute inițial de către mareșalul Pétain în Franța). De aceea trebue să apară imediat două publicații săptămânale în străinătate, una în franceză, iar cealaltă în engleză, spre a denunța toate încălcările.

A încetat din viață, la Paris, Luni 23 Aprilie, la vârsta de 87 de ani, Monseniorul George Surdu, rectorul misiunii române greco-catolice din capitala Franței.

Dumnezeu să-l odihnească.

Vom reveni cu detalii în numărul următor

Andrei Șerban - izgonit a doua oară

Urmare din pag. 14

hrana culturii nu poate fi decât mediocră. Revenind la explicația pe care mi-o dai, sunt ispitit să suspectez că o formă de cenzură indirectă, de strângere cu ușa, de influență a unei clase extrem de rezistente, călită sub ceaușism, revine la putere chiar și în artă? Văzând cine sunt noii directori din teatre, e bizar cum nimeni nu ridică sprâncenele... E posibil ca noua nomenclatură a artei să pocnească iar din bici, ca în cel mai autentic stil folcloric, de Anul Nou al unui trist trecut? Sper să fie doar o glumă. Oricum, după ce am ezitat un an ca să decid să vin, acum va curge apa generos prin Cheile Bicazului și ale Niagarei.

Între timp, îmi voi vedea de drumul meu acolo unde sunt primit cu brațele deschise. Și dacă cumva vei ajunge la Paris în următoarele luni, nu ezita să vii la Comedia Franceză, unde, bucuros, în numele prieteniei pe care ți-o port, te voi invita la repetiții. Nu-ți pierde speranța.

Cu drag, Andrei"

Gabriela BIDU

Datorită solicita lui Șeicaru să plece imediat în Spania (a și plecat la 10 August), căci se știa că atâta vreme cât va trăi Franco, el nu va relua relațiile diplomatice cu Rusia Sovietică (**Nicolae Ciachir**, *Istoria politică a Europei dela Napoleon la Stalin*, București, 1997, p.311). Din păcate, Pamfil Șeicaru va ajunge la Madrid de-abia la 15 Februarie 1945, căci atât Mihai Antonescu, cât și Niculescu-Buzești, au sabotat acțiunea, informând pe Nemți că pleacă la Lisabona să iscălească armistițiul.

Revenind, la data de 2 Aprilie 1944, Molotov organizează la Moscova, o conferință de presă, în care anunță că Armata Roșie, urmărind dușmanul a trecut și Prutul, dar nu dorește să dobândească părți din teritoriul României (Molotov considera că Basarabia, Bucovina de Nord și zona Herța, sunt teritorii sovietice), nici să schimbe orânduirea socială existentă. Aceasta era tactica, dar odată intrați într'o țară, urmau celelalte etape, în care Kremlinul era expert. La 31 Mai 1944, un grup de 17 ofițeri superiori români, prizonieri în URSS, au lansat din 5 avioane manifeste aruncate asupra județului Ismail, câteva căzând și în comuna mea natală. Aceștia erau: colonelul Mihail Maltopol, locotenent-colonel Nicolae Cambrea, locotenent-colonel Iacob Teclu, locotenent-colonel Dan (primii patru ajunși foarte repede generali) și majorii: Dinescu, Badea Marin, C. Smirnov, I. Petriciu, J. Borșan, D. Pădeanu, I. Buzoianu, Genoveanu, Herescu, Pantazi, Haupt, D. Prepeliceanu și intendentul Ionescu. În manifestul lansat, cereau Armatei Române să întoarcă armele, terminându-se cu fraza:"*Terminați singuri războiul*". Când lui Antonescu i s'a dat un astfel de manifest a consemnat: "*Ticăloșii. Urmăriți-i*". (Cabinetul Militar. Biroul 2).

Din ordinul mareșalului, din a doua jumătate a lunii Martie 1944, începe evacuarea instituțiilor din Basarabia și Bucovina de Nord. Autoritățile ecleziastice, de învățământ, civile și militare, sunt dispersate în părțile vestice ale țării, în Transilvania, Oltenia și Banat, continuându-și activitatea aproape normal. Ion Antonescu se preocupa personal de întreaga activitate, toți primindu-și lefurile și muncind cotidian. Autoritățile au fost urmate de zeci de mii de basarabeni și bucovineni, care preferau să se desrădăcineze, decât să mai suporte un nou regim stalinist. Sate și localități întregi au rămas mai ales fără intelectuali. Exodul nu era numai al Românilor, ci al multora din etniile ce populau cele două provincii. Arhivele se păstrează, putându-se urmări și acest aspect și mai ales miile de cereri de neromâni care își schimbă numele, pe de o parte spre a nu fi vânați prea ușor de organele Securității sovietice (NKVD), iar pe de altă parte, devin conștient cetățeni loiali ai României.

Fruntașul țărănist Ion Hudiță, în memoriile sale, îl atacă în mai multe rânduri pe Antonescu, că a dat un asemenea ordin dement, să fie evacuate instituțiile și funcționarii din cele două provincii. El spune că oamenii au fost dezrădăcinați, au fost înghesuiți în locuințe necorespunzătaore, duc o viață de mizerie etc. Ca participant direct la aceste evenimente, găsesc ordinul lui Antonescu benefic, deoarece zeci de mii de oameni, au putut să ia ceva din cele agonisite și nu să plece cu un geamantan, ca în Iunie 1940. La sate primarul, notarul, șeful de post și preotul, erau obligați să rămână pe loc și acest lucru era controlat aproape zilnic. Familia mea a decis să ne evacuăm lucrurile în comuna Valea Cânepei din județul Brăila, de unde era sergentul major de jandarmi Bibicu. Acesta a scris acasă și ne-au închiriat o jumătate de casă (două încăperi mari și o tindă). Pe data de 29 Martie 1944, am încărcat 4 căruțe cu bagaje și împreună, adică eu și mama am plecat spre destinație. Dintre cei 4 căruțași, pe care i-am plătit, s'a oferit să vină și un fost primar țărănist, Gagev, care îi salvase viața lui Mihail Ghelmegeanu, care fusese deputat țărănist la Ismail, și pe care adversarii voiau să-l lichideze. Gagev purta în permanență cartea de vizită a lui Ghelmegeanu, cu specificarea ministru de Interne și povestea cum cu un revolver care nu avea gloanțe, a pus pe fugă doi zdrahoni de lipoveni în portul Ismail.

Am ajuns cu căruțele aproape de Reni pe șoseaua principală, spre Galați și Brăila, dar am fost deviați spre Nord cu circa 80 de kilometri; era interdicție pentru căruțe, prioritate având armata română și germană. Pe 30 Martie, înainte de-a trece Prutul pe la Oancea, am făcut o haltă. Era o zi minunat de frumoasă, cu un soare strălucitor, ieșise iarba, erau ghiocei și am mâncat pe iarbă, pe săturate caș, cumpărat dela niște ciobani. Cum am trecut Prutul, timpul a început să se strice, a început o ploaie cu vijelie, care a trecut pe zăpadă. Am dormit, adică am înnoptat la un gospodar, iar dimineața zăpada era aproape de un metru. S'au blocat mașinile, tancurile, tunurile. În comuna Măstăcani județul Covurlui, am stat două zile, iar gazda avea o fată de vârsta mea, elevă la liceu și ne-am despărțit oftând amândoi. Pe data de 4 Aprilie 1944, am ajuns cu cele patru căruțe la destinație, adică în comuna Valea Cânepei, localitate așezată pe șoseaua Brăila-Călărași, la circa 20 kilometri la Sud de Brăila. Prin Brăila am trecut prin fața vestitului liceu "*Nicolae Bălcescu*", unde peste puțin timp am devenit elevul acestui liceu. Ulterior am fost președinte de bacalureat de mai multe ori la acel liceu și am făcut inspecții de gradul întâi. La solicitarea directorului liceului, Stratan, după 1990 mi-am lansat două cărți ale mele și am constatat cu surprindere, emoție și chiar plăcere, că sunt trecut pe o placă de marmoră, din holul liceului, alături de o serie de personalități care au fost elevi ai acestui liceu.

După ce căruțașii noștri s'au odihnit două zile, având mai mult grijă de caii lor decât de dânșii, au plecat spre casă. Am rămas cu mama în comună și ne continuam viața cotidiană, având pe lângă jumătatea de casă închiriată pe un an, două bucătării, un cuptor pentru copt pâine, curte mare și grădină. Iar tata, în caz că trebuia să se evacueze din cauza frontului, urma să funcționeze ca preot, în comuna Valea Cânepei, alături de cei doi preoți, Cernea și Urse. Tata a venit în August 1944 și a funcționat câtva timp la Valea Cânepei, înțelegându-se perfect cu cei doi preoți de aici. L-au respectat și stimat, tata fiind mai bătrân decât ei, avea 54 de ani și era Econom Stavrofor.

Între Valea Cânepei și comuna natală Vaisal, erau circa 140 de kilometri, legate între ele prin o șosea principală pietruită și asfaltată pe mari porțiuni, pe care nu bănuiam atunci că o voi parcurge de zeci de ori. Acest drum a fost parcurs de mine cu mașinile unităților slovace, care staționau la noi în țară în această zonă. Dar sunt nevoit să dau o serie de explicații, pe care nici specialiștii nu le cunosc. Germania nazistă a favorizat două națiuni slave, pe Slovaci și Croați, care s'au simțit persecutați, mai bine zis marginalizați în cadrul Cehoslovaciei și Iugoslaviei, între cele două războaie mondiale. La 15 Martie 1939, Cehoslovacia este lichidată ca stat, inclusă în cel de-al Treilea Reich, în aceeași zi trupele germane mărșăluind prin Praga în prezența lui Hitler. În acest context, un grup de naționaliști slovaci, în frunte cu prelatul Josef Tiso, având binecuvântarea lui Hitler, proclamă la 14 Martie 1939, statul slovac independent. (**Acad. Miloș Gosiorovsky**, *Dejini Slovensko*, Bratislava, 1978, p.746). În Slovacia se menține administrație proprie și armată națională, iar cu ajutorul trupelor germane, sunt aruncate peste granița trupele hortyste care, profitând de conjunctura dispariției statului cehoslovac, doreau să ocupe Slovacia, pe care o stăpâniseră în perioada dualismului (1867-1918).

La 21 Iulie 1939, intră în vigoare noua constituție slovacă, țara având suprafața de 38.004 kilometri pătrați și 2.655.053 de locuitori (**Nicolae Ciachir**, *Istoria Slavilor*, București, 1998, p.441). Reichul era facttotum în Slovacia, prin teritoriul acesteia se apropia de Polonia - viitoarea țintă -, ca și de petrolul românesc. Slovacia miza pe prietenia lui Hitler pentru a contracara politica agresivă a Ungariei și în același timp diplomația slovacă încerca o recunoaștere internațională. Cei trei vecini o recunosc primii (Germania, Ungaria, Polonia), Slovacia fiind recunoscută în total de 21 de state (Arh. MAE a României, fond Slovacia, vol. XI (România, telegr. către MAE din 21 Septembrie 1939). O serie de materiale de arhivă inedite, aflate la Ministerul de Externe, atestă aceste eforturi ale diplomației slovace, ca și întărirea relațiilor cu România, pentru contracararea Ungurilor. La 15 Iulie 1939, Grigore Gafencu, Ministrul de Externe, anunță recunoașterea statului slovac, la 4 Septembrie, Ivan Milecz, ministrul plenipotențiar al Slovaciei își prezintă scrisorile de acreditare, iar omologul său român, Hiot, la Bratislava, la 21 Septembrie 1939. Uniunea Sovietică, de asemenea, recunoaște noul stat, închein d cu acesta un acord cultural și îl acreditează la Bratislava, pe diplomatul versat, Pușchin. În Slovacia era un regim totalitar cu nuanțe fasciste, unde Cehii, Evreii și Țiganii erau scoși în afara legii.

La 24 Iunie 1941, primele unități slovace motorizate trec pe teritoriul polonez și se alătură Armatei Germane, comandată de generalul von Stülpnagel. Peste 60.000 de militari slovaci vor lupta împotriva URSS-ului, deci alături și de România, în Ucraina, pe Don, în Cuban, în zona Mării de Azov, având pierderi grele, numărul lor scăzând la circa 10.000 în vara anului 1942. La 30 Octombrie, la Nord de Melitopol, în Ucraina, trec la Sovietici 2.750 de ostași slovaci și 50 de gradați. Comandamentul german nu mai are încredere în ei, sunt strict supravegheați, iar la 21 Aprilie 1944, sunt retrase pentru refacere resturile celor două divizii (Dz. P-9 și Dz. P-11), în Sudul Basarabiei pe ruta localităților regele Carol II-Vaisal-Bolgrad-Reni-Galați-Brăila-Valea Cânepei-Viziru, plus în județele Covurlui și Brăila. În curtea închiriată de noi la Valea Cânepei mai era o casă, unde au fost cazați doi ofițeri slovaci și ordonanțele lor. Eu, care vorbeam curent rusa, bulgara și ucraineana, mă înțelegeam bine cu ei, iar peste două săptămâni mă descurcam și în slovacă, devenind indispensabil.

În curte la mine, cele două ordonanțe, după ce făceau cizmele celor doi locotenenți și le serveau afară micul dejun, se echipau, își puneau capela pe cap, luau poziția de drepți și începeau să raporteze: "*Pan porucik glasim... Ia sam putak... = domnule locotenet raportez... sunt ordonanța..*" și salutau ca fasciștii italieni, spunând: "*Na straz =de strajă*" . Partea oficială se termina și fiecare își căuta de treabă până a doua zi. În jur de 9 venea șoferul colonelului, era sergent, îl chema Kuțko și lucrase la circul din Bratislava. îl lua pe colonel și pe mine și plecam spre Sud pe șosea, deci direcția Călărași, circa 12 kilometri, unde primea instrucțiuni dela comandant (atuncea era un general, apoi apăruse după câteva săptămâni un colonel, care avea sediul în orășelul Viziru. La întoarcere, ne opream la Golășei, Valea Cânepei, Osmanu și luam legătura cu șefii de post, primarii și notarii respectivi, unde eu eram translatorul. La două zile plecam cu Kuțko la Brăila, unde vindeam diferite lucruri și cumpăram șampanie și alte delicatesuri, dela magazinul Iuliu Meinl. La 2-3 zile, mașini de-ale lor duceau alimente și în Sudul Basarabiei, trecând prin comuna mea natală, unde tatăl meu funcționase ca preot. Kuțko a vândut la câțiva șefi de post pistoale, iar mie mi-a făcut cadou un pistol, micuț, frumos, Bereta. La Brăila, Slovacii aveau un consulat, iar pe Dunăre, soseau dela Bratislava, alimente și în special butoiașe cu un rom foarte bun. Pot să afirm cu certitudine, că Slovacii mâncau mai bine decât ostașii Reichului, care fuseseră cantonați în partea nordică a comunei Valea Cânepei și tânjeau după rom ul slovac.

Va urma

UN LUPTĂTOR PENTRU IDEALUL NAŢIONAL-DR. ION RAŢIU

——Prof. Doru MUNTEANU——

În 15 Octombrie 1848, în Someş-sat sunt spânzuraţi doi tribuni, Simonis şi Beternei, printr'un spectacol de incalificabilă barbarie, spânzuraţi, fără nici o judecată, pentru faptul că nu aprobau alipirea Ardealului de Ungaria. Condamnarea o hotărîse baronul Kemeny, socotit un Robespierre al revoluţiei maghiare şi a cărui intoleranţă şi cruzime erau aproape sadice în această făptură.

După această ispravă, baronul îşi îndreptă oastea spre Ocolişul-Mare unde îşi găseşte dezastrul, în urma unei strategii neîntâlnite şi neaşteptate până atunci. Înaintând pentru cucerirea unei poziţii importante, pe Valea Hurtucate, oastea baronului e surprinsă de un potop de apă şi bolovani care se rostogoleau ca dintr'un vulcan în erupţie. Ce se întâmplase? Toate izvoarele fuseseră împinse în nişte gropi enorme, săpate noaptea pe neobservate, iar câteva stânci de calcar au fost transformate în bolovani de cele mai diferite forme şi greutăţi. Ideea unei astfel de atac aparţinea unui teolog de 20 de ani, care-şi făcea apariţia ca tribun, specialist în războiul de gherilă. Studentul era Ioan Raţiu, dela care a plecat dezastrul oştirii baronului Kemeny.

Pe când organiza catastrofala ripostă, studentul îşi aduse aminte că 135 de nobili întruniţi în 19 Iulie 1711, în Turda, luaseră următoarea hotărîre: *"Fiecare gospodar şi văduvă din oraş e îndatorat a alunga în termen de 8 zile din casele şi pământurile sale pe toţi Valahii, iar dacă nu voiesc să plece, să fie scoşi cu pârcălabul oraşului. Dacă se va afla vreun cetăţean sau văduvă care nu va împlini porunca, vor fi pedepsiţi fără amânare până la 12 florini"*. Această hotărîre s'a înscris cu oroare în sufletul copilăriei lui Raţiu, deşi descindea din oameni liberi înnobilaţi de două ori şi ultima dată chiar de către principele ardelean Mihai Acafi.

Studentul se dovedi inventiv şi norocos şi în alte bătălii, de astă dată comandate de Avram Iancu. În timpul revoluţiei dela 1848 spre Munţii Apuseni erau îndreptate trei armate din cele mai înzestrate şi numeroase ca să nimicească chiar inima revoluţiei şi pe comandantul cel mai popular şi viteaz, pe Avram Iancu. Teologul îşi pune din nou imaginaţia la contribuţie şi joacă soldaţilor secui o farsă celebră, organizând câteva grupuri de şoc. Ostaşii care vorbeau maghiara sunt instruiţi să simuleze că sunt morţi şi răniţi când apar primele plutoane ca să-i ridice, pentru a învia instantaneu punând mâna pe arme şi dând impresia prin strigăte şi ordine, că în spatele lor se găsesc camuflaţi mii de oameni. Tactica aceasta adăugată la vitejia soldaţilor lui Iancu a dat rezultate atât de bune, că cea mai numeroasă armată de Secui a fugit în panică până la Zlatna, părăsind tot centrul Munţilor Apuseni.

În 1850 Raţiu renunţă la preoţie şi se face avocat. Descoperise că temperamentul său nu se potriveşte cu duhovnicia, cu toată stăruinţa părinţilor cărora a trebuit să le cedeze când s'a înscris la teologie din supunere şi devotament familiar. Şi, după patru ani de drept, vine la Academia săsească din Sibiu să-şi ia *"cenzura"*, diploma de avocat. În mijlocul intelectualilor români de aici, Raţiu face o impresie excelentă şi se arată ca figura cea mai remarcabilă din generaţia sa. Bătrânii, obosiţi şi uzaţi de crâncena încăierare revoluţionară, îşi pun în el speranţele viitorului, iar Mitropolitul ortodox Şaguna vede în acest tânăr greco-catolic cea mai sigură garanţie pentru continuarea luptei naţionale şi politice. La 20 de ani, maturitatea intelectuală îi depăşeşte cu mult vârsta, iar preocupările manifestate sunt deosebite. Tânărul făcea o bună impresie în primul rând prin înfăţişarea sa fizică. Capul de centurion roman, cu trăsături fine, dar viguroase, ascundea o energie interiorizată, care din când în când era schiţată de degetele subţiri în permanentă mişcare. Ochii pătrunzători, cu sclipiri de violenţă, destăinuiau inteligenţa şi pasiunea. Caracter aproape dur, nu cunoştea formule de târguială şi subtilităţi stilistice în exprimarea adevărurilor şi susţinerea convingerilor. Orator dotat cu simţul proporţiilor avea o frază ciopli'tă armo. ios, iar

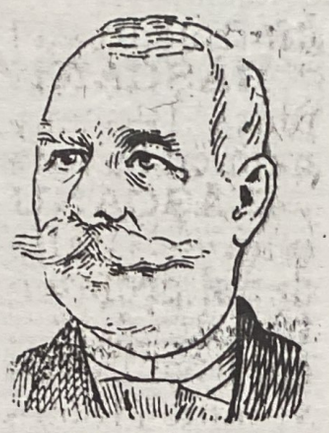

fondul ideilor căpătau o claritate desăvârşită şi o expunere impetuoasă. Nu era câtuşi de puţin greu să descoperi în el facultăţi de conducător şi resurse de creaţii pozitive.

La 32 de ani pledează pentru crearea imediată a unei instituţii de cultură, care să promoveze literatura şi ştiinţa. Pentru prima oară, îi expune ideea lui Şaguna căruia îi destăinuie şi titlul *"Asociaţia pentru literatura şi cultura poporului român"* (Astra), iar Mitropolitul îşi însuşeşte proiectul fără nici o modificare. După opinia lui Raţiu, dintr'un asemenea for trebuiau să facă parte toate elementele reprezentative dela oraşe şi sate, cu o conducere democratică şi acest for să însemne o cucerire spirituală a revoluţiei, ce fusese oprită, dar nu înfrântă. Dar, pentru a lua fiinţă, era nevoie de o petiţie şi de aprobarea stăpânirii. Petiţia a întocmit-o chiar Raţiu, e semnată de Şaguna, şi tânărul avocat adună alte 176 de semnături, dela Blaj, a Mitropolitului Şuluţiu, iar din celelalte centre româneşti, e girată de alte sute de semnături.

Şi datorită stăruinţii lui Raţiu, prima societate de cultură românească ia fiinţă într'un entuziasm general şi îşi începe activitatea la Sibiu unde funcţionează şi conducerea ei. Avântul este mai mult decât merituos şi dacă n'am aminti decât înfiinţarea şcolii superioare de fete, întreţinerea copiilor săraci la învăţătură şi cărţile de literatură editate - şi bilanţul se arată impresionant de excedentar chiar din primii ani.

Însă Raţiu nu se mulţumeşte numai cu atât, ci dinamismul lui pune în mişcare o altă instituţie pe care o socoteşte de strictă necesitate. Ţăranii aveau nevoie de credite pentru plasarea produselor lor la preţuri mai favorabile, de credite pentru utilajul gospodăresc şi finanţarea cumpărăturilor de pământ. Din aceste necesităţi sesizate şi pledate cu stăruinţă, ia fiinţă Banca *"Albina"*, care după puţin timp păstra în seifurile ei un fond de aproape 20 milioane coroane aur, iar după 11 ani, numărul instituţiilor financiare care acopereau nevoile agriculturii şi micilor meseriaşi, se ridicau la zece, în cuprinsul provinciei.

Întorcându-se în oraşul său natal, la Turda, îşi începe profesiunea de avocat, cucerind în scurtă vreme faima unui strălucit pledant. Biroul său e asaltat zilnic de ţărani cu pământurile răpite, sau cu impozite insuportabile. După 1852, metoda dela Mihalţ unde ţăranii au fost izgoniţi de pe pământurile lor, se generalizează şi în judeţul Turda. Sub cele mai inventive pretexte, ţăranii sunt alungaţi de pe pământurile lor de către nobilii care vorbeau cu atâta emfază despre cavalerism şi creştinătate, ba unii dintre iobagi sunt chiar expulzaţi din satele locuite de ei. În toate aceste cazuri, Raţiu este apărătorul lor şi de fiecare dată înfiera cu indignare şi curaj, metodele acestea lipsite de cea mai elementară omenie.

Dar avocatul era şi om politic şi publicist talentat, colaborator la *"Gazeta de Transilvania"*, *"Tribuna"*, *"Foaia poporului"* şi *"Federaţiunea"* şi în calitatea aceasta, abuzurile îşi găseau ecou, cel puţin în presa românească. Fiul lui Kossuth, publicând un articol în care se văicărea că naţionalităţile din Ungaria se dedau la cele mai felurite conjuraţii, Raţiu îi răspunde prompt, cu tăişul pamfletarului talentat că, *"într'adevăr, s'au conjurat 3 milioane de Români, dar nu în cluburi sau adunări publice, ci în casele şi brazda care o răstoarnă plugul, la prăşitul porumbului, la seceriş, la coasă, pe câmp şi în pădure şi pretutindeni unde trăiesc şi au pus jurământ sfânt să-şi apere limba, legea, datinile şi că vor privi ca duşmani de moarte pe toţi care vor îndrăzni să se atingă de aceste comori şi au jurat că vor ţine minte toate fărădelegile tiranilor mici şi mari"*. Să dai un asemenea răspuns în publicistică la jumătatea secolului al XIX-lea, însemna un act de mare curaj şi o ripostă dintre cele mai dure. Însă Raţiu avea o doză de curaj aşa de mare că putea chiar împrumuta şi altora şi după cum ştia din infinitele experienţe istorice că laşitatea tiranilor este în raport cu despotismul pe care-l aplică semenilor.

Nu mult după acest articol, la 20 Aprilie 1861, în adunarea administrativă a judeţului Turda, Raţiu formulează următoarea cerere: *"Naţiunea română să fie recunoscută ca naţiune politică printr'o lege specială, ca naţionalitatea română şi folosirea limbii române să fie de asemenea garantate prin lege, precum să fie anulată şi întreaga legislaţie care lezează interesele româneşti"*. Lupta dela Blaj, iniţiată de Bărnuţiu, continua cu aceeaşi hotărîre şi dârzenie şi Raţiu îi luase locul dascălului de filosofie, folosind dacă nu mijloace identice, în schimb un grai comun dat aspiraţiilor. Întreaga arenă a vieţii publice româneşti era dominată de temperamentul şi graiul lui răspicat, gata să surmonteze orice dificultate. Avocatul dela Turda a creat multe insomnii nobilimii, chiar din primii ani ai tinereţii. Acest teolog care prin vocaţie se transformă în avocat, transpune dela Sibiu la Turda, întreaga activitate politică şi istorică a Românilor din Ardeal.

Din 1862 până în 1865 umează apoi o perioadă de semiconfuzie provocată din lipsa de orizont clar în ce priveşte evoluţia evenimentelor şi adaptarea la această evoluţie. Pentru populaţia românească se punea întrebarea dacă e oportun să participe la lucrările Dietei din Cluj care hotărîse unirea Ardealului cu Ungaria, sau să intre în pasivitate şi să declare însuşi forul legislativ ca nereprezentativ, întrucât din el nu făcea parte tocmai populaţia majoritară. Fireşte, controversele n'au lipsit în jurul participării sau neparticipării, după cum n'au lipsit peripeţii inerente unor discuţii hotărîtoare. Unii pledau pentru continuarea luptei prin Dietă, care de bine de rău, era o tribună dela care se puteau expune aspiraţiile. Alţii, argumentau că participarea însemna implicit recunoaşterea unirii Ardealului şi că însăşi Dieta trebue contestată.

Reconcilierea deci n'a mai fost posibilă, nici în parlament, nici în afară. Mai mult decât atât, chiar în Dietă, Şaguna propune să se ceară împăratului revizuirea legii prin care s'a hotărît unirea. În schimb în activitatea parlamentară Raţiu înregistrează un succes în ce priveşte construirea unei linii ferate care să lege Ungaria cu Ardealul pe traseul cel mai profitabil. Problema prezentată sub formă de proiect, Raţiu susţine că ruta trebue să asigure unitatea economică a teritoriului, dela Viena şi până la Marea Neagră şi fără legarea ei cu Galaţiul, şansele rentabilităţii şi eficienţei economice vor fi mai puţin decât minimale. Spre surprinderea generală, perspectivele înfăţişate de deputatul român sunt convingătoare pentru toate autorităţile competente şi Dieta votează legea cu traseul de astăzi, aşa cum a fost fixat de Raţiu. Efectele economice s'au şi simţit mai târziu chiar pentru populaţia românească, care avea la îndemână aproape toate centrele urbane unde-şi plasau produsele.

În cursul nou al vieţii publice, Raţiu intuieşte, ca şi Bărnuţiu, că politica nu se poate face fără adeziunea masivă şi integrală a ţărănimii şi dacă stăpânirea se arată îngrijorată de ceva e tocmai de această participare. Omul simplu era scos pentru a doua oară din anonimat după revoluţia din 1848 şi el participă activ la viaţa publică, la adunările Astrei, la reuniunile economice, cu drept de decizie şi cu deplina respectare a votului. Primul sondaj al tacticii care trebuia aplicată în viitor a fost făcut în mijlocul satelor şi ţăranii cu simţul lor de orientare ca şi pasările nobile, au răspuns că reprezentanţii poporului român nu pot participa la dezbaterile parlamentului dela Budapesta care înfăţişează atât de ostentativ ideea unităţii decretată de către Dieta din Cluj. După acest sondaj în 7 Martie 1869 este convocată Conferinţă naţională la Miercurea Sibiului, la care participă peste 400 de fruntaşi şi mai cu seamă, foarte mult tineret intelectual.

De astă dată cel mai tranşant este însuşi Raţiu, socotind că participarea românească la viaţa parlamentară este lipsită de orice raţiune şi folos obştesc şi o astfel de participare ar însemna recunoaşterea unirii Ardealului cu Ungaria. Conducătorul dela Turda nu voia să mai greşească a doua oară, confecţionându-şi iluzii. Atrăgând atenţia că nu se poate renunţa la temeiul moral şi juridic de a revendica independenţa naţională pledează cu impetuozitate ideea pasivităţii, citând pe un bărbat de stat maghiar că: *"Ceea ce se dă de bună voie, nu se mai poate cere înapoi; dar ceea ce se ia cu forţa, se poate restitui"*. Pasivitatea, sau mai precis spus, renunţarea la mandatele parlamentare prin neparticiparea la alegeri rămânea cel mai bun mijloc în conjunctura de atunci. Deşi contestarea n'a fost luată în considerare în primii ani de către euforia naţionalistă din capitala Ungariei, totuşi până în cele din urmă şi-a arătat efectele în ordinea statală. Chiar în secolul al XIX-lea se demonstra în mod evident carenţa ordinii de stat prin lipsa de participare sufletească şi pasivitatea populaţiei majoritare. Mai bine decât oricine acest lucru îl ştia Raţiu care era familiarizat cu mecanismul statului şi cu consecinţele politice braţelor încrucişate, manifestate pe un plan de dezinteresare generală.

Argumente serioase invocau şi aderenţii activismului, reprezentat de un om de mare factură intelectuală, prin consilierul Hosu, care într'o filipică, presărată cu câteva ironii, caracteriza pasivitatea cu un vechi proverb ţărănesc: *"Coarne lungi, dar lapte puţin"*. Toate pledoariile pentru continuarea luptei prin mijloace parlamentare şi participarea la alegeri se dovediră zadarnice, neputând modifica cu nimic starea de spirit. Avocatul dela Turda nu era numai o minte ingenioasă, cum s'a dovedit în războiul civil din 1848, dar şi un tactician politic, impunând pasivitatea ca o dogmă aplicabilă imediat. Spera el în eficienţa acestei hotăriri? Nu o socotea nici de cum ca o înţelepciune politică, după nu vedea în ea o idee constructivă. Dar, ca factor de obstrucţie şi contestare morală şi juridică, pasivitatea îşi găsea deplină justificare. Conta pe efecte psihologice sigure, derivând din golurile pe care le lăsa neparticiparea populaţiei majoritare şi pe slăbiciunile celor mai importante resorturi ale vieţii de stat. Şi de astă dată n'a greşit. În 1872 Primul ministru Lanyay Menhert se adresează celor doi mitropoliţi dela Sibiu şi dela Blaj, cerându-le să-i trimită în scris, doleanţele poporului român. Hotărîrea primului ministru se înscrie ca un început de apropiere din partea lumii oficiale şi această orientare se produce chiar sub presiunea unor parlamentari guvernamentali, cunoscători ai realităţilor din Ardeal şi ai vidului ce se schiţa prin absenţa românească.

Odată cu această ofertă, începea un examen greu pentru conducătorii români şi îndeosebi pentru Raţiu. Cum nici o negociere nu era posibilă fără lămurirea poziţiei faţă de unirea Ardealului cu Ungaria, răpunsul trece peste acest punct ciritic şi recunoaşte ca realitate dualismul dintre Austria şi Ungaria. Or, acest dualism nu avea nimic comun cu contestarea unirii şi exprima o alianţă între cele două state sub un singur cap încoronat împotriva căreia nu apăreau argumente istorice şi etnice.

Continuare în numărul viitor

V'AŢI PLĂTIT ABONAMENTUL?

FARA ARMÂNEASCĂ

REFLEXII PE MARGINEA UNUI DISCURS AL PREŞEDINTELUI GRECIEI DESPRE AROMÂNI

Vasile TEGA

Recent, Domnul Costi Stefanopulos, Preşedintele Greciei, a efectuat o vizită în oraşelul aromân Nevesca (Niveasta) din Macedonia, unde - cu ocazia inaugurării unui magazin de artă populară şi a unei biserici - a rostit un important discurs consacrat exclusiv Aromânilor, insistând în mod special asupra aportului decisiv al acestora la construirea Greciei moderne.

Iată câteva pasaje mai semnificative din acest discurs:

"Cine sunt aceia care au construit Grecia modernă?

Cine sunt aceia care au luptat cu sabia, cu puşca şi cu banii care i-au agonisit?

Cine sunt aceia care au reconstruit Grecia contemporană şi au pus bazele acestui stat? Aceştia sunt oamenii voştri. Sunt părinţii voştri, bunicii voştri, aceia care sunt originari din aceste renumite regiuni şi care constituie mândria Greciei. ***Aromânii din Grecia constituie una din bucăţile cele mai preţioase ale trunchiului naţional grec.*** *Ei au făcut prea multe pentru acest loc. Nu numai pentru regiunea voastră, o ştiţi foarte bine, dar chiar şi pentru toată Grecia. Toate monumentele din Atena şi din multe alte oraşe sunt făcute cu banii, cu voinţa, cu inspiraţia şi cucontribuţia străbunilor voştri.*

Am o deosebită stimă şi dragoste pentru ***aceastã bucatã a elenismului,*** *pentru tot ce ne-a oferit şi continuă încă să ne ofere.*

Cine au fost primii burghezi ai Greciei? Mulţi au impresia că Aromânii au fost întotdeauna păstori. Au fost într'adevăr păstori, dar ei sunt aceia care au devenit primii burghezi din Grecia. Ei sunt aceia care, primii au făcut comerţ pe o scară largă şi s'au îmbogăţit, ei au fost primii Europeni printre Greci. Primii care au făcut cunoştinţă cu ţările din Nordul Greciei şi mai ales cu marele imperiu austro-ungar. Primii care au adoptat civilizaţia occidentală şi care, posedând mari averi şi le-au îmbogăţit graţie studiilor, cunoştinţelor şi a onorurilor dobândite în ţările străine unde au trăit, nu le-au păstrat pentru ei înşişi. Aceasta-i marea lor contribuţie: le-au dat toate patriei, au dat totul Greciei iubite, iar astăzi noi ne aplecăm capetele către aceia care atât de multe ne-au oferit şi sămi fie permis să spun că mi închin capul înaintea lor fără nici un fel de intenţie de a vă măguli, să ne deschidem inimile către voi toţi care conservaţi această istorie, care continuaţi această tradiţie..."

Aşadar, ***Graecus dixit!*** De nu va fi fiind şi el Aromân, fiindcă... Grec atât de generos în a spune unele adevăruri, mai rar. Dar nu trebue să uităm că *timeo danaos et dona ferentes* (mă tem de Greci şi când fac daruri).

Acest discurs, un adevărat cântec de sirenă menit a-i câştiga pe Aromâni pentru cauza grecească, reflectă în acelaşi timp poziţia şi politica oficială a statului grec faţă de Aromâni, care - după el - *"Aromânii constituie una din bucăţile cele mai preţioase ale trunchiului naţional grec"*. Prin urmare, noi, Aromânii, nu suntem o etnie, o naţiune aparte, care nu are nimic în comun cu Grecii, ci pur şi simplu suntem ***"Elines vlahofoni"***, adică - Greci vorbitori de limbă română.

Din păcate pentru Domnul Stefanopulos, documentele istorice infirmă teza sa. Aromânii dominau în evul mediu prin numărul lor, aproape întreaga Grecie continentală. Astfel, în secolele XI-XIV şi chiar în secolul al XV-lea Tesalia se chema ***Megali Vlahia*** (Vlahia Mare), Aspropotamul, o parte din Acarnania şi Epirul se chema ***Ano Vlahia*** (Vlahia Superioară), restul Acarnaniei şi Dorida erau numite ***Mikri Vlahia*** (Vlahia Mică).

După cronicarul bizantin Kekavmeno (sec. al XI-lea) aceşti Vlahi s'au răsculat deseori împotriva Imperiului grec bizantin. De altfel, marea lor adversitate contra Grecilor este menţionată de asemenea şi de celebrul ***Rabin Benjamin din Tudela,*** cu ocazia călătoriei sale în Tesalia, pe la 1170. Referindu-se la Aromânii pindeni el spunea:***"Când se simţeau destul de puternici pentru a ataca alte persoane, ei ucideau bucuroşi pe Greci dar nu pe Evrei"***. (Quumaque hos offendunt, eos spoliare sed non occidere quemadmodum occidunt Graecos).

Aceleaşi, sentimente ostile faţă de Greci le constatăm şi la Vlahii din munţii Hemus, care, revoltându-se împotriva Imperiului Bizantin, au format Imperiul Româno-Bulgar, sub conducerea fraţilor Petru şi Asan. Cronicarul bizantin ***Niketa Acominatos*** (sec. al XII-lea), se lamentează când notează: ***"ura nemuritoare a Vlahilor contra Grecilor, din tată în fiu"***. (Athanaton tin pros imas ehthran ipo Vlahon elein dedidagmenoi, kai paidas apo paiden parapein acimniston), izvorîtă din *"veşnica vrăjmăşie a latinismului împotriva elenismului"*, după cum nimerit observă marele istoric francez **A. Ramband.**

În aceeaşi ordine de idei, un ultim exemplu: cunoscutul filoelen **Victor Berard** notează în August 1890, pe când traversa Macedonia, însoţit de cărvănari aromâni, care - în treacăt fie spus -*"vorbeau o greceascâ pe care ar fi invidiat-o chiar numeroşi atenieni, dar să nu-i chemaţi Greci şi evitaţi să* ***discutaţi cu ei despre <marea idee>, ei nu vor să fie Greci, ci Aromâni"***. *"Noi nu avem decât sânge latin, ne spune într'o seară un cafegiu... Noi, în limbajul cafegiului, însemna el şi eu însumi. În şcoala lor nu se învaţă decât turca, româna şi franceza.... Aromân şi Francez doi fraţi din aceeaşi mumă, fii ai anticei Rome!"*

Rezultă din cele de mai sus că Aromânii au avut faţă de Greci cu totul alte sentimente decât acelea pe care li le atribuie Domnul Preşedinte.

Este adevărat că, în epoca modernă, Aromânii au luptat alături de Greci, în timpul dominaţiei otomane, pentru ***gonirea păgânilor,*** dar din acest fapt Domnul Keramopulos încearcă să găsească un argument pentru a dovedi originea elenă a Aromânilor. Dar trebue să se ştie că aceşti Vlahi nu au luptat numai pentru independenţa Greciei, ci de asemenea şi pentru independenţa celorlălte popoare creştine din Balcani.

După profesorul **Dr. D. Popovici** dela Universitatea din Belgrad *"Ei (Aromânii) au dat un important contingent de luptători şi de eroi pentru independenţa poporului sârb. Ţinţarul (Vlahul) Iancu şi Ţinţarul (Vlahul) Marcu s'au remarcat în mod deosebit în timpul revoluţiei din 1804"*. S'ar putea spune acelaşi lucru şi pentru cauza Bulgarilor. În realitate, această ardoare cu care Aromânii au luptat pentru independenţa popoarelor balcanice, era, aşa cum spune **N. Iorga** *"o luptă pentru cruce şi independenţa creştină"*.

În aceeaşi ordine de idei, găsim foarte concludente următoarele constatări ale academicianului **Ion Caragiani,** fost profesor la Universitatea din Iaşi, consemnate de Pericle Papahagi în prefaţa la monumentala operă a academicianului ***"Studii Istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică"***. La Atena, Caragiani a avut prilejul să facă cunoştinţă de aproape a mai tuturor haiducilor, Aromâni, ai anilor 1821, 1824, 1828, care mai supravieţuiau.

Mare parte din aceşti haiduci, cum era firesc, neputând trăi în Turcia, s'au stabilit, împreună cu familiile lor, în Grecia, de preferinţă la Atena. Chiar cei stabiliţi în alte centre ale Greciei, veneau deseori la Atena, unde se întâlneau cu fraţii lor de lupte. Şi toţi, sau aproape toţi, aceşti haiduci erau Aromâni neaoşi. În casele acestora îşi petrecea de cele mai multe ori I. Caragiani orele libere; din gura acestora, sau din a descendenţilor lor auzea el istorisindu-se faptele supraomeneşti, cu adevărat eroice, făcute de haiducii turburători ai Imperiului Otoman şi făuritori ai regatului grecesc, la care ei nici nu se gândiseră vreodată.

Aici auzi el deseori spunându-se, lucru de altfel ştiut şi de acasă, următoarele: ***"Nu pentru ca să facem Elada ne-am luptat noi, nu; ci pentru ca să aducem Rumeicul, acel stat creştinesc visat de toţi nemusulmanii din Peninsula Balcanică, menit să cuprindă sub un singur sceptru pe toţi creştinii, fără deosebire de naţionalitate"***. Şi deseori oftau din adânc aceşti hotăriţi bărbaţi, spunând indignaţi şi în auzul tuturora: *"Nă lom fumelile ş-fara pri guşe"* (Ne-am nenorocit familiile şi neamul).

Acelaşi fenomen se constată şi pe plan filantropic-cultural. Referindu-se la binefăcătorii aromâni, Dl. Stefanopulos spune că *"toate monumentele* (şi instituţiile care adăpostesc aceste monumente, adăugăm noi,) *din Atena şi din multe alte oraşe sunt făcute cu banii Aromânilor"*.

Este evident că în secolul al XIX-lea mulţi Aromâni, care au acumulat averi imense, animaţi de curentul filoelenic care domina în Europa în această epocă, au oferit averile lor pentru emanciparea poporului grec, care traversa o grea perioadă de mizerie materială şi morală. Pentru ca să ne dăm seama cât de viu era în această perioadă filoelenismul în Europa, este destul să ne reamintim de miile de voluntari care s'au dus să-şi verse sângele pentru independenţa Greciei.

Dar generozitatea Aromânilor nu s'a limitat numai la Grecia. Ea a fost tot atât de mare şi faţă de celelalte popoare balcanice şi în special faţă de fraţii noştri din Transilvania. După ***N. Iorga*** *"numeroşi sunt Aromânii care iau parte la lupta iredentistă a fraţilor lor ardeleni"*. El observă că acolo*"conducerea o avură mai ales puternicele suflete, pline de dorinţa şi de mândria rasei lor, pe care le dăduse ramura macedoneană a naţiei: Şaguna, Mocioneştii, Gojdu - acel Gojdu neînduplecat şi plin de frica lui Dumnezeu, larg în darurile din averea sa muncită,vorbind încă dialectul său de acasă"*.

Dacă*"Mocioneştii s'au păstrat Români, cu toate ispitele societăţii în care au trăit, iar Emanuel Gojdu este un ctitor al culturii româneşti din Ungaria"*, Andrei Şaguna, *"mare între cei mari"* , e considerat de Iorga, ca *"singurul om mare, pe care, dela Ion Corvinul şi dela fiul său Matiaş, l-a produs românimea din Ardeal"*.

E şi el *"urmaş de negustori macedoneni, format la şcoala teologică sârbească în Banat şi a avut sprijinul bogatului bancher de origină tot macedoneană Sina, din grupul macedonean, de o aşa de mare valoare pentru neamul românesc din capitala ungurească"* (**N.Iorga,** *Istoria Românilor,* vol. X, p.70).

Să nu se uite faptul că şi celelalte popoare balcanice, precum şi Ungurii, au profitat din plin de pe urma evergheţilor Aromâni. În ce priveşte Sârbii, iată ce ne spune acelaşi **Dr. D. Popovici:** *"Fundamentul culturii noastre moderne, secolul nostru al XVIII-lea, viaţa noastră comercială, sunt toate datorate macedonenilor, ţânţarilor... Cei mai mari filantropi ai poporului nostru în aceste regiuni aparţineau acestei rase, a ţânţarilor. Mi se pare că ar fi dificil de a găsi o instituţie culturală sau umanitară cât de cât importantă, la care aceşti oameni sau urmaşii lor să nu fi contribuit ca fondatori sau mari donatori"*.

Acelaşi lucru se poate spune şi în legătură cu Ungaria. Pentru a vedea rolul jucat, de pildă, de ***familia Sina,*** originară din Moscopole, redăm aprecierile făcute de Enciclopedia Maghiară *Revai* (vol.XVI, p.82) în legătură cu contribuţia ei la înălţarea economică şi spirituală maghiară.*"Ea a contribuit cu dărnicie la înfăptuirea creditului agrar ungar, la întemeierea Societăţii de asigurare maghiară, la promovarea căilor ferate şi a navigaţiei, la canalizarea fluviilor, la ridicarea şi îndreptarea agriculturii, s'a îngrijit de şcoală şi de educaţia poporului, a creat Muzeul Naţional, Spitalul de copii şi alte spitale, grădiniţe de copii, orfelinate, Institutul orbilor, Academia comercială, Teatrul Naţional, Conservatorul, Corpul pompierilor, Casina Naţională, Basilica din cartierul Leopold, Casa artelor frumoase şi mai presus de toate, Palatul Academiei de Ştiinţe Maghiare. Toate acestea* - încheie enciclopedia ungurească- *îi vestesc numele ca al unui întemeietor"*. În faţa acestei măreţe opere, un glumeţ ar putea spune că baronul Sina a întemeiat... cu ajutorul Maghiarilor, statul maghiar însuşi!

Menţionăm cu această ocazie că acelaşi baron Sina este acela care a construit Observatorul astronomic şi Academia de ştiinţe din Atena.

Rezultă din tot ce s'a spus mai sus că şi încercarea de a se face să se creadă că generozitatea binefacătoare a Aromânilor faţă de Grecia ar fi sinonimă cu acceptarea şi recunoaşterea originii lor elene este cu totul lipsită de orice fundament.

Domnul Kanelopulos, calificând pe Aromâni drept *"una din cele mai preţioase bucăţi ale trunchiului naţional grec"* sau, aşa cum i-a calificat în numeroase alte declaraţii anteriore *"drept unici urmaşi puri ai Grecilor"* neagă implicit - ceea ce altfel politica oficială a statului grec- existenţa însăşi a acestei minorităţi naţionale în Grecia.

Oficialii eleni acceptă, mă rog, doar existenţa, în Grecia, a unei minuscule minorităţi religioase, este vorba de Turcii musulmani din Tracia. Atât şi nimic mai mult ! Sutele de mii de Albanezi, Slavo-Macedoneni, Bulgari şi Aromâni au dispărut ca prin farmec, la semnul cine ştie cărui magician dela oracolul din Delfi. Toţi aceştia nu sunt decât Greci vorbitori de albaneză (elines alvanofoni), de slavă (elines slavofoni), de bulgară (elines vulgarofoni) şi, în sfârşit, noi, Aromânii care suntem (eline vlahofoni).

Graţie acestei *"acrobaţii lingvistice"* Grecii neagă existenţa însăşi, a Aromânilor în Grecia şi prin urmare existenta unei serii de acte şi tratate internaţionale care au recunoscut elementului valah din Grecia şi din celelalte state balcanice, calitatea sa etnică distinctă, precum şi dreptul de a avea şcoli şi biserici în limba sa maternă.

Continuare în nr. următor

MARC BOISSOUNNEAULT
BARRISTER AND SOLICITOR

Oferim următoarele servicii cu maximă seriozitate:

IMIGRAŢIE

DIVORŢ • CUSTODIA COPIILOR * ADOPŢII
PROCESE PENALE * TESTAMENTE * MOŞTENIRI
SPONSORIZĂRI * TRADUCERI * LEGALIZĂRI

Pentru informaţii şi consultaţii gratuite, în limba română, sunaţi la Rachel:
TEL: (416) 515 -0463; (416) 515 -1987 E-MAIL: (416) 925 -7930
Adresa: 480 University Ave. Suite 610, Toronto, Ont. M5G 1V2

BASARABIA ROMÂNEASCĂ

BASARABIA
-Reîntoarcerea la o nouă umilinţă naţională ?

——Eugen HOLBAN——

În programul electoral al partidului comunist din R. Moldova era prevăzută introducerea limbii ruse ca a doua limbă de stat. Imediat după câştigarea alegerilor (25 Februarie) şeful comuniştilor V. Voronin a declarat că această problemă nu este prioritară, - urgente fiind problemele economice. Apoi, problema limbii ruse a mai fost reluată de V. Voronin şi alţi comunişti, în diverse declaraţii, sub diferite variante. Poate că nu ne-am fi sesizat, încă, de pericolul punerii în aplicare a acestui plan, într'un viitor nedefinit, dacă nu am fi auzit declaraţiile făcute de preşedintele autoproclamatei republici transnistriene, Igor Smirnov, în 11 Aprilie, la Tiraspol, după întoarcerea sa dela Chişinău, unde dusese tratative cu V. Voronin pentru găsirea unor soluţii legate de relaţiile dintre cele două părţi şi statutul ce-ar urma să fie acordat zonei din stânga Nistrului ce şi-a declarat secesiunea de mai bine de zece ani. El a afirmat că a fost încurajat în găsirea unei înţelegeri cu R. Molodova (desfiinţarea unor posturi vamale, circulaţia mai liberă a cetăţenilor între cele două zone, circulaţia leului moldovenesc în Transnistria etc.) deoarece a luat cunoştinţă de planurile noii puteri dela Chişinău de a declara limba rusă ca a doua limbă de stat şi de aderarea R. Moldova la Uniunea Bielarus-Rusia.

În cele de mai jos, dorim să ne ocupăm de primul din aceste planuri, care prin consecinţele sale, în caz de aplicare, va avea efecte nefaste, sub aspect naţional, privind pe cei apropae 70% Români basarabeni, care locuiesc în dreapta Nistrului.

Primul argument pe care îl aducem rezultă din datele statistice etnografice ale populaţiei R. Moldova, de pe actualul teritoriu. Repartizarea pe etnii este următoarea: Români moldoveni 68,42%, Ucraineni 11,52%, Ruşi 10,94%, Găgăuzi 4,02%, Bulgari 2,06%, Evrei, Ţigani şi alte etnii 3,01%. Se pune o întrebare firească: după ce reguli ale normelor şi practicilor internaţionale, o minoritate de cca. 10% poate impune limba ei, atât majorităţii cât şi celorlalte minorităţi, căci odată statuată existenţa a două limbi de stat, rezultă implicit obligativitatea cunoaşterii amândurora. Dacă întreaga populaţie nu cunoaşte bine amândouă limbile, se poate întâmpla ceea ce s'a petrecut recent în Belgia, unde s'a produs un accident grav de circulaţie feroviară, soldat cu morţi şi răniţi, deoarece cei doi conducători de tren, ce veneau din sensuri opuse, nu s'au înţeles, unul vorbind valona, iar celălalt flamanda. în aceeaşi ordine de idei, această legalizare ar impune ca tinerii români moldoveni, dată fiind extinderea relaţiilor internaţionale şi nevoia însuşirii tehnologiilor de vârf occidentale, să mai înveţe suplimentar 1-2 limbi (engleza, franceza, germana, spaniola etc.) situaţie care nu este chiar aşa de simplă.

Alt argument îl constituie exemplul ţărilor democratice occidentale, unde în ciuda numărului mare de minorităţi şi imigranţi (Statele Unite, Germania, Franţa, Anglia etc.) limba de stat este una singură, iar cetăţenia se acordă numai după ce se face proba cunoaşterii limbii de stat, adică a populaţiei băştinaşe, majoritare. Dar şi în majoritatea ţărilor cunoaşterea limbii de stat, pe lângă o necesitate, constituie un respect faţă de populaţia băştinaşă. Integrarea în mecanismul statului respectiv, o convieţuire paşnică şi colaborare rodnică nu se pot realiza decât dacă cunoşti limba statului gazdă. Este o problemă de bun simţ şi de civilizaţie pe care minoritatea rusă (10,9% din totalul populaţiei) refuză s'o înţeleagă şi s'o aplice.

Argumentul pe care îl aduc unii că amândouă limbile sunt cunoscute de majoritatea populaţiei este nedemonstrat prin date statistice stabilite la data actuală, dat fiind schimbările survenite. De obicei recensămintele (în ce priveşte naţionalitatea recensatului) se fac pe baza declaraţiei acestuia. Ţinând seama de condiţiile în care în perioada 1940/ 1941 şi 1944-1990 a fost impusă limba rusă (când peste 80% din populaţie, în special cea din mediul sătesc nici nu cunoştea limba rusă) argumentul cunoaşterii limbii ruse de întreaga populaţie constituie mai mult o incriminare decât o motivaţie, tocmai fiindcă se cunosc metodele care au fost folosite.

Din punct de vedere al populaţiei majoritare şi a minorităţilor neruse nu se pot trece atât de uşor cu vederea deceniile de impilare a limbii române şi a altor limbi. Fiindcă am ajuns la acest punct, ne vom opri mai mult aici, arătând câteva aspecte care demonstrează cât de înverşunate au fost autorităţile ruseşti (ţariste şi comuniste) în prigonirea limbii române, fără a mai vorbi de umilinţa la care a fost supusă populaţia băştinaşă văzându-şi repudiată limba maternă. Cum pot fi apreciate, în anii primei ocupaţii ruseşti (1812-1918) măsuri ca excluderea limbii române (moldoveneşti) şi introducerea în anul 1833 a limbii ruse în administraţia de stat, a excluderii limbii române din şcoli (1842), a introducerii în cele 775 de biserici a serviciului religios în limba rusă (când cei peste 80% ţărani nu cunoşteau limba rusă) sau a dispoziţiilor date de arhiepiscopul Pavel Lebedev (şeful bisericii din Basarabia) în anul 1871 pe care le comentează indignat scriitorul rus Durnovo, astfel: *"Toate cărţile sfinte dela bisericile moldoveneşti tipărite cu litere cirilice în limba moldovenească au fost depuse la mitropolia din Chişinău, unde arhiepiscopul Pavel, în timp de trei ani le-a ars, încălzind cu ele palatul mitropolitan. Acest act de vandalism grosolan şi fără pereche aparţine azi istoriei".* în aceeaşi notă de dispreţ faţă de limba română s'a exprimat Directorul învăţământului din Basarabia Sâromeatnicov - la un congres al învăţătorilor la 10 Aprilie 1917 (când regimul absolutist ţarist căzuse) congres la care învăţătorii basarabeni ceruseră ca la sate predarea să se facă în limba română. El a declarat: *"Moldovenii sunt un neam prost, ei au în limba lor abia câteva sute de cuvinte, tocmai ca Samoezii, din care pricină nu se pot cultiva în limba lor, ei au nevoie pentru aceasta de limba rusă".* Rezultatul acestei politici antiromâneşti dusă de autorităţile ruseşti a avut drept consecinţă menţinerea populaţiei băştinaşe în beznа inculturii. Dovada o constituie faptul că după unirea Basarabiei cu România în 1918, neştiutorii de carte erau în proporţie de 90% la bărbaţi şi 97% la femei.

Perioada celei de-a doua ocupaţii ruseşti 1940/1941 şi 1944-1990) a avut la bază un adevărat plan de rusificare şi desnaţionalizare. El a fost relativ uşor de aplicat deoarece s'a sprijinit pe teroare, deportări şi mai ales pe pedepsirea cu ani grei de închisoare sau gulag a celor ce afişau cele mai mici manifestări de naţionalism. Limba rusă fiind limba de stat oficială, era evident că cetăţeanul era obligat să o înveţe pentru a-şi putea asigura un minim de existenţă. La oraşe şi sate se înfiinţaseră grădiniţe de copii (părinţii fiind plecaţi să lucreze la colhoz sau alte activităţi), unde copiii de vârstă fragedă învăţau limba rusă. Ca acest învăţământ să fie mai eficace, educatoarele nu cunoşteau decât limba rusă. Astfel nefericiţii copii însuşeau mai bine limba ocupantului decât limba maternă. în cei 46 de ani scurşi (1944-1990) limba rusă căpătase o mare extindere, mai ales la oraşe. Datorită şovinismului rusesc şi antiromânismului propagat în şcoli şi de mass-media, limba română nu mai era vorbită decât în mediul rural, familial sau între prieteni. Celor care se adresau, eventual, în limba română, li se răspunde, prompt, în rusește *"vorbiţi omeneşte".*

Este evident că nu putem decât să constatăm că în Basarabia prigonirea limbii şi rusificarea a avut toate caracteristicile a ceea ce se numeşte un *etnocid*. Din mai multe surse se dă cifra de cca. 130.000 Români moldoveni care şi-au pierdut limba maternă nemai cunoscând decât limba rusă. Alterarea limbii constând din amestecul vocabularului român cu cel rusesc, constituia un alt fenomen lingvistic ce afecta o altă parte a populaţiei. Totusi, majoritatea românească a supravieţuit acţiunilor de rusificare. Aceasta se datoreşte, pe de o parte, elementului ţărănesc (cca.50% din populaţie) unde proporţia românească era covârşitoare şi nici natura muncilor agricole nu era supusă rigorilor lingvistice dela oraş şi pe de altă parte, unei părţi a intelectualităţii care pe diferite căi a ştiut să menţină flacăra românismului.

Acelaşi proces de rusificare s'a aplicat şi minorităţilor din Basarabia. Ucrainenii, Slavi şi ei, înrudiţi cu Ruşii, au fost cel mai uşor rusificaţi. În schimb Găgăuzii, în proporţie de peste 4% (cca.153.000) pot fi daţi ca exemplu al unui etnocid cvasi total. Deşi popor de origine turcă, în numai 46 de ani şi-a pierdut total limba. Personal, am avut în anii interbelici colegi găgăuzi, am avut prieteni la Comrat pe care împreună cu părinţii îi vizitam, cunoscând numeroase familii. Majoritatea lor cunoşteau o limbă de origine turcă, iar limba română o vorbeau curent. Unii intelectuali în vârstă cunoşteau limba rusă, deoarece făcuseră şcoli ruseşti în anii primei ocupaţii ruseşti. Azi, Găgăuzii nu mai cunosc, în marea lor majoritate, decât limba rusa. Găgăuzia, cu un anumit grad de autonomie în cadrul R. Moldova, constituie un *muzeu viu* şi o dovadă îndubitabilă a etnocidului pe care l-au săvârşit ocupanţii ruşi.

Cunoscând metodele barbare (termen folosit şi de Hélène Carrère d'Encausse, academician francez - de origine rusă - în cartea sa *"La Russie inachevée"* atunci când se referă la tot ce au făcut Ruşii comunişti dela Lenin încoace) pe care le-au folosit Ruşii în realizarea planurilor de a rusifica populaţia românească (inclusiv celelalte minorităţi neruse), putem înţelege de ce mişcarea naţională din R. Moldova născută în anii 1988-1989 a luptat cu atâta tenacitate pentru a obţine introducerea alfabetului latin şi declararea limbii române ca limbă de stat, considerându-se deziderate naţionale prioritare. Cronologia evenimentelor demonstrează acest fapt. Astfel, la 31 August 1989 se obţine victoria în problema limbii şi alfabetului şi doar la 27 August 1991 - proclamarea independenţei. Dela 31 August 1989 şi până în prezent, această zi a constituit, an de an, una din cele mai mari sărbători a Românilor moldoveni, însoţite de manifestări adecvate.

Eventuala introducere a limbii ruse ca a doua limbă de stat nu va putea fi considerată decât ca un act de dușmănie față de populația băștinașă majoritară, o umilire și o jignire a Românilor moldoveni.

Preşedintele V. Voronin şi ceilalţi comunişti trebue să ştie că umilinţa basarabenilor are şi ea o limită. Noua umilinţă, care se va adăuga, ar putea să reprezinte picătura care să facă să se reverse paharul umilinţelor, ce s'au tot adunat în decursul deceniilor - cu consecinţe imprevizibile.

Din alt punct de vedere, introducerea limbii ruse ca a doua limbă de stat va reprezenta pentru populaţia băştinaşă (aproape 70% din total) o dovadă a resuscitării şovinismului şi orgoliului naţional rus, care nu va putea duce decât la adâncirea prăpastiei între minoritatea rusă şi populaţia majoritară şi chiar la relaţii antagoniste cu caracter ireversibil.

De asemenea, comuniştii trebue să fie conştienţi de responsabilitatea pe care şi-o asumă în cazul legalizării limbii ruse ca a doua limbă de stat. Dacă ei mizează pe revenirea unui imperialism rusesc - se vor înşela - căci cursul istoriei nu mai poate fi dat înapoi.

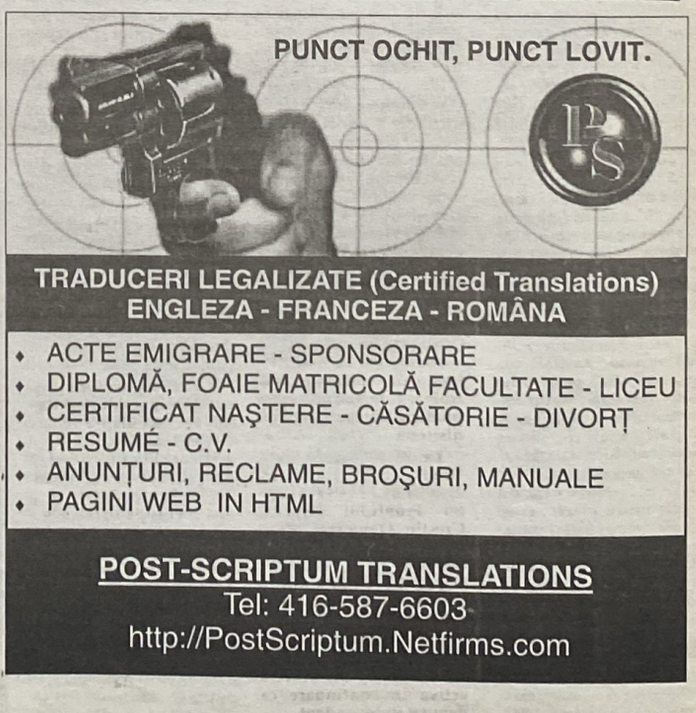

INTERVIU

CU ILIE ILAŞCU DUPĂ ELIBERARE

- Cum apreciaţi că Dumneavoastră, anticomunist convins, aţi fost eliberat datorită demersurilor Preşedintelui comunist Voronin?

- Da, sunt anticomunist şi în vorbă, dar mai ales în faptă. Sper c'am dovedit-o cu vârf şi îndesat. Numai că preşedintele de-acum, Dl. Voronin, a contribuit şi el la eliberarea mea. Şi eram dator să-i mulţumesc. Să ştiţi, mie mai degrabă îmi plac pisicile care prind şoareci, nu dintr'acelea care se gudură numai pe lângă tine. Dar i-am spus şi lui că sunt anticomunist.

- I-a făcut plăcere?

- Nu ştiu câtă plăcere i-o fi făcut, dar eu ce-am în gură, apăi... Da' să nu luaţi în serios că Dl. Voronin ar fi principalul meu eliberator. Vreţi să ştiţi cine m'a eliberat? Rusia! Vorba lui Anatol Plugaru (n.n. - Ministru al Securităţii Naţionale la Chişinău în 1992), astăzi, la o emisiune televizată: *"Ruşii l-au încarcerat, Ruşii l-au eliberat"*. Şi din discuţia cu Dl. Voronin, dar şi cu alte persoane... abilitate, am aflat că s'a făcut o înţelegere în trei, Bucureşti-Moscova-Chişinău, ca să se impună Tiraspolului eliberarea mea. Dar atât eu, cât şi familia mea să nu mai rămânem în Republica Moldova. Vă închipuiţi că eu, astăzi (n.n. - Sâmbătă), la ora 3 după-amiază, trebuia să fi ajuns la Bucureşti? Oricum, am aflat abia acum că, de dimineaţă, dela ora 7, de când m'au scos din celulă, Ministerul de Externe dela Bucureşti a ţinut sub control întreaga situaţie. Revin acum la întrebarea pe care mi-aţi pus-o despre rolul Dlui Voronin. Sigur că şi el a contribuit, dar totul a plecat dela Bucureşti. Nu ştiu cine de-acolo (aşa vine vorba!) a apăsat pe acea clapă care trebuia. Şi-atunci Moscova a impus Tiraspolului: ori, ori!

- Aţi avut o zi foarte plină. Cum s'a desfăşurat ea?

- Dimineaţa, la ora 7, a venit Vadim Sevtov (n.n. - *"ministrul"* Securităţii dela Tiraspol) la mine în celulă. Mi-a spus doar că trebue să fiu scos în afara închisorii şi dus la aşa-zisul Preşedinte Smirnov, pentru a mă întâlni cu nişte persoane oficiale de peste hotare. M'a deranjat însă ca Sevtov ăsta a adus cu el şi operatori de televiziune. I-am şi spus că ies din celulă numai dacă renunţă la camerele de luat vederi. Iar el mi-a zis că mă înfăşoară într'o pătură şi tot mă scoate de-acolo. În fine, l-am înţeles, avea omul ordin clar. Ei, şi mi-au pus cătuşele, am fost urcat într'o maşină şi am plecat împreună cu Sevtov. Dar să-mi spună că mă va elibera, nici pomeneală! Tot drumul m'a ameninţat - că adică să nu care cumva să mai dea el cu ochii de mine, că-i vai şi-amar, mi-a zis că eu sunt vinovat că i-am lichidat 16 prieteni de-ai lui. L-am zădărat şi eu, adresându-mă cu *"Domnule"*. Ştiam că nu-i place. După cum nu-i place să i se spună decât Antiufeev. Dar ce să-i faci, dacă el, sub pseudonimele de Sevtov, sau Alexandrov, sau Kudreavai, a făcut tot felul de blestemăţii şi pe la Riga, şi prin alte părţi. Cu toate ameninţările lui, eu l-am ghicit: îi era frică. I-am şi zis că eu, care am stat 9 ani în celulă, nu mă mai tem de nimic. Cu el stătea treaba mai rău... Făcea ce n'ar fi vrut în ruptul capului. Dar avea ordin de sus.

- Când v'aţi dat seama că nu vă duce la Smirnov?

- Când am văzut că ieşim din Tiraspol pe căi ocolite şi ajungem la Tighina. Dela Tighina am înţeles că sunt dus la Chişinău. Şi-atunci, a încercat să mă mintă Sevtov: *"Da' tu n'ai înţeles drept ce ţi-am spus eu. Eşti dus la Chişinău, fiindcă acolo te vei întâlni cu aceşti..."* Dar nu mi-a spus pe drum că sunt eliberat. Mai mult, mi-a spus că voi fi întors înapoi la închisoare.

- Şi cine v'a luat în primire după eliberare?

- Sevtov m'a lăsat pe o stradelă din Chişinău, undeva, pe lângă Palatul Prezidenţial al Republicii Moldova. M'a luat în primire Dl. Valeriu Pâsat, directorul Serviciului de Informaţii şi Securitate (n.n. - SRI-ul moldovean). Mi s'a citit nu ştiu ce acolo, un ucaz de-al lui Smirnov, unde se spunea că sunt graţiat. Necătându-se la aceea că eu am fost împotriva acestei formulari, dar... A, dar să nu uit, pe drum Sevtov ăsta mi-a spus câteva condiţii, care aş fi fost obligat ca să le îndeplinesc.

- Puteţi să ni le spuneţi?

- Prima: că nu mă voi răzbuna. A doua: că nu voi mai pune mâna pe armă niciodată. A treia: că nu voi da pe nimeni în judecată, nici dela Chişinău, nici dela Tiraspol, nici din Rusia. A patra: că mă voi obliga să-mi retrag dosarul dela Strasbourg, dela Curtea Europeană a Drepturilor Omului. A cincea: să părăsesc Republica Moldova, să trăiesc în România. Cu toată familia. Eu am spus că nu am de gând să îndeplinesc nici o condiţie. Şi dacă situaţia o va cere, le voi călca pe toate 4-5 la un loc. La care Sevtov mi-a replicat: *"Atunci o să stai mult şi bine la puşcărie!"* Se făcuse dimineaţa când am ajuns pe mâna D-lui Pâsat. Mi s'a spus că mă aşteaptă Dl. Preşedinte Voronin. Am stat vreo oră şi ceva cu dumnealui. I-am mulţumit, pentrucă - mă rog - chiar dacă opiniile noastre nu coincid, totuşi omul a făcut ceea ce n'au dorit s'o facă alţii. Nici Snegur, nici Lucinschi. Snegur chiar s'a temut de mine, de m'a lăsat să putrezesc în puşcărie. Îmi şi spunea cineva acum la Chişinău că mai mult ca sigur că acum şi-a şi făcut rost de bilet pentru Toronto! Ce să mai zic... Am vorbit cu foarte multi ziarişti, am avut bucuria să-i mulţumesc, prin telefon, şi D-lui preşedinte Iliescu. Abia pe la prânz am reuşit să-mi văd soţia şi fiicele. Ele auziseră de mine de pe la jurnalişti. Am făcut o baie, m'am odihnit puţin, dar foarte, foarte puţin. Poate acum mai pe seară (era ora 21 aproape), după ce vorbim, să-mi mai trag un pic sufletul. Ceea ce nu prea cred.

- Vă veţi continua cariera politică? Unde? La Bucureşti, la Chişinău?

- Am fost de două ori deputat la Chişinău, pe timpul cât eram în puşcărie. Acum sunt senator la Bucureşti. Eu nu am dorit să-mi retrag cetăţenia Moldovei. Dar am fost nevoit, pentrucă aşa suna legea în România. Şi nu am avut încotro. Am depus cerere la Dl. Lucinschi, care, cu mare bucurie, mi-a retras cetăţenia. Eu şi astăzi mă socot că mă aflu pe teritoriul României Mari. Indiferent că se numeşte - până când? - Republica Moldova. Eu am spus că acesta este un stat temporar şi aşa va şi rămâne: temporar. Până se va reuni. De aceea nu e nevoie să mă retrag din viaţa politică a Chişinăului, chiar dacă voi fi în Parlamentul dela Bucureşti. Bineînţeles că eu sunt om care va respecta legile şi dintr'o parte şi din alta. Vreau să vă mărturisesc că eu niciodată nu am de gând să renunţ la Basarabia. Poate nu o voi mai spune chiar aşa deschis, ca până acum, pentrucă n'o să am aceeaşi posibilitate. Dar asta-i clar, ca lumina zilei: Basarabia este pământ românesc. Şi în vecii-vecilor aşa va rămâne. Chiar dacă astăzi cineva - mă rog - îşi mai mototoleşte pălăria pe la Moscova. Asta nu va da nimica. Cu comuniştii de astăzi, care au venit la putere, se duce la fund, în genere, comunismul. Şi noi trebue să ne bucurăm de acest lucru. Nu să ne plângem că au venit comuniştii. Pentrucă aşa-zişii democraţi, care au fost 10 ani la conducere, numai au stricat tot ce a fost mai bun în oameni.

- Şi la Bucureşti când ajungeţi?

- Peste câteva zile. Aştept să-i văd liberi şi pe băieţii mei (n.n. - e vorba de Alexandru Lesco, Andrei Ivanţoc şi Tudor Petrov-Popa, camarazii de detenţie ai lui Ilie Ilaşcu). Aud c'ar fi asta cam pe 9 Mai. Dar eu ştiu? Până atunci mă duc la mormântul părinţilor mei. C-atunci când s'au sfârsit, eu eram după gratii.

(fragmente dintr'un interviu acordat imediat după eliberare cotidianului "Romania Liberă")

CRONOLOGIA PERIOADEI DE DETENŢIE A LUI ILIE ILAŞCU

Ilie Ilaşcu, născut la 30 Iulie 1952, a fost arestat de autorităţile dela Tiraspol în timpul războiului din Transnistria, pe 2 Iunie 1992, fiind acuzat de crime de război, transmite BASA-press.

La 9 Decembrie 1993, el a fost condamnat la moarte de o instanţă de judecată din republica transnistreană, nerecunoscută de autorităţi, sub acuzaţia de terorism. Ceilalţi patru membri ai grupului său au fost condamnaţi la diferite termene de detenţie. Unul din membrii grupului Ilaşcu, Valeriu Garbuz, a fost eliberat după câteva luni, după ce a *"recunoscut"* că se face vinovat de faptele pentru care a fost incriminat acest grup de către autorităţile transnistrene. La scurt timp după eliberarea sa, Garbuz a declarat că aşa-zisul grup *"Bujorul"*, căruia i s'a imputat comiterea unor acte de terorism în auto-proclamata republică nistreană, nu a existat. El mai spus că a fost maltratat de angajaţii Ministerului Securităţii din Tiraspol, iar Vadim Şevlov, şeful acestui departament, i-a propus să *"vorbească conform scenariului şi atunci va fi eliberat"*, lucru pe care Valeriu Garbuz, singurul dintre acuzaţi care a recunoscut toate învinuirile aduse *"grupului Ilaşcu"*, l-a şi făcut.

Judecătoria Supremă a Republicii Moldova a calificat sentinţa tribunalului dela Tiraspol drept ilegală, însă decizia acesteia nu a putut fi pusă în aplicare, deoarece autorităţile dela Chişinău nu controlează teritoriul auto-proclamatei republici transnistrene.

La 27 Februarie 1994, Ilie Ilaşcu devine parlamentar din partea Alianţei Frontului Popular Creştin Democrat. Pe 6 August 1996, când se afla în continuare în detenţie, Ilaşcu îşi anunţă într'o declaraţie adresată Sfatului FPCD şi publicată în revista *"Săptămâna"*, decizia de a demisiona din rândurile FPCD şi de a activa în continuare ca deputat independent.

În 1998, Ilaşcu este ales deputat pe listele Partidului Forţelor Democratice. La 5 Mai 2000, autorităţile transnistrene îi permit preşedintelui de atunci al Parlamentului, Dumitru Diacov, să-l viziteze pe Ilie Ilaşcu în închisoare. Aceasta a fost prima vizită a unui înalt demnitar de stat dela Chişinău pe care a primit-o Ilie Ilaşcu. În timpul acestei întâlniri, deputatul Ilie Ilaşcu a declarat că se consideră *"deţinut al regimului dela Chişinău şi prizonier de război al Federaţiei Ruse"*.

La 23 August 2000 Ilaşcu a trimis conducerii Partidului România Mare (PRM), la Bucureşti, o scrisoare în care a cerut să devină membru al PRM. Pe 1 Septembrie, el a fost inclus pe listele electorale ale acestei formaţiuni, iar în urma alegerilor din Noembrie 2000 a devenit senator în Parlamentului României. În prezent, Ilie Ilaşcu este cetăţean român, după ce, la sfârşitul anului trecut, a renunţat la cetăţenia Republicii Moldova şi a acceptat să candideze pe listele PRM.

INTERVIU

Mircea Druc, ex-premierul Moldovei:

"România este singura ţară din Europa Centrală care prezintă interes pentru Rusia"

Fostul premier basarabean, Mircea Druc, a acordat, imediat după eliberarea lui Ilie Ilaşcu, un interviu unor ziare şi posturi de radio din Moldova. Reluăm pasajele cele mai sugestive din acest interviu:

Redactor: - Ce rol a jucat preşedintele Moldovei, Vladimir Voronin, în eliberarea lui Ilascu?

Mircea Druc: - Rolul decisiv. Aceasta este victoria lui Vladimir Voronin. Dacă Ruşii nu-l ajutau nici pe Voronin, ce om de legătură mai puteau avea ei în zonă?

Redactor: - Vorbeaţi de presiunile Moscovei în acest caz. Ce rol a avut Rusia în această eliberare aproape neaşteptată?

Mircea Druc: - Rusia are interes să fie prezentă în această zonă şi nu-i trebue un al doilea Lucasenko. Rusia vrea să aibă relaţii normale cu statele din zonă, în special cu România. O bază militară în această zonă nu-i serveşte la nimic. Chiar dacă ar pune tunuri cu ţevile spre Chişinău şi Bucureşti sau ar pune rachete nucleare în Transnistria, acestea nu pot servi vreunei cauze. Uitaţi-vă că ei nu-şi pot rezolva problemele în Groznii, unde au frontieră... Cum credeţi că ar putea rezolva altceva, la peste 1.100 de km, peste Ucraina, într'o zonă instabilă?

Redactor: - Şi care ar fi interesele Moscovei în această zonă?

Mircea Druc: - Rusia are interese foarte mari aici. De fapt, la Moscova erau două scenarii. Primul: să se facă o republică nouă la Tiraspol şi să se abandoneze Republica Moldova, iar a doua variantă ţinea de renunţarea la Tiraspol şi la Chişinău şi de apropierea de România.

Redactor: - Adică Rusia are mai multă nevoie de Bucureşti, decât de Chişinău?

Mircea Druc: - Sigur că da! Rusia are nevoie să producă şi să exporte energie electrică, iar în chestiunea aceasta singura variantă este România, care are reactoare la Cernavoda. Ei nu vor să fie furaţi în Ucraina. Pe de altă parte, petrolul rusesc are nevoie de rafinării, iar acestea nu pot fi nici la Tiraspol şi nici la Chişinău, ci în România.

Redactor: - Ce credeţi că i-a făcut pe Ruşi să-şi reconsidere poziţia faţă de România?

Mircea Druc: - Rusia a înţeles, în cele din urmă, că nu mai poate fi prezentă în Europa cu tancurile, pe la Budapesta, Chişinău sau Bucureşti, ci cucerind anumite poziţe. Printr'un concurs de împrejurări, România este astăzi singura ţară din Europa Centrală care prezintă interes pentru Rusia.

Redactor: - Dar Ruşii au părut mai interesaţi de includerea Republicii Moldova în Uniunea Rusia-Belarus decât de relaţii bune cu Bucureştiul...

Mircea Druc: - Moldova a semnat, în Decembrie 1991, prin Mircea Snegur, intrarea în CSI. Ce să mai semneze acum? Uniunea Rusia-Belarus este o metaforă, o figură de stil. La Chişinău, în campania electorală din Februarie, erau două mari tabere: una a lui Vladimir Voronin, care pleda pentru Uniunea Rusia-Belarus, şi alta ţinea de Mişcarea pentru Republica Moldova-România. Acestea nu-s decât metafore...

Adaptare de
Andrei BĂDIN

V'AŢI PLĂTIT ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC" ?

ŞTIRI, ŞTIRI, ŞTIRI

PREMIERUL ADRIAN NĂSTASE A PREZENTAT CARTEA ALBĂ A PRELUĂRII GUVERNULUI

Adrian Năstase

Premierul Adrian Năstase a prezentat Cartea Albă a preluării guvernării în Decembrie 2000, document care fixează reperele de bază necesare pentru o analiză a momentului economic dela acea dată şi care oferă o radiografie a ceea ce înseamna economia românească la sfârşitul anului trecut.

Prim-ministrul a arătat că prin lansarea lucrării, se intenţionează construirea unei practici prin care să se asigure transparenţa actului de guvernare, precum şi o informare completă şi obiectivă a opiniei publice privind starea economico-socială a României în momentele de schimbare, pe căi democratice, a puterii politice.

Preşedintele Comisiei de Buget-Finanţe din Camera Deputaţilor, Florin Georgescu, coordonatorul lucrării, a arătat că în acest document se prezintă situaţia economico-socială a României în ultimii ani, în special în perioada 1997-2000. După 1989, România a înregistrat un dezechilibru între cererea şi oferta internă, diferenţă acoperită din importuri, din cauza liberalizării accelerate a comerţului exterior şi a competitivităţii relativ scăzute a producţiei interne, a spus Georgescu. Efectele acestui fenomen au fost creşterea inflaţiei, scăderea producţiei naţionale şi a nivelului de trai, accentuarea deficitului balanţei de plăţi şi a balanţei comerciale. Georgescu a precizat că, prin soluţiile adoptate în perioada 1997-2000, şi anume creşterea gradului de fiscalitate, reducerea cheltuielilor bugetare curente - de personal şi materiale - şi a cheltuielilor de capital, din cauza creşterii cheltuielilor cu dobânzile la datoria publică, politica monetară restrictivă şi deprecierea accelerată a cursului de schimb al monedei naţionale, s'a înregistrat o creştere a ratei şomajului, reducerea cu 20,4% a producţiei industriale şi diminuarea cu 13,6% a producţiei agricole.

Alte efecte ale politicii din perioada 1997-2000 au fost reducerea cu 11,2% a produsului intern brut, scăderea contribuţiei industriei, agriculturii şi construcţiilor la formarea PIB, reducerea produsului intern brut pe locuitor exprimat prin paritatea puterii de cumpărare cu 10,5% în perioada 1996-2000, declinul ratei de economisire şi de investiţie, reducerea volumului total al investiţiilor cu 39,9% în aceeaşi perioadă, reducerea profitului brut al BNR dela 82 milioane dolari în 1996 la 54 milioane dolari în anul 2000, în special din cauza acordării de credite băncilor cu probleme de lichiditate (Banca Agricolă) sau băncilor insolvabile (Dacia Felix şi Credit Bank).

Printre efectele pozitive ale politicii din perioada 1997-2000 Florin Georgescu a amintit reducerea deficitului balanţei comerciale, precum şi majorarea rezervei valutare a statului şi a băncilor comerciale.

ATÂT ŢĂRĂNIŞTII CÂT ŞI LIBERALII RESPING ACUZAŢIILE DIN CARTEA ALBĂ A CABINETULUI NĂSTASE

Fostul prim-ministru Victor Ciorbea, a declarat că acest document este pur propagandistic şi demagogic, el conţinând multe cifre distorsionate, scoase din context şi greşit interpretate. Apariţia Cărţii Albe a cabinetului Năstase nu este întâmplătoare, ea are scopul de a acoperi lipsa de eficienţă a echipei PDSR în cele patru luni de guvernare.

Deputatul PNL Eugen Nicolaescu, fost secretar general al Ministerului Finanţelor, a respins acuzaţiile cuprinse în Cartea Albă, menţionând că actuala guvernare va distruge ţara, prin risipirea resurselor în producţia nerentabilă şi prin adoptarea unor măsuri populiste şi neeconomice. Eugen Nicolaescu acuză, de asemenea, partidul de guvernământ de politizarea instituţiilor statului.

CARTELUL ALFA RUPE PROTOCOLUL CU PDSR

Conducerea confederaţiei sindicale *"Cartel ALFA"* a decis să rupă Acordul Social încheiat pe 19 Februarie datorită nerespectării de către guvern a principiilor şi obiectivelor prevăzute în acord. Printre motivele de nemulţumire ale sindicatelor figurează *"Legea pensiilor"* şi *"blocarea aplicării Legii tichetelor de masă în sectorul bugetar şi în societăţile comerciale şi regii autonome"*.

COMISIA EUROPEANĂ CERE LĂMURIRI ÎN PRIVINŢA JUSTIŢIEI

Comisia Europeană doreşte *"lămuriri"* în legătură cu unele modificări radicale produse după alegerile din România în ceea ce priveşte personalul şi actul administrativ în justiţie. Independenţa actului de Justiţie este foarte importantă, întrucât reprezintă un element esenţial oricărei democraţii. Autorităţile dela Bruxelles nu doresc să se amestece în treburile interne ale României, însă au precizat că Uniunea Europeană va urmări evoluţia situaţiei, căci reprezintă un motiv de îngrijorare.

PDSR ŞI PSDR VOR FUZIONA

Cele două partide au stabilit ca fuziunea lor să aibă loc până la jumătatea lunii Iunie, când se va desfăşura Congresul de constituire a Partidului Social Democrat (PSD). Cei doi preşedinţi, Adrian Năstase (PDSR) şi Alexandru Athanasiu (PSDR), au declarat că cele două formaţiuni politice îşi vor conjuga eforturile internaţionale pentru ca viitorul PSD să fie primit în Internaţionala Socialistă.

NOI PREŢURI LA ENERGIA ELECTRICĂ

Autoritatea Naţională de Reglementare în Domeniul Energiei a anunţat noile tarife la energia electrică furnizată consumatorilor finali. Noile preţuri care au intrat în vigoare prevăd o creştere medie de 6,1%.

ROMÂNIA PE PRIMUL LOC

România s'a clasat pe locul întâi în privinţa numărului de premii obţinute la finalul Salonului Invenţiilor din Geneva. Toate cele 62 de invenţii româneşti prezentate au fost premiate, cu 22 de medalii de aur, 18 de argint şi 22 de bronz.

SENATORUL PDSR CONST. NICOLESCU A LUAT LOCUL LUI RISTEA PRIBOI

Membrii Comisiei SIE l-au aleds cu unanimitate de voturi, pe senatorul PDSR Constantin Nicolescu în funcţia de preşedinte al comisiei. Preşedinţia Comisiei SIE a rămas vacantă în urma demisiei lui Ristea Priboi (demisie din funcţia de preşedinte, nu şi din Comisia SIE), a cărui numire în această funcţie a fost contestată atât de unii oameni politici, dar şi de reprezentanţi ai societăţii civile, din cauza activităţii sale în cadrul fostei Securităţi.

INFLAŢIA POATE AJUNGE ÎN ACEST AN LA 37%

România ar putea înregistra, în acest an, o inflaţie de 37%, pe fondul politicii băncii centrale de a urmări obiective cum sunt stabilitatea ratei reale de schimb şi acumulrea de rezerve, se arată în Monitorul Reformei Economice al Comisiei Europene. Proiectul de buget pentru anul 2001 ia în calcul o rată a inflaţiei de 25%, cu un deficit bugetar de 4% din PIB.

PNŢCD ŞI-AR PUTEA SCHIMBA DENUMIREA

În interiorul partidului se conturează ideea schimbării denumirii formaţiunii prin renunţarea la sintagma *"ţărănist"*. Noua titulatură ar urma să fie *Partidul Naţional Creştin Democrat* sau *Uniunea Creştin Democrată*.

Preşedintele PNŢCD Suceava, Orest Onofrei, a declarat că la întrunirea din 26 Mai, a preşedinţilor, vicepreşedinţilor şi secretarilor generali ai organizaţiilor judeţene ale PNŢCD, se va redacta un nou statut, fiind nevoie de o schimbare, în special pentru a încadra partidul într'un curent creştin democrat. Asta nu înseamnă că se va schimba atitudinea anti-comunistă, a mai spus Orest Onofrei.

RATA SINUCIDERII ÎN ROMÂNIA

Potrivit statisticii pe anul 2000, întocmită de Institutul Naţional de Medicină Legală, anul trecut s'au înregistrat peste 4.000 de sinucideri.

VÂNZĂRILE DE ALIMENTE ŞI CELE DE MĂRFURI AU SCĂZUT

Vânzările de alimente şi cele de mărfuri nealimentare au înregistrat scăderi puternice la începutul acestui an, afectând semnificativ cifra de afaceri a firmelor din sectorul comerţului cu amănuntul. Cifra de afaceri obţinută din comerţul cu mărfuri alimentare s'a redus cu peste 26%. În cazul mărfurilor nealimentare scăderea fiind de aproape 31%.

BUSTUL LUI EMIL CIORAN DIN RĂŞINARI A FOST DISTRUS

Bustul filosofului Emil Cioran, amplasat în faţa casei memoriale din Răşinari, a fost distrus de persoane necunoscute. Locuitorii satului Răşinari susţin că nimeni nu ştie cine ar fi putut distruge statuia. Cercetările autorităţilor nu au adus nimic nou.

GEORGE PĂDURE VINDE ARME PE INTERNET

În cadrul firmei GEPA-GROUP, George Pădure, fostul primar al sectorului 1 al Capitalei şi membru de vază al PNL, a înfiinţat anul trecut *"Rom Trade Special"* o firmă care punea la dispoziţia clienţilor grenade, tancuri, avioane. Informaţiile au fost găsite la adresa: www.armyexport.com.

SPORT

PUGILIST ROMÂN CÂŞTIGĂTOR DE TITLU INTERNAŢIONAL

Pugilistul român, Lucian Bute, aflat în finala categoriei de 75 kg din cadrul internaţionalelor de box ale Danemarcei a câştigat turneul, învingându-l, prin abandon, pe Anatoly Nesterko.

CUPA MONDIALĂ DE FLORETĂ

Echipa României a câştigat etapa Cupei Mondiale de floretă dela Goppingen, învingând în finală, cu scorul de 43-40, reprezentativa Rusiei.

GÂLCĂ VA PĂRĂSI ESPANOL BARCELONA

Mijlocaşul român al formaţiei spaniole, în vârstă de 29 de ani, a declarat că îi pare rău că va părăsi Espanol Barcelona, formaţia la care a evoluat timp de patru ani. Dificultăţile financiare ale clubului sunt cauzele deciziei lui Gâlcă, care nu şi-a primit tot salariul ce i se cuvenea pentru sezonul trecut.

ANDREI PAVEL OCUPĂ LOCUL 30 ÎN CLASAMENTUL ATP

Tenismanul român Andrei Pavel ocupă, cu un total de 55 de puncte, locul 30 în clasamentul ATP. Pavel a reuşit să urce 16 poziţii în clasamentul mondial ca urmare a calificării în optimile de finală ale turneului de *Masters Series "Ericsson Open"*, desfăşurat, săptămâna trecută, la Miami.

Andrei Pavel, care a jucat în acest sezon opt turnee din circuitul ATP, a câştigat în acest an suma de 118.326 de dolari, ajungând la un total de 1.637.835 de dolari obţinuţi în întreaga carieră.

VIOREL HIZO NUMIT DIRECTOR TEHNIC LA RAPID

În urma demisiei lui Mircea Rednic, tehnicianul Viorel Hizo a fost numit în funcţia de director tehnic al formaţiei giuleştene.

ANDREEA RĂDUCAN A CÂŞTIGAT DIN NOU

Gimnasta română Andreea Răducan a câştigat concursul individual compus din cadrul Campionatelor Internaţionale de gimnastică artistică ale României, care s'au desfaşurat la Ploieşti. Pe locul al doilea s'a clasat Romînca Silvia Stroescu, iar pe locul trei, Spaniola Sara Moro.

CE E NOU LA UNIVERSITATEA CRAIOVA

Aurel Ţicleanu a fost numit preşedinte al clubului. Antrenorul Ilie Balaci a părăsit formaţia Universitatea Craiova. Alături de Balaci au mai plecat unul dintre susţinătorii financiari ai clubului, Nicu Gheară, precum şi secunzii formaţiei, Dorian Gugu şi Leontin Toader din cauza neînţelegerilor cu acţionarul Gheorghe Neţoi.

DATA FINALEI "CUPEI ROMÂNIEI" A FOST SCHIMBATĂ

FRF a schimbat data de dispatare a finalei *"Cupei României"*, din 13 Iunie pe 17 Iunie.

ROMÂNIA-SLOVACIA 0 - 0

Meciul amical de fotbal dintre reprezentativele României şi Slovaciei, disputat pe stadionul *"Astra"* din Ploieşti, s'a terminat la egalitate, cu scorul de 0-0.

ECHIPA FEMININĂ DE VOLEI RAPID ŞI-A PĂSTRAT TITLUL

Echipa feminină de volei Rapid Bucureşti a învins la Bacău, cu scorul de 3-2 (25-22, 20-25, 19-25, 25-20, 15-8) formaţia Amici Bacău, în al cincilea meci al finalei Campionatului Naţional al Diviziei A.

MIREL RĂDOI A PRIMIT OFERTE DELA INTER-MILANO ŞI ARSENAL-LONDRA

Inter Milano a oferit, potrivit unor surse bine informate, 6 milioane de dolari pentru fundaşul central al Stelei, Mirel Rădoi. *"Militarii"* au amânat deocamdată un răspuns categoric, pentrucă internaţionalul de 20 de ani are şi alte variante din Anglia. Cea mai consistentă se pare că vine din partea londonezilor dela Arsenal Londra, dispuşi să ofere 8 milioane dolari.

NEGA VA PLECA LA ATALANTA

Preşedintele clubului italian Atalanta Bergamo, Ivan Ruggeri a venit special la sediul clubului FC Argeş, pentru a purta o discuţie preliminară pentru transferul atacantului Rică Neaga. Este posibil ca Neaga să semneze un precontract cu Atalanta, echipă aflată pe locul 5 în Seria A. Neaga mai are contract cu gruparea argeşeană până în vara lui 2002, iar pentru un transfer pieteştenii cer 2.500.000 de dolari.

CLASAMENTUL DIVIZIEI A
După etapa din 5 şi 5 Mai

1.	Steaua	24	13	7	4	39-26	46
2.	F.C.Argeş	24	11	7	6	33-30	40
3.	Dinamo	24	11	6	7	44-37	39
4.	F.C. Braşov	24	11	4	9	26-22	37
5.	Rapid	24	9	9	6	28-21	36
6.	Petrolul	24	11	3	10	31-28	36
7.	Gloria	24	10	4	10	37-35	34
8.	Univ. Craiova	24	9	7	8	26-29	34
9.	Oţelul	24	8	7	9	28-29	31
10.	F.C. Naţional	24	9	4	11	29-34	31
11.	A.S. Rocar	24	9	4	11	35-41	31
12.	Astra	24	8	6	9	27-23	30
13.	Foresta	24	7	9	8	34-37	30
14.	Cehlăul	24	7	9	8	30-34	30
15.	F.C.M. Bacău	24	6	6	13	28-39	23
16.	Gaz Metan	24	2	9	13	16-29	15

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Transmise de Andrei Bădin

ŞEFUL SECŢIEI ANTICORUPŢIE DIN ROMÂNIA CERE AZIL ÎN FRANŢA

Nu este uşor să fii judecător în cadrul secţiei anticorupţie din România, mai ales atunci când ancheta l-a vizat pe Ion Iliescu, reales preşedinte al ţării în toamna 2000, după patru ani de opoziţie. Destituit în urmă cu trei săptămâni din *"raţiuni politice"*, Ovidiu Buduşan, procuror-şef al secţiei anticorupţie din cadrul Parchetului Bucureşti, a evitat să facă declaraţii, afirmând că se teme de arestare, sau chiar pentru viaţa sa, după ameninţările pe care le-a primit. La 28 Martie, el a depus o cerere de azil politic la Ambasada Franţei, *"pentru a-şi asigura protecţia proprie şi pe cea a familiei sale"*. Ambasada nu a dorit să comenteze acest lucru. Unul din adjuncţii săi, magistratul Doru Dobocan, a fost interogat recent şi apoi lăsat să plece. El este acuzat că a transmis Ministerului francez al Justiţiei unele documente, *"fără să respecte procedurile legale"*. Este vorba de probele adunate prin intermediul unei comisii rogatorii de judecătorul Henri Pons, din cadrul Tribunalului de Mare Instanţă din Paris, venit să ancheteze în primăvara anului 2000 dosarul privind o afacere gravă de spălare de bani între Paris şi Bucureşti.

Anchetatorii francezi l-au audiat în calitate de martor pe Ion Iliescu, la vremea respectivă liderul PDSR, partid aflat în opoziţie. Actualul preşedinte român şi unii dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai săi sunt direct implicaţi în mai multe afaceri de deturnare de fonduri publice în care apare numele lui Adrian Costea, om de afaceri româno-israelian, stabilit de 20 de ani în Franţa şi inculpat la Paris, sub acuzaţia de escrocherie, folosire abuzivă a bunurilor societăţii comerciale pe care o conduce şi de spălare de bani pe cont propriu şi în cadru organzat.

Acest scandal - cel mai răsunător din România postcomunistă - a dominat campania electorală din toamnă. Ulterior, justiţia română a manifestat mai puţin zel. Sub diferite pretexte, adesea absurde, ea a refuzat să transmită probele culese de judecătorii francezi, în ciuda solicitărilor insistente ale acestora. Totuşi, judecătorii anticorupţie români implicaţi în anchetă au decis singuri să accelereze lucrurile, respectând procedura judiciară, pentru ca aceste documente să ajungă în Franţa, fapt care le este reproşat în prezent.

PRODUCŢIA INDUSTRIALĂ CONTINUĂ SĂ CREASCĂ, DAR INFLAŢIA ESTE CU 40% MAI MARE.

Potrivit Institutului Naţional de Statistică, producţia industrială a României realizată în luna Martie 2001 a fost mai mare decât cea din luna precedentă cu 12%. Cel mai rapid s'a dezvoltat industria prelucrătoare. Totodată, rata şomajului a scăzut uşor, în aceeaşi perioadă, dela 10,8% la 10,4%.

Institutul Naţional de Statistică şi Studii Economice a mai stabilit şi faptul că rata inflaţiei a crescut,în perioada Februarie-Martie, cu două procente. Inflaţia a fost cu peste 40% mai mare faţă de Martie 2000, consemnează BBC.

Judeţele în care sunt cei mai mulţi oameni fără loc de muncă sunt Botoşani, Brăila şi Hunedoara, în vreme ce şomerii cei mai puţini se înregistrează în Bihor, Satu-Mare, Vrancea şi Bucureşti.

PENSIONARII SUNT NEMULŢUMIŢI

Ordonanţa de Urgenţă nr.345/2001, care modifică Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii, nu oferă actualilor pensionari *"mult aşteptata recalculare"* a pensiilor, care să asigure traiul decent. Mai mult, modul de stabilire al punctajului mediu anual, care constituie baza calculului pensiei pentru viitorii pensionari, nu se aplică în mod corespunzător şi actualilor pensionari. Tot caracterul de normă imperativă ar fi trebuit să aibă şi dispoziţia referitoare la indexarea pensiilor pentru acoperirea integrală a ratei inflaţiei.

Conducerile organizaţiilor centrale ale pensionarilor au solicitat o întâlnire urgentă cu Premierul Adrian Năstase, pentru a găsi soluţiile ameliorării *"condiţiilor vitrege de viaţă a majorităţii pensionarilor"*.

S'A SCUMPIT BENZINA

Preţurile carburanţilor auto s'au mărit începând dela 1 Mai cu 100-300 de lei pe litru, ca urmare a deprecierii leului faţă de moneda europeană. Accizele la carburanţii auto sunt calculate, lunar, în euro, iar în intervalul 1 Aprilie - 1 Mai deprecierea leului faţă de euro este de circa 1.000 lei.

CNSAS A PUBLICAT O NOUĂ LISTĂ CU CEI CARE AU AVUT LEGĂTURI CU FOSTA SECURITATE

Colegiul Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS) a dat publicităţii o nouă listă cu candidaţii la alegerile generale din 26 Noembrie 2000 care au avut legături cu fosta Securitate.

Astfel, în categoria persoanelor care au desfăşurat activităţi de poliţie politică sunt menţionaţi: **Vasile Edu Gogoaşă** (PRM), **Corneliu Marinescu** (CDR-2000), **Mihai Mateescu** (ApR), **Nicolae Medrega** (Alianţa Naţională), **Paul Mitroi** (PNL), **Nicolae Olaru** (A.N.), **Dumitru Popa** (A.N.), **Ion V. Popescu** (A.N.), **Ştefan Tcaciuc** (Uniunea Ucrainenilor) şi **Dorel Toma** (ApR).

A doua categorie se referă la persoanle care au colaborat cu fosta Securitate, dar nu în activităţi de poliţie politică. Aceştia sunt: **Grigore Buda, Florin Codre** şi **Ioan Horea** (A.N.), **Dan Drăghici** (CDR 200), **Ioan C. Koszti** (PD) şi **Bela Ladislau** (CDR 2000).

A treia categorie sunt cei care au lucrat nemijlocit în fosta Securitate. Ei sunt: **Zeno Andrei, Dumitru Badea, Paul Bălaşa, Constantin Bucur** şi **Nicolae Vitan** dela PRM, **Ioan Borda, Tiberiu Marc, Nicolae Munteanu** şi **Ristea Priboi** (PDSR), precum şi **Virgil Măgureanu** dela A.N.

CONDUCEREA PNL A ANULAT PROTOCOLUL CU PDSR

VALERIU STOICA

Biroul Permanent Central al PNL a validat prin consens, propunerea grupurilor parlamentare liberale privind rezilierea protocolului cu PDSR. Preşedintele PNL,Valeriu Stoica, a declarat că PDSR nu s'a arătat nici un moment dispus să-şi respecte angajamentele asumate privind continuarea reformei economice, accelerarea privatizării şi a restructurării întreprinderilor de stat.

EXPORTURILE ROMÂNEŞTI AU SCĂZUT

Ritmul de creştere a exporturilor româneşti a consemnat o încetinire în luna Februarie.

Exporturile realizate în această lună au însumat 917,6 milioane dolari, în timp ce importurile au depăşit 1,24 miliarde dolari.

ROMÂNIA - O "PATĂ GRI"

Comisia Naţională de Valori Mobiliare a prezentat raportul de activitate pe anul 2000 în care afirmă că România a fost o "pată gri" pe harta fluxurilor investiţionale străine. Acest lucru a fost determinat de mediul economic neprielnic şi modificarea legilor privind investiţiile străine.

Raportul arată că valoarea tranzacţiilor în dolari, pe piaţa RASDAQ, s'a diminuat, în 2000 cu 40,3%, iar tranzacţiile la Bursa de Valori, exprimate în dolari, au înregistrat o scădere remarcabilă.

NU SUNT BANI, DAR ROMÂNII CHELTUIESC

Românii au cheltuit, în anul 2000, prin intermediul de cărţilor de credit Visa, 202,5 milioane de dolari. Anul trecut, România a înregistrat una dintre cele mai ridicate rate de creştere în ceea ce priveşte utilizarea cărţilor de credit. Numărul tranzacţiilor pe cărţi de credit Visa au crescut cu 132%.

VOLUMUL INVESTIŢIILOR STRĂINE AU CRESCUT ÎN LUNA FEBRUARIE

Volumul investiţiilor străine de portofoliu pe piaţa de capital din România a fost, în luna Februarie a acestui an, de 26,484 milioane dolari, de zece ori mai mare decât în luna precedentă, iar totalul general cumulat dela jumătatea anului 1997 a ajuns la 712,35 milioane dolari, se arată în datele transmise de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare.

În Ianuarie, intrările de capital străin au însumat 2,46 milioane dolari. *Brokerii* apreciază că volumul ridicat al investiţiilor străine pe piaţa de capital se datorează, în primul rând, ofertelor publice desfăşurate pe piaţa de capital. "Este posibil ca în piaţa de capital să fi intrat noi investitori, mai ales dacă ţinem cont de tranzacţiile speciale foarte mari realizate pentru societatea *"Alro Slatina"* a spus operatorul unei societăţi de valori mobiliare. În luna Februarie, *Broadhurst Investment Ltd.* şi-a lichidat pachetul de peste 7% din acţiuni deţinut la Alro. Volumul cumpărărilor în luna Februarie a fost de 26,716 milioane dolari, comparativ cu numai 2,174 de milioane dolari în luna Ianuarie, iar volumul vânzărilor investitorilor străini s'a ridicat la 24,151 milioane dolari, comparativ cu numai 808.492 de dolari, în prima lună a anului.

UN ROMÂN A INVENTAT CD-ROM-UL GIGANT DE 10.0000 GB

Un fizician român a conceput o formulă de realizare a unui CD-ROM cu o memorie de 10.000 de ori mai mare decât a celui clasic, existent pe piaţă, relatează săptămânalul *"Capital"*.

Absolvent al Facultăţii de Fizică, câştigător al Premiului Organizaţiei Mondiale a Presei Periodice şi al unei medalii de aur la Bruxelles, nominalizat la *"Japan Prize"* (varianta japoneză a Premiului Nobel), dr. Eugen Pavell a spart efectiv barierele tehnologiilor de stocare a informaţiilor existente pe piaţa mondială. Practic, tehnologia de stocare optică tridimensională se bazează pe un material nou, alcătuit din sticlă fluorescentă fotosensibilă şi cu o structură asemănătoare ARN-ului. Capacitatea de stocare a Hyper CD-ROM-ului este de 10.000 GB, ceea ce înseamnă că pe un disc ar putea fi stocate 10 milioane de cărţi sau 2.000 de filme de lung metraj. Pe cinci discuri cu diametrul de 120 mm şi o grosime de 10 mm s'ar putea stoca Biblioteca Academiei Române.

Reprezentanţii României caută soluţii pentru finanţarea acestui proiect. Până acum şi-au manifestat interesul următoarele firme: IBM, Compaq, Boeing, Philips şi studiourile dela Hollywood.

VOLUMUL VÂNZĂRILOR DE COMPUTERE A CRESCUT

Volumul livrărilor de computere personale în România a crescut în anul 2000, cu 14 la sută faţă de anul precedent, numărul total de PC-uri vândute fiind de 103.236 de unităţi. Din punct de vedere valoric, creşterea a fost de 17 la sută, cifra de vânzări pentru întregul an fiind 115,6 milioane de dolari.

OVIDIU GHERMAN NUMIT AMBASADOR LA PARIS

Preşedintele Iliescu a declarat că Ovidiu Gherman a fost nominalizat pentru postul de ambasador al României la Paris. Gherman (71 de ani) a declarat că a acceptat, după numeroase ezitări, determinate nu de capacitatea sa de a face faţă funcţiei de ambasador, ci de diaspora românească din Franţa, care, în opinia sa, este extrem de complexă.

CÂT NE COSTĂ INTEGRAREA ÎN STRUCTURILE EUROPENE

Ca ţară membră a unei organizaţii internaţionale, cum este Consiliul Europei, România are de plătit o contribuţie anuală care, pentru anul în curs, este de 1.265.935,20 euro.

AVEM APROAPE UN MILION DE ŞOMERI

Numărul total de şomeri înregistraţi la sfârşitul lunii Martie a anului 2001 a fost de 999.846 persoane. Această cifră reprezintă o rată a şomajului, la nivel naţional, de 10,4 la sută, cu un procent şi jumătate în scădere faţă de aceeaşi lună a anului trecut.

ULTIMILE SCUMPIRI

Cea mai semnificativă evoluţie în planul preţurilor, în luna Martie, a fost consemnată la mărfurile alimentare. Carnea de pasăre s'a scumpit cu 6,5%, carnea de vită cu 5,1%, brânza de vacă cu 7,3%, fructele proaspete cu 4,8%, făina cu 4,7%, untul cu 3,5%, zahărul cu 2,4%, pâinea cu 1,8%. Tarifele la energia electrică şi termică, gaze şi încălzire centrală au rămas nemodificate în luna Martie, la fel şi cele ale serviciilor poştale şi de telefoane. În schimb, preţurile medicamentelor au urcat cu 4,4%. Transportul pe calea ferată s'a scumpit cu 2,3%, iar tarifele pentru îngrijirea medicală au avut o creştere de 3,7%.

Românii prinşi cu mită la frontieră

Misterul refuzului UE de a ne modifica regimul vizelor pare să se limpezească. Ministrul de Interne Ioan Rus a declarat, în cadrul unei întâlniri cu prefecţii, că ţările Uniunii Europene *"nu ne mai cred"* după ce ministerele de interne din aceste ţări au trimis în România poliţişti sub acoperire, dela *"doi şi un sfert"*-ul lor, şi aceştia au dat câte o mie de mărci la graniţă, pentru ca autorităţile dela controlul frontierei să înregistreze doar *"două containere din trei"* sau pentru a introduce în ţară maşini cu numere false.

"Nu mai avem timp şi voie să mintim", a spus Rus, care a arătat că ministerul pe care-l conduce se află într'un contact permanent cu autorităţile similare din Austria şi Germania, ţări care vor fi *"primele beneficiare"* ale

Ioan Rus

liberei circulaţii a cetăţenilor români în spatiul Schengen. El şi-a exprimat speranţa că, la întâlnirea pe care o va avea, în luna Mai, cu omologul său din Germania, această ţară să fie de acord cu ridicarea regimului vizelor.

Ioan Rus a apreciat că România se află *"în ultima variantă de accedere în Uniunea Europeană"* şi a susţinut că *"situaţia este relativ disperată"*, întrucât *"legea a fost batjocorită"* şi atât reprezentanţii Ministerului de Interne, cât şi cei ai Justiţiei sau cei ai SRI *"au fost atunci când s'a devalizat această ţară"*. El le-a explicat astfel prefecţilor schimbările dela conducerile inspectoratelor judeţene de poliţie şi a arătat că, după şase luni dela aceste numiri, se va face o evaluare a activităţii conducerilor inspectoratelor judeţene.

"Curat ca lacrima, probabil că nu e nici unul. Curat-curat nu e decât cel de pe cruce", a spus Rus, care şi-a exprimat regretul că, în unele judeţe, numirile făcute de ministrul de Interne nu au fost agreate de prefect sau de preşedintele consiliului judeţean.

din cele 3 colţuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

CRIZA AMERICANO-CHINEZĂ

Relaţiile americano-chineze au început să se răcească de acum doi ani, de când ambasada chineză dela Belgrad a fost bombardată de aviaţia americană, deşi Clinton reuşise să domolească oarecum Beijingul prin plata unor despăgubiri şi prin acceptarea sa de a amâna proiectul de apărare rachetă-antirachetă, vehement criticat de Chinezi.

Odată cu alegerea lui George W. Bush China a fost şocată nu numai de readucerea pe prim plan a sistemului de apărare antirachetă, dar de declaraţiile noului preşedinte american în care China este nu un *"partener strategic"* cum o considera Clinton, ci un *"competitor strategic"*. În această atmosferă rece, a intervenit incidentul aviatic americano-chinez.

Pe data de 1 Aprilie avionul militar american *EP-3E Aries II*, care decolase din insula Okinawa (Japonia) pentru o misiune de supraveghere de rutină, a fost interceptat de două avioane de vânătoare chineze *F-8*.

Unul din avioanele chineze, pilotat de *Wang Wei*, s'a ciocnit cu avionul american şi s'a prăbuşit în ocean, dar pilotul şi-a deschis parașuta. EP-3E, grav avariat (la aripa stângă cu cele două motoare şi la bot-bot), după ce a dat codul internaţional de ajutor (*May Day*) de peste cincisprezece ori, neprimind nici un răspuns dela partea chineză, a încercat să aterizeze forţat la aeroportul militar chinez Lingshui din insula Hainan. Pilotul celui de-al doilea avion a declarat că i s'a refuzat permisiunea de a dobori avionul american, dar l-a forţat să zboare spre Hainan.

După aterizare, echipajul american format din 21 bărbaţi şi trei femei a fost coborît şi luat de forţele militare chineze. El va fi cazat apoi în casa de oaspeţi a Marinei Militare a insulei Hainan.

Preşedintele Bush a cerut pe data de 2 Aprilie *"imediata returnare a avionului şi echipajului, fără alte manipulaţii"*. Washingtonul a declarat că avionul beneficiază de imunitate teritorială care împiedica pe Chinezi să se suie la bord fără autorizaţie americană.

Pe data de 3 Aprilie Preşedintele chinez, Jiang Zemin a declarat ca Statele Unite poartă întreaga *"responsabilitate"* a ciocnirii. Beijingul nu recunoaşte *"imunitatea"* avionului american. Are loc primul contact între diplomaţii americani şi echipajul avionului. Bush ameninţă China cu repercursiuni în relaţiile bilaterale, dacă echipajul nu este trimis acasă fără întârziere.

Pe data de 4 Aprilie Jiang pretinde scuze din partea Americanilor. Bush respinge orice fel de scuze, ca şi renunţarea la zborurile de recunoaştere americane din apropierea coastelor chineze.

În următoarele zile Ministrul chinez de Afaceri Externe recunoaşte că ciocnirea a avut loc în afara spaţiului aerian chinez, dar că avionul american a pătruns apoi ilegal pe teritoriul chinez.

Timp de opt zile va continua o retorică sterilă între partea chineză care cere din partea Americanilor *scuze solemne* şi refuzul acestora care exprimă numai *regrete*.

Washingtonul a considerat că nu are de ce să-şi ceară scuze, fiindcă ciocnirea a avut loc în apele internaţionale, a fost un accident în care avionul chinez a intrat în avionul american. Americanii au spus că EP-3 este un avion cu patru motoare cu elice, deci mult mai încet şi mai greu manevrabil, comparat cu un reactor de vânătoare. În momentul ciocnirii el zbura pe pilot automat. Ei au respins mărturiile lui *Zhao-Yu*, pilotul celui de-al doilea avion chinez, care a spus că EP-3 a virat brusc la stânga şi a atins cu aripa coada avionului de interceptie, care apoi s'a prăbuşit.

Americanii au declarat că avionul lui Wang Wei a zburat extrem de aproape, şi după cum s'a putut verifica mai târziu prin declaraţiile echipajului, avionul chinez a ţâşnit de sub avionului american şi coada lui a fost atinsă de aripa şi elicele din stânga a lui EP-3, al cărui bot a fost zmuls de părţile desprinse din avionul chinez. De-abia atunci avionul american, dezechilibrat, a virtat brusc la stânga, căutând să se echilibreze.

Avionul EP-3 avariat pe pista aerodromului Lingshui din Hainan

De altfel, de mai multă vreme Americanii au protestat pentru intercepţia agresivă a avioanelor chineze împotriva avioanelor de recunoaştere americane. Ele s'au apropiat uneori numai la 10 m distanţă, probabil pentru a impresiona şi intimida pe Americani, iar acelaşi Wang Wei, într'o intercepţie anterioară, s'a apropiat atât de mult, încât a putut fi fotografiat.

De subliniat că în perioada războiului rece între anii 1950 şi anii 1970, Uniunea Sovietică, China şi Coreea de Nord au doborît avioane-spion americane, încât mai mult de 30 de avioane au fost pierdute şi cel puţin 150 de piloţi au fost omoriţi sau daţi dispăruţi.

Avionul EP-3E Aries II este considerat o bijuterie a serviciului de informaţii al Marinei Statelor Unite. El este dotat cu un echipament sofisticat, cu care poate să monitorizeze activitatea vaselor, submarinelor şi avioanelor, putând intercepta şi interpreta semnalele electronice ale unităţilor militare de pe uscat.

Pilotul chinez venit foarte aproape

Echipajul a avut un timp de 20 de minute pentru a distruge înregistrări, coduri şi o parte din aparatură, dar procesorul computerului, pe care China nu-l posedă, ar putea fi refăcut şi utilizat şi la alte sisteme, inclusiv rachete balistice, arme atomice şi urmărire prin radar. El ar putea fi vândut Rusiei sau altor naţiuni, făcând sistemul electronic american vulnerabil prin contramăsuri. O fotografie din satelit a arătat avionul american aterizat, iar alături şapte vehicule care presupuneau încărcarea unor materiale din avionul-spion.

Chinezii au cerut în continuare *"scuze solemne" (dao gian)*, dar Americanii au continuat să se exprime prin *"regrete" (yihan)*, considerate de Chinezi ca nesatisfăcătoare.

Opinia publică şi presa au continuat să fie ostile Statelor Unite încă din 1999 când ambasada chineză din Belgrad a fost bombardată de Americani din greşeală. Statele Unite sunt considerate că pot să facă ce vor pe considerentul că sunt singura supraputere şi au pătruns în Marea Chinei de Sud pe care China o consideră domeniul ei încă de 600 de ani, de când amiralul *Zheng He* a trecut prin strâmtoarea Malacca cu o *armada* de 3.000 de vase şi 28.000 de oameni. Există sentimentul de victimizare a unei mari naţiuni care a fost umilită în sec.19 şi începutul sec. 20, iar sentimentul de patriotism şi mândrie naţională a fost permanent cultivat în perioada comunistă a lui Mao.

Jiang Zemin

George W. Bush

Chinezii au făcut apropape un mit din dispariţia pe un mit din dispariţia pilotului Wang Wei, devenit să fie căutat zece zile de zeci de vase militare, peste o sută de avioane şi sute de vase pescăreşti, dar nu a putut fi găsit. Ajutorul american de a participa la operaţiune a fost refuzat.

O vie activitate diplomatică a căutat să soluţioneze criza, îzbindu-se zilnic de cererea chineză de a obţine scuze solemne din partea americană. Un rol important l-a avut ambasadorul american din Beijing, Amiralul Joseph Prucher, fost comandant al flotei din Pacific.

Între timp administraţia americană a coborît tonul aspru dela început. Colin Powell a fost primul care a utilizat termenul de *mâhnire* şi *ne pare rău* şi *ne pare foarte rău* de pierderea pilotului chinez şi aterizarea pe pământul Chinei fără a cere autorizaţie. Văduva lui Wang Wei i-a scris lui George Bush că *este prea laş* ca să-şi ceară scuze, dar preşedintele i-a trimis o scrisoare de condoleanţe cu păreri de rău pentru pierderea soţului ei.

Atât Preşedintele Bush cât şi Colin Powell au declarat însă că orice întârziere nu face decât să dăuneze relaţiilor americano-chineze, ambele părţi fiind sensibile la acest capitol, dat fiind relaţiile comerciale intense, de aproape o sută de miliarde de dolari, China fiind pe locul patru ca piaţă de desfacere a produselor americane. Americanii au făcut multe investiţii în China, iar unele din componentele electronice fabricate aici sunt indispensabile unor echipamente electronice din SUA.

Pe data de 10 Aprilie ambasadorul Joseph Prucher a trimis o scrisoare Ministrului de Externe chinez Tang Jiaxuan, prin care exprimă din partea guvernului american părerea de rău pentru pătrunderea fără autorizaţie în spaţiul chinez şi aterizarea fără permisiune în Hainan. Sunt exprimate aceleaşi păreri de rău pentru pierderea vieţii pilotului chinez şi se aduc mulţumiri pentru felul cum a fost tratat echipajul american. Se arată în scrisoare şi faptul că cele două părţi se vor întâlni la 18 Aprilie pentru a discuta cauza accidentului, retrocedarea avionului EP-3 şi zborurile de recunoaştere de lângă coasta chineză.

Această scrisoare, în care s'au găsit termeni de compromis care nu recunoşteau vina avionului EP-3 în incidentul respectiv, a fost acceptată de guvernul chinez. De menţionat că Preşedintele Jiang era plecat într'un turneu în America de Sud încă din 3 Aprilie. Ministrul de Externe chinez Tang a anunţat elibrarea echipajului american din *"motive umanitare"*.

Astfel, pe data de 11 Aprilie, echipajul american a fost eliberat. Un avion american l-a transportat în baza dela Okinava, de unde a fost îmbarcat pentru Hawai, iar de acolo la baza sa de lângă Seatle, insula Whidbey (Statul Washington).

Pilotul comandant al lui EP-3, Locotenentul Shane Osborne a declarat că echipajul a fost bine tratat, dar obosit de nenumăratele interogatorii.

Pe data de 18 Aprilie au avut loc la Beijing convorbirile planificate. Ambele părţi s'au menţinut pe poziţiile lor, considerând cealaltă parte vinovată de cauza accidentului. Chinezii au respins dovezile video americane ale accidentului ca *"o aşa-zisă evidenţă complet nefondată"*, susţinând că au suficientă evidenţă pentru a dovedi responsabilitatea americană. Convorbirile au fost întrerupte în momentul când Chinezii au refuzat sa discute returnarea avionului american.

Refuzul chinez a mărit tensiunea dintre cele două părţi iar preşedintele american a fost presat de conservatorii din partidul său ca să ia măsuri de înarmare a Taiwanului şi rupere a relaţiilor comerciale cu China, un lucru pe care moderaţii din partid nu-l doresc. Preşedintele a clarificat pentru prima oară poziţia SUA faţă de Taiwan.

Bush a declarat că în cazul când Taiwanul va fi invadat, Statele Unite vor lua *"toate măsurile necesare"* pentru a ajuta insula să se apere singură, dar că sprijină politica chineză de *"o singură Chină"* şi speră ca disputa dintre cele două părţi *"să fie rezolvată în mod paşnic"*. SUA nu încurajeaza independenţa Taiwanului. După cum se ştie, Beijingul a propus o variantă de unificare *"o ţară, două sisteme"*, considerată de Chinezi mai generoasă decât cea oferită Hong Kongului.

Astfel Washingtonul va livra Taiwanului, printre altele: patru distrugătoare moderne clasa *Kidd* (9000 t) dar *neechipate cu sistemul avansat de radar Aegis*, care alarmase pe Chinezi; 12 avioane anti-submarine *P-3*; opt submarine moderne diesel-electrice, care vor fi comandate în altă ţară (SUA fabrică numai atomice).

Faţă de marina demodată a Chinei, flota taiwaneză modernă, chiar fără Aegis, poate respinge o încercare de debarcare a Chinei continentale, deocamdată.

EP-3 în Hainan, fotografiat din satelit

La începutul lui Mai, Chinezii au permis unei echipe de cinci tehnicieni americani dela Lockheed-Martin să inspecteze avionul EP-3. Ei au declarat că acesta poate fi reparat ca să zboare, dar Chinezii consideră că el poate părăsi insula numai demontat şi deci transportat pe cale maritimă.

DIPLOMAŢIA TEZAURULUI

-V-

Eugen TOMA

Dilpomaţia cojocului

În mod surprinzător, conducerea partidului comunist din România a făcut în Septembrie 1965 o încercare pe lângă conducerea partidului comunist al URSS de a obţine tezaurul român trimis la Moscova în 1916-1917. Relatarea acestui moment este publicată de un membru important al delegaţiei care a plecat la Moscova (Alexandru Bârlădeanu, *Tezaurul român dela Moscova, un litigiu vechi de 80 de ani*. În Arhivele totalitarismului, Bucureşti, nr.3, 1965, p. 181; în limba engleză: *Totalitarianism Archives, v. IV-V, no.13-14, winter 1996 - spring 1997, p.324*). Intenţia comuniştilor români ar putea fi pusă la îndoială dacă nu ar exista stenograma discuţiilor dela Moscova (*Bucureşti Match*, no.3, Martie 1995) şi mai ales dacă tonul şi argumentaţia Sovieticilor nu ar fi cele cu care am fost atâta vreme obişnuiţi. Recunoaştem în poziţia sovietică atitudini caracteristice previzibile, unele caracterizând şi atitudinile ruseşti actuale în privinţa tezaurului. Delegaţia condusă în 1965 de N. Ceauşescu avea pe agenda revendicărilor şi problema Insulei Şerpilor, a Convenţiei dunărene, precum şi a arhivelor PCR din URSS - cel puţin aşa afirmă A. Bârlădeanu.

PCR a vrut atunci să impresioneze, să se târguiască începând cu cauze evident pierdute, pentru a obţine clauze mai uşoare în alte probleme.

Piesa de bază dela care a pornit discuţia a fost celebra hotărâre din 13/26 Ianuarie 1918 a Consiliului comisarilor poporului cu privire la ruperea relaţiilor diplomatice cu România, menţionată anterior. Semnată de V.I. Lenin, scrisoarea anunţa confiscarea tezaurului de către comuniştii şi demonstra un fapt capital: în acel moment, aurul exista.

Discuţia dela Moscova din 1965 s'a consumat pe un calapod bine exprimat de anectoda cojocului, pe care o redăm mai jos în limba ucraineană:

-Mi sli? - Am mers?

-Sli. - Am mers.

- Kujuh nasli? - Am găsit un cojoc?

- Nasli. - Am găsit.

- Ia-j tu bi dal? - Ţi l-am dat?

- Dal. - Ai dat.

-Igde'j vin? - Şi unde e?

-Sto? - Ce?

- Kujuh! - *Cojocul!*

- Iakii ? - Care?

-Moi, mi sli? - Ma, am mers?

-Sli... - Am mers... ş.a.m.d.

Iar acum, rezumăm relatarea lui A. Bârlădeanu. La întrarea în subiect tovarăşii sovietici s'au mirat: *"Tezaur? Ce tezaur? Nu ştim nimic despre acest tezaur!"* Telegrama lui Lenin era însă publicată în analele deplomaţiei sovietice, ceea ce a provocat o oarecare jenă în delegaţia sovietică. La precizarea lui Bârlădeanu că Lenin a confiscat tezaurul din cauza alipirii Basarabiei la România, Primul-ministru A. Kosîgnin a întrerupt nervos: *"Basarabia? Care Basarabie? Nu cunoaştem acest termen!... Cunoaştem Republica Sovietică Socialistă Moldovenească..."* După care, L. Brejnev, secretarul general al partidului comunist sovietic, a cerut un timp pentru documentare. La reluarea discuţiei, Brejnev a citit răspunsul redat pe scurt mai jos.

"Problema este veche de cincizeci de ani şi se referă la un act încheiat între Rusia ţaristă şi regatul României. Astăzi între ţările noastre socialiste domnesc raporturi bune etc. Din documentele existente rezultă că, în Decembrie 1916, un emisar... necunoscut, în vreme ce România era... sub ocupaţie germană, a încredinţat... comadamentului frontului de Sud-Vest, Miloradovici, casetele tezaurului, care,... nu au fost controlate, dar conţineau bijuterii, pantofi, haine..., o parte din aur fiind în monede; au fost şi lingouri. Numărul total al casetelor corespunde. A început războiul civil şi o parte din aur a fost trimisă la Perm, Omsk, Kazan, Saratov, pentru păstrare. O parte din aur a fost jefuită de armatele alb-gardiste... O parte a tezaurului care a fost dat s'a aflat în Sala Armelor (Kremlin); când Gheorghiu-Dej a pus problema înapoierii acestui tezaur, v'am înapoiat aceste casete, pentru care existau liste complete. Dar am găsit un document care arată că România era... îndatorată Rusiei ţariste cu echivalentul a 274 tone de aur..., deci pretenţiile sunt reciproce. Ce să mai vorbim de distrugerile produse în al Doilea Război Mondial la Odessa şi în Crimeea, unde pierderile sunt de o sută de ori mai mari decât suma pe care o discutăm astăzi! Nu este vorba de...900 kg. de aur sau 300.000 de dolari, aici e o problemă politică. Toată lumea ştie că cei 300 de milioane de dolari plătiţi de România ca reparaţii de război sunt o sumă simbolică. Au fost 300 de milioane de dolari suficienţi pentru reconstruirea Odessei şi Crimeii? Dar toţi morţii din război? Popoarele noastre sunt acum prietene etc. Sigur, anumite lăzi au fost depozitate la... Herson şi la Nikolaev şi este greu de stabilit ce s'a întâmplat. Această problemă trebue închisă şi niciodată reformulată !

Kosîghin: *"Nu există problemă financiară în litigiu. Nu se ştie unde au ajuns valorile după 1918. Tot ce a rămas a fost returnat în România şi Gheorghiu-Dej ne-a trimis o scrisoare de mulţumire pentrucă am restituit acele valori. Chestiunea nu ar fi în avantajul României, căci se va ridica problema datoriilor României către Rusia ţaristă. Poporul nostru se va întreba: "Nu aveţi acest tezaur, înseamnă că aţi dat alte valori... Se ştie că în timpul războiului multe valori ale noastre au fost duse în Apus de sute de milioane de dolari. Un contencios ar fi inutil şi din punct de vedere economic şi politic. Am fost miraţi de îndrăzneala părţii române... etc"*.

Comentând poziţia sovietică, A. Bârlădeanu remarca înventarea de amănunte şi omisiunea faptelor reale, ameninţările mai mult sau mai puţin directe. Cum se poate crede că un emisar *"necunoscut"* al României încredinţează mai mult de 100 de tone de aur ale BNR unui general oarecare, fără nici un document şi fără verificarea containelor? Apoi, confuzia voită pe care o face Brejnev între casetele de aur şi cele conţinând alte valori, spunând că *"o parte"* din depozit era alcătuită din monede (la care, Bârlădeanu a observat că aproape tot tezaurul era alcătuit din monede). Deci aceia care redactaseră textul pentru Brejnev ştiau că valoarea monedelor este mai mare decât echivalentul lor în greutate. Brejnev spusese: *"Aici se sfârşesc informaţiile"*, ignorând cu bună ştiinţă chiar scrisoarea lui Lenin. (Aşa-zisele restituiri către statul român nu au cuprins aur din BNR, ci alte obiecte). Pentru a se deroba de responsabilitatea puterii sovietice în privinţa garantării integrităţii tezaurului, afirma că *"există un document"* despre datoria României către Rusia ţaristă, omiţându-se întreţinerea de către Români a unei mari părţi a trupelor ţariste pe teritoriul României, şi nu aduce nici o probă despre pretinsul furt al aurului de către gărzile albe... Invenţii sunt şi afirmaţiile despre trimiterea unor containere în diferite localităţi. În final apare ameninţarea că nu ne-am fi plătit despăgubirile de război. Deci: *"Sau renunţaţi, sau schimbăm tonul"*. Kosîghin este categoric când spune că tezaurul nu mai există. A. Bârlădeanu face observaţia în articolul său că la Conferinţa de pace dela Paris din 1947, URSS ar fi putut propune ca despăgubirile impuse României să fie achitate şi prin luarea în consideraţie a tezaurului, care şi aşa se găsea în stăpânirea Uniunii Sovietice. Ceea ce Bârlădeanu nu putea să spună şi nici nu îndrăznea să cerceteze era faptul că despăgubirile fuseseră plătite de România cu vârf şi îndesat, fără a mai vorbi despre aurul ridicat de Armata Roşie. În orice caz, nota citată de Brejnev este şi astăzi *"baza de discuţii"* cu România în problema tezaurului.

România să stea cuminte!

"...Pacea şi liniştea României depind de înţelegerea la care România va ajunge cu vecinii săi din Est". Acest îndemn şi totodată avertisment nu a fost dat recent de vreun funcţionar superior al unei organizaţii occidentale şi nici de vreun reprezentant al unui stat din fosta URSS, ci de fostul ambasador german la Bucureşti, Fabricius, în luna Mai 1940. El sfătuia guvernul român să cedeze în faţa ciopârţirii ţării ce avea să urmeze (Basarabia, ultimatumul din Iunie 1940). Aşa cum se ştie, atunci lucrurile au evoluat rapid. A.I.Vişinski, Ministrul de Externe sovietic, venit la Bucureşti ca să bată cu pumnul în masă, declara în Martie 1945: *"Guvernul român nu este îndeajuns de democratic(!)... El trebue schimbat imediat, altfel noi nu mai putem răspunde de libera existenţă a poporului român"*. Clar. Din nou am fost nevoiţi să cedăm.

Pentru a nu pierde continuitatea de idei, să ajungem la epoca prezentă pentrucă în ultima vreme am auzit accente asemănătoare. Prin 1992, generalul Lebed, comandantul *"armatei a XIV-a"* (sovietice), îşi încorda muşchii, avertizând România că tancurile din Transnistria pot ajunge foarte rapid la Bucureşti. Limpede. Şi, ca tacâmul să fie complet, să redăm declaraţiile către presă ale unui delegat rus la sesiunea din Iulie 2000 dela Bucureşti a Adunării Parlamentare a OSCE, V. Jirinovski (vicepreşedinte în Duma de Stat a Rusiei): *"România poate deveni un teatru de operaţiuni militare între SUA şi Rusia"*; *"România este o monedă de schimb în Balcani"*; *"Transnistria aparţine Rusiei"*; *"Armata a XIV-a va apăra graniţa Rusiei"* şi *"dacă va fi nevoie, va ajunge în 36 de ore la Bucureşti"*.

Deci, alte guri, cu acelaşi ton binecunoscut urechilor Românilor, caracterizează fundalul diplomatic al unor (eventuale) discuţii despre restituirea tezaurului nostru dela Moscova, plecat acum mai bine de optzeci şi doi de ani.

Va urma

PRESA STRĂINĂ DESPRE MILOŞEVICI

Cititorul ziarelor germane şi occidentale în primă zi de Luni din capricioasa lună a lui April, a doua zi după arestarea lui Miloşevici, este literalmente copleşit de o avalanşă de articole de fond şi comentarii referitoare la arestarea ex-preşedintelui iugoslav Slobodan Miloşevici, relatează postul de radio german *"Deutsche Welle"*.

Într'atât de imense sunt prejudiciile şi pagubele provocate de politica lui Slobodan Miloşevici încât, practic, nici un tribunal nu-l poate îndeajuns trage la răspundere pe fostul dictator - scrie cotidianul belgrădean *DANAS* - avansând ideea că vinovatul va avea de dat socoteală în faţa istoriei fără a fi însă singur, fiindcă imensa culpă nu-i ocoleşte nici pe cei care l-au sprijinit: de la simplii alegători şi simpatizanţi până la acoliţii fostului regim.

Confruntarea cu istoria îi aşteaptă - conform opiniei cotidianului *LEIPZIGER VOLKSZEITUNG* şi pe Sârbii care au făcut posibilă îndelungata şi dezastruoasa dictatură, aşa încât, scrie în continuare ziarul est german amintit, nici tribunalul dela Haga nici presiunile internaţionale nu-i pot scuti pe foştii adepţi ai lui Miloşevici de a se confrunta cu trecutul pentru a-şi defini viitorul loc în Europa şi în Balcani. *GENERAL ANZEIGER* dela Bonn le reaminteşte cititorilor că nu atât imperativele morale cât sancţiunile economico-financiare, cu care ex-Iugoslavia se vede ameninţată, au dus la arestarea lui Slobodan Miloşevici.

Astfel încât, după cum este de părere *NURNBERGER ZEITUNG*, în aceeaşi ordine de idei, banii dau câteodată o mână de ajutor justiţiei. Cu atât mai mult, cu cât toate cele întâmplate în fosta Iugoslavie în timpul dictaturii lui Miloşevici i-au costat şi pe contribuabilii occidentali imense sume de bani, după cum relevă cotidianul flamand *DE STANDAARD* care apare la Bruxelles şi din care citâm: *"Comunitatea internaţională şi mai ales contribuabilii occidentali plătesc în continuare oalele sparte de Miloşevici sub forma unei interminabile intervenţii militare şi economice în regiune. De aceea, mai de vreme sau mai târziu, Miloşevici tot va trebui deferit tribunalului Internaţional dela Haga"*.

Judecarea lui Miloşevici, consideră dela Moscova ziarul *IZWESTIJA*, este tardivă fiindcă atunci dictatorul ar fi trebuit condamnat la detenţie imediat după ce a comis primele fără de legi. Or, ezitările, apoi conflictele din Croaţia şi Bosnia, nu i-au împiedicat pe Americani să-l invite pe Miloşevici la Dayton şi să-i ofere chiar iluzia că ar fi un mesager al păcii, conchide ziarul rus, nu fără a-şi exprima din nou regretul că nimeni nu s'a gîndit din timp la o deferire a dictatorului iugoslav vreunui tribunal internaţional. Momentul pare a fi sosit doar odată cu instalarea la putere în ex-Iugoslavia a unui regim democratic, precizează *FRANKFURTER RUNDSCHAU*, pledând în favoarea judecării şi condamnării neîntârziate a lui Miloşevici. Dar arestarea fostului dictator şi deferirea lui justiţiei este diferit întrevăzută de liderii actuali dela Belgrad - se poate citi în amplul articol publicat pe această temă în ziarul *DIE WELT*.

Fiindcă, în vreme ce Preşedintele Kostunica insistă asupra judecării lui Miloşevici acasă, interpretând predarea acestuia unui tribunal străin drept o violare a suveranităţii naţionale a unui stat, mai pragmaticul Premier Zoran Djindjic a înţeles că binefacerile Occidentului nu pot fi primite pe gratis şi că dictatorul este un as în mână pe care Serbia îl poate scoate în partida de poker cu Occidentul.

Instituirea tribunalului internaţional de judecare şi condamnare a criminalilor de război din fosta Iugoslavie constituie un element cheie al procesului de globalizare, opinează cotidianul francez *LIBERATION*, atrăgându-le cititorilor săi atenţia asupra faptului ideii instituirii unui cod penal valabil pentru toate statele lumii, deşi nu este încă realizabilă din cauza Statelor Unite ale Americii care manifestă încă unele reţineri în ratificarea documentului. Aceasta nu exclude deloc imperativul judecării lui Miloşevici în faţa tribunalului internaţional dela Haga, dar în aşa fel încât acest proces să nu agraveze tensiunile din Balcani. Nu puţini par înclinaţi să considere că deja arestarea ex-preşedintelui iugoslav ar echivala cu triumful dreptăţii.

Or, ziarul austriac *KURIER* corectează falsa impresie, relevând că Miloşevici se află încă în detenţie în Serbia şi că va trebui să răspundă în faţa tribunalului pentru delicte precum evaziune fiscală, corupţie, abuz de putere - învinuiri aproape ridicole în comparaţie cu crimele împotriva umanităţii, cu epurările etnice şi cu toate ororile comise în timpul conflictelor din Balcani, din ordinele fostului dictator.

Decisivă rămâne însă luarea la cunoştinţă de către Sârbi a felului în care Miloşevici şi-a bătut joc de Iugoslavia, consideră ziarul britanic *THE GUARDIAN*, relevând concomitent obligativitatea, cu aceeaşi stringenţă, a tragerii la răspundere a lui Miloşevici în faţa tribunalului internaţional de judecare a crimelor comise împotriva umanităţii.

LE FIGARO dela Paris constată că, odată cu arestarea lui Miloşevici, s'a prăbuşit un simbol care-i va face să înţeleagă şi pe locuitorii Balcanilor că vremea comuniştilor care se metamorfozează în naţionalişti, când simt că le-a sosit ceasul, a apus.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE/LA VOIX ROUMAINE
pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel 4 săptămâni înainte

CRONICA VREMII

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI

——Ion BOIERU——

Nu pare deloc a urma azi un curs firesc de desfăşurare adică de a fi bazată pe principiile fundamentale şi propriu legate de aşezarea geo-politică a ţării şi de idealurile specifice ale neamului românesc.

Politica externă a unei ţări nu poate fi stabilită decât pe coordonatele de apărare ale naţiunii, faţă de orice ameninţare a jocurilor politice făcute de interesele altor naţiuni. Şi numai un conducător sau om politic, care este ataşat fără rezerve unei naţiuni, poate avea o intuiţie justă a valorilor spirituale ale naţiunii, precum şi ale idealurilor morale, pe care le are naţiunea respectivă.

Elită conducătoare nu poate exista decât printr'o integrare absolută în viaţa intimă, de taină, a naţiunii, şi numai dacă este călăuzită de principiile morale ale comunităţii din care s'a ridicat şi pe care o reprezintă.

Politica externă, naţională, nu se poate desfăşura la întâmplare, ci după realităţile specifice, istorice, culturale, sau de orice natură ocazională, care s'ar desena în contextul unor mutaţii neaşteptate, în evoluţia naturală a existenţei unei comunităţi umane.

Politica externă a ţării noastre de după 1990 încoace a fost oscilantă, fără nici o relevanţă românească. A fost călăuzită de politicieni sau grupuri de politicieni, cu idei şi puncte teoretice, fără viziune naţională, şi care nu au izvorît şi nici nu au vizat interesele naţionale. Pactul semnat cu Ucraina a fost o ruşine naţională, făcut în pripă şi fără nici un suport naţional. Nici măcar nu s'a apelat la o formulă de amânare, ca să fie respins de Parlament, prin non-ratificare.

Era un adevărat haos în mentalitatea politică a ţării, care venea încă din epoca răsturnarii lui Ceauşescu. În piaţa Revoluţiei, Mazilu a scris un Manifest către ţară, şi a arătat în bună parte dezideratele răsculaţilor. Între altele se afirmă că, în politica externă se vor relua relaţii tradiţionale cu ţările occidentale, care au fost întrerupte de dictatura comunistă. Imediat după redactarea acestui Manifest a apărut pe *"neaşteptate"* şi Silviu Brucan, care a intercalat cu otrava lui marxistă, fără nici o conştiinţă românească, că în primul rând vor trebui reluate legăturile cu Rusia Sovietică. Ce drept avea de a prescrie orientarea politicii externe a României, el, care a scris rânduri oribile la procesul lui Iuliu Maniu, împotriva celui ce a fost unul din realizatorii Marii Uniri din 1918, şi întreaga lui activitate până în 1989 a fost adversară intereselor naţionale?

Astăzi, politica externă a devenit o afacere de partide, în sensul că în direcţionarea ei se ţine seamă de ideologia stângistă a partidului dela guvernare, şi şeful diplomaţiei de azi a fost trimis de un eşalon vechi de conducere camuflată a partidului comunist la Washington, eşalon care avea pregătite mai multe alternative, în cazul în care partidul se găsea în faţa unor dificultăţi de existenţă. Tot aşa a fost trimis şi Stolojan la Banca Mondială. Aceşti oameni operau ca elemente de cadre politice, pentru viitorul partidului comunist. Acestea nu sunt simple suspiciuni, căci declaraţiile privind aceste trimiteri au fost făcute tocmai de către acei care i-au trimis, fiind cadre de conducere ale eşaloanelor existente.

De aceea nu este nici o surprindere că în sfera grupurilor care s'au organizat pentru supravegherea şi călăuzirea politicii externe a României, nu există nici o personalitate politică de valoare, din afara cercului de partid al lui Năstase. Aşa am putut să afirmăm că politica externă a Românei este o politică de partid a PDSR, nu o politică naţională, sub nici o formă, căci nu există nimeni care să contribuie la o politică de interese naţionale.

Nu se poate afirma că există măcar o iotă de infuzie românească în politica externă a României de azi. În această situaţie, nu este de mirare că peste tot în ţară domneşte o stare de nelinişte, de îngrijorare, căci de nicăieri din partea guvernării nu vine nici un fel de clarificare, prin care să înţelegem pe ce lume trăim, căci cel puţin o jumătate din ţară nu are încredere în politica oficială. Într'un anume fel ne găsim ca pe vremea dictaturii personale - în politica externă a României, care lucra în favoarea Rusiei Sovietice, în toate activităţile sale diplomatice, şi nimeni nu avea dreptul să-l contrazică - pentrucă, în prezent, într'un mod camuflat acţiunea sa pro-sovietică, care a fost dovedită în cele mai mici amănunte, şi aşa-zisul *"patriotism"* al lui Titulescu s'a dezumflat.

Tragedia ţării noastre se prelungeşte şi după 1989, de către guvernări care au fost şi sunt un simulacru de democraţie şi de transparenţă în poziţiile ei oficiale. Pretinsă democraţie, adică quasi-dictatorială, fără majoritate parlamentară şi care nu şi-a asigurat în mod solemn responsabilitatea pentru actele sale de politică externă.

Conducătorii care nu sunt în stare să stabilească o legătură sufletească cu pooporul şi să creeze o solidaritate naţională cu acest popor, să se poată desfăşura politic, atât intern cât şi extern, pe acest sprijin al poporului, nu reprezintă o treaptă de valori morale, spirituale şi naţionale şi nu merită numele de conducători, sau de elită naţională. Avem de-a face cu simple accidente ale istoriei, lipsite de orice fel de rodnicie, şi putere de creaţie.

O rană dureroasă deschisă, în politica externă, o reprezintă Basarabia, care nu a fost apărată de nici unul din guvernele dela 1990 încoace, împotriva răpirii ilegale a Sovietelor, şi a deznaţionalizării efectuate de către aşa-zisa Rusie, de după dezrobirea ei de comunismul ucigaş, dar o Rusie care a rămas cu năravurile de totdeauna, nerespectând protocoalele şi angajamentele iscălite, pe hârtii şi acte oficale.

Ce îndemnuri stranii şi anti-româneşti au făcut pe Iliescu să semneze un pact cu Rusia post-comunistă, fără asentimenul poporului român, şi după aceea nici un guvern nu a încercat să găsească o modalitate, de a atrage atenţia Ruşilor şi de a-i pune în gardă că România se simte nedreptăţită şi se va simţi în continuare nedreptăţită, până ce Basarabia nu va reveni la locul ei între graniţele României? Rusia nu are dreptul să fure pământurile vecinilor săi. Nici o guvernare din România nu-şi poate permite să facă Rusiei sau ori altcuiva cadouri, pe temeiuri de simpatie, mai ales din teritoriile româneşti pline de cimitirele celor care au apărat ţara cu propriul lor sânge, ale poporului român. Asta este o lege a tuturor popoarelor, care trebue respectată, fără nici o excepţie. Şi este o obligaţie imperativă a oricui este angajat în afaceri de politică externă. Altfel, mai bine să-şi caute de treabă la minerit sau la săpat de pământ.

NU UITAŢI!
REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC"!

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT
COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....
PRENUMELE.....
STRADA/ Nr. .....
ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....
CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $ 60 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 50 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 40 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

SFÂNTA ZI DE 10 MAI

Roxana IORDACHE

Initiaţiva Societăţii *"Timişoara"* privind declararea oficială a zilei de 10 Mai ca sărbătoare naţională este binevenită. Ar fi trebuit ca această zi să fi fost deja recunoscută ca atare, după 22 Decembrie 1989. Circumstanţele vieţii politice româneşti sunt însă cunoscute. Politicienii proveniţi din vechile structuri au preferat să falsifice în continuare istoria naţională, fiindcă orice referire la un eveniment care are legătură cu monarhia constituţională a fost întotdeauna incomodă pentru uzurpatori. Din păcate, nici foştii guvernanţi aparţinând partidelor istorice n'au găsit răgazul pentru adoptarea unei asemenea decizii legislative de natură să restituie memoriei naţionale un eveniment fără de care nici n'ar fi fost de conceput statul român.

Orice popor îşi sărbătoreşte ziua independenţei, ea fiind, de regulă, adoptată ca zi naţională. Este absolut necesar ca, la noi, 10 Mai să fie inclusă în calendarul oficial cel puţin ca sărbătoare naţională. Ziua Independenţei de stat a României se cuvine sărbătorită ca reper istoric major.

10 Mai 1877 este ziua Independenţei de Stat a României, chiar dacă succesorii regimului comunist au refuzat şi unii refuză încă să o recunoască. Ei invocă pretextul stupid că, de fapt, independenţa a fost proclamată de către Mihail Kogălniceanu în Parlament pe data de 9 Mai. De drept, însă, Independenţa a fost consfinţită pe 10 Mai, de către Principele CAROL I, în calitate de şef al statului. Nici un act legislativ nu se înaintează spre publicare şi nu are valoare oficială până când nu este promulgat de către şeful statului.

E penibil că o asemenea falsă controversă continuă şi astăzi, din meschine motive politice. Sperăm că iniţiativa Societăţii *"Timişoara"* îi va pune capăt, determinând clasa politică să ia o decizie prin care să-şi onoreze acest nume. Deja un reprezentant al PNL a prezentat iniţiativa în Camera Deputaţilor, fără însă ca ea să fie concretizată printr'un demers legislativ. Se pare că e nevoie de un demers civic prealabil, anume strângerea a 500.000 de semnături, pentru ca parlamentarii să binevoiască a introduce în dezbateri, conform Constituţiei, iniţiativa legislativă consecutivă.

Salut demersul Asociaţiei *"Amicii Regelui Mihai"*, iniţiat împreună cu asociaţii monarhiste româneşti de peste hotare, privind deschiderea de liste cu semnături în favoarea sărbătoririi zilei de 10 Mai ca zi a Independenţei de Stat a României. Imi permit să lansez tuturor Românilor care cinstesc istoria ţării apelul de a onora acest demers. Deja printre semnatari se numără personalităţi ale vieţii româneşti, ca Doamnele Rodica Coposu şi Flavia Bălescu, surorile Seniorului, publicistul Mihai Creangă, redactorul şef al suplimentului *"Aldine"* al *"României libere"* şi Gheorghe Ciuhandu, Ion Caramitru, Dudu Ionescu, Radu Sârbu, vicepreşedinţi ai PNŢCD, Remus Opriş, membru al Delegaţiei Permanente a PNŢCD, Octavian Stanasila, purtătorul de cuvânt al PNŢCD.

Sper şi cred că împreună vom reuşi să determinăm nu doar reintroducerea zilei de 10 MAI în calendarul sărbătorilor naţionale, ci şi să repunem în fruntea stemei României simbolul COROANEI DE OŢEL şi, la capătul ei, deviza sfântă: *"NIHIL SINE DEO"*.

Aşa să ne ajute Dumnezeu !